

WESTERN ROMAN

LASO

cijena 150d broj 679

IZGUBLJENI RUDNIK

Glavni i odgovorni urednik
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač: SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovnog odbora **Vjekoslav Koprivnjak**)
– RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (v. d. direktora **Božidar Radman**).

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o., OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: **dr Ivan Krtalić**

Uređivački kolegij: **Ivica Bartolić** (graf. ur.), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašiček**, **Ana Župan** (ljubavni roman).

Redakcija: **Sonja Dunduš** (daktilograf), **Ana Hrastović** (novinar), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Pero Kvesić** (novinar), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Hrvoje Prčić** (novinar).

Tajništvo: **Sanja Popović** (tajnik), **Biserka Pupavac** (pomoćnik gl. urednika za ekonomske poslove).

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

JAKE LOGAN: IZGUBLJENI RUDNIK

Naslov originala: **SLOCUM AND THE LOST DUTCHMAN MINE**

Copyright: **Jake Logan**, posredstvom **G. P. A.**

Prijevod: **Marijan Krmpotić**

Recenzija: **Božidar Stančić**

Jake Logan:

IZGUBLJENI RUDNIK

I

Kad je ugledao užaren, suncem obasjan strmi kanjon, Slocum je sočno opsovao. Bio je gotovo siguran da je začas opazio kujina sina. Ali sve što je vidio bijahu puste litice i poneki osušeni grmić što je treptao na opari. Spremio je vinčesterku u navlaku i ponovo uzeo uzde u ruku. Pustio je svog krupnog ridana da sam bira put niz kamenitu stazu što se spuštala zavojito u grotlo kanjona.

Sunce ga je pržilo. Slijedeći trag svoje lovine duboko u gorje Praznovjerja, Slocum ga je izgubio prošle noći. Otada je vidio da se u tom stjenovitom paklu miču samo gušteri i škorpioni. Nad glavom su mu kroz vreli zrak lijeno kružili lešinari.

Ridan je kaskao spuštene glave, a Slocum mu to nije ni najmanje zamjerio. Ni on se nije ništa bolje osjećao. Pljoska je bila prazna i ni kap vode nije mu osvježila grlo još od rana jutra.

John Slocum jahao je sve dublje i dublje u tu užarenu pustoš da ponovo uhvati Tate Rawsona, čovjeka kojega je već jednom bio strpao iza rešetaka. Mislio je da ga se otarasio za cijeli život. Ali Tate je prije dva tjedna ubio stražara i pobjegao iz zatvora u Yumi. Čim je Slocum to čuo, ponovo je pošao u lov na tog okorjelog ubojicu.

Tate Rawson bijaše krvoločni ubojica i pljačkaš banaka. Sa sobom je vodio taoce i ostavljao ih na svom tragu iznakažene, sasječene. Među njima bijaše i Slocumov stari i dobri prijatelj Tim Ferber. Kada je Slocum pogledao u njegov lijes da vidi kako ga je usmrtio Tate Rawson, užasnua se i zakleo da će Tatea Rawsona uhvatiti i predati u ruke pravdi. / ii Pošto je tri godine uzalud tragao za tim razbojnikom, Slocum ga je najzad šcepao i priveo, zavezana preko sedla. Umjesto da objesi ubojicu, blagorječiv sudac osudio ga je na doživotnu robiju u Yumi. No Tate Rawson ponovo je bio na slobodi s još jednim ubojstvom više.

Taj put Slocum se zakleo da se neće više vratiti u Yumu sa živim Rawsonom.

Trgnuo se iz razmišljanja.

Do vraga! Što je ono bilo!

Zaustavio je ridana i zapiljio se kroz vreo zrak. Daleko gore na samom rubu kanjona ugladao je djevojk vrane indijanske kose. Haljina je na njoj visjela u dronjcima. Mahala mu je očajno, užurbano.

Da to nije neka smicalica Tatea Rawsona. Zar ju je ugrabio za taoce? – pomislio je Slocum u prvi čas.

Podigao je ruku. Odmahnuo joj. U taj ju je čas neki čovjek pograbio s

leda i odvukao. Slocum je tiho prokleo. S te daljine nije mogao razabrati da li je to bio Tate ili neki drugi muškarac.

Okrenuo je ridana i potjerao ga uskom zečjom stazom koja je vijugala prema vrhu kanjona.

* * *

U kanjonu je Tate Rawson zinuo od čuda. Zašto li je Slocum okrenuo konja i pošao natrag?

Tate se skutrio u uzanu pukotinu iza golema kamena uza stazu u kanjonu. Konj koga je ukrao na nekom ranču smalaksao je još prošlog tjedna. Za obranu imao je samo kolt i tucet metaka koje je uzeo stražaru kojeg je ubio. Tate je u tom času već bio sulud od gladi i žeđi. Htio je što prije ubiti Slocuma i dočepati se njegove pljoske.

Zaškiljio je i zapiljio se uvis u rub kanjona. Nije li Slocum podigao ruku kao da nekome domahuje?

Oči su mu zasuzile. Zažmirio je i klonuo natrag u hlad iza stijene. Nije smio više dangubiti. Morao je, prije negoli sunce zađe, a on malo predahne prozrijeti što je to Slocum naumio.

* * *

Djevojka se zvala Topaz. U njezinim je žilama kolalo više apaške negoli španjolske krvi, ali od majke Španjolke naslijedila je vitki stas, šiljasti nos i plave oči. A sve ostalo... uključivši žilavost i prkosnu ratobornu čud... bijaše u njoj apaško.

Dok ju je Shorty Bolin odvlačio od ruba kanjona, Topaz se ritnula i udarila ga svom snagom u goljenicu. Kad se Bolin sagnuo da se uhvati za bolno mjesto, Topaz mu je izgrebala lice. Rasrden, Shorty Bolin je udari koltom po glavi. Pala je i udarila o kamenje na stazi.

Topaz je nepomično ležala. Shor-

ty je pomislio da se onesvijestila. Sagnuo se da je podigne i prebaci preko ramena. U tom se času trgla i skočila na nj kao poskok. Udarila ga je koljenom u prepone, a laktom među rebra. Zasteljaio je i ustuknuo korak. Spoznao je da ima posla s divljom mačkom.

– Slate! Slate! – pozvao je u pomoć svog druga.

Topaz je Shortyju htjela oteti revolver. On ga prvi uhvati, a Topaz ga ujede za ruku. Jauknuo je. Revolver je tresnuo na zemlju.

Topaz je skočila prema revolveru. Prije negoli se uspjela uspraviti, Slate Cadey ju je udario koltom po potiljku. Taj je put ostala u dubokoj nesvijesti.

– Shorty, zajedno ćemo je ponijeti. Možeš li uopće zamisliti kako ćemo uživati dok se na njoj svi ne izredamo. Ta je čistokrvna divlja mačka živa vatra – oduševljeno će Slate.

Shorty ga pogleda s nevjericom u očima. Bio je zdepast, visok jedva metar i pol, kratke ride kose, okrugla pjegava lica opaljena suncem. Slate, njegov drug, bijaše pak proćelav sa sijedim zaliscima i škrbavim žutim zubima. Iz nekog nepoznatog razloga volio se cerekati.

– Nisam baš siguran da će to biti neki veliki užitak ako se bude i dalje ritala i otimala – sumnjičavo će Shorty. – Bit će, bit će. Čim joj podrežemo nokte – samouvjereno se cerekao Slate pokazujući svoje škrbe.

Odnijeli su je niz suhopotočinu u dno kanjona. To nije bio onaj isti kanjon u koji se spuštao Slocum za Tateom Rawsonom kada je opazio Topaz kako mu maše. Bio je susjedni, nešto uži i duži. Iz njega su se račvali ostali kanjoni i strmovite gudure. Cijeli taj dio gorja bio je isprepleten zavojitim kanjonima i

klancima u kojima bi se čovjek začas izgubio i nikada više ne bi odande izišao... ako ga ne bi pro našli Apaši koji su to gorje držali svetim.

Na dnu su se kanjona okrenuli u suprotnom smjeru i poslije pola kilometra hoda, ušli u okno rudnika. Djevojku su grubo položili na zemlju, a Slate joj je kožnatim konopom zavezao noge i ruke na leđima.

– Što si ga toliko pritegnuo. Pre-rezat ćeš joj kožu – reče Shorty.

– Neka vidi da s nama nema šale. Bit će pitomija kad dođe vrijeme da je zajašemo. – cerekao se Slate.

Topaz je zatreptala vjedama i otvorila oči. Presjekla je Slatea jarnosnim pogledom.

– Nikada to nećete dočekati – zasiktala je djevojka i pljunula u njega.

– Vidjet ćemo mi to još – reče Slate dok je brisao obraz.

– Što ćeš ti to još vidjeti? – zagrmio je glas iza njih iz rudarskog okna.

Slate se okrene. Prepoznao je glas Bena Strongfellowa. Dva su muškarca isišla iz okna. Prvi je bio pogrbljen starkelja sijede brade požužjele od duvana i mutnih vodena-stih očiju. Iza njega išao je Ben. Bio je znatno mlađi i grubo je gurao pogrbljenog starca ispred sebe. Kad je došao do Slatea i Shortyja, gurnuo je starca na zemlju u rovu ruknika.

– Jeste li danas bili bolje sreće, Bene?

– Znam ja to i bez tebe – mrzovoljno će Ben koji je bio svadljive i vrlo opake čudi. Teško je bilo prosuditi koliko ima godina, jer bijaše tamnoput i upalih obraza. Sljepljena masna kosa padala mu je na ramena.

– Da se onda vratimo odakle smo i došli? – upita ga Slate.

– Vratit ćemo se čim pokopamo ovog starog lažljivca – reče Ben i pogleda prema starkelji na zemlji.

– Ja se neću vratiti – izjavio je Shorty.

– Zašto nećeš? – strogo će Ben spreman na svadu.

– Zato jer smo ovamo došli po zlato i ostat ćemo dok ga ne nade-mo.

– Ostanite ako hoćete! Dosada nismo iskopali ništa osim nešto bakra, zlatu ni traga!

– Stari zna gdje je. Vara nas – dometnuo je Shorty povišenim glasom. Prišao bradatom starkelji i udario ga nogom u slabine.

– Hajde, Blucheru, zini! Gdje je zlatni rudnik? Već tjedan dana uzalud kopamo – reče Shorty.

Blucher bolno zastenja. Pokušao je da se pomakne i da sjedne. Shorty ga još jednom udari nogom i starac se izvali na bok od udarca. /i – Ostavi me na miru. Bolestan sam i ranjen.

– Ti ćeš tek biti izranjen, ne kažeš li nam gdje je zlato – zaprijeti mu Slate.

– Znam samo ono što mi je kazao Naltz.

– Čuli smo to već sto puta.

– Ovdje je rudnik, koliko se sjećam. a vi ste svojim očima vidjeli grumenje zlata koje je Waltz donio u ured za analizu rude.

– Ali za nas vrijedi samo ono zlato koje mi iskopamo – vikao im je čovjek koji je zadnji izišao iz rudarskog rova. Svi su se okrenuli prema njemu. Zastao je žmirkajući na jarkoj svjetlosti.

Bio je to Mat Wall, njihov vođa. On je i najstravičnije izgledao od sve četvorice. Priljav i mršav kao njegova tri druga, imao je izrazito ružno lice. Desni obraz bio mu je ulektnut od udarca konjskog kopita, a duplju gdje mu je nekada bilo

oko, pokrivala je prijava, otrcana krpica na uzici zavezanoj oko glave.

Prošavši pokraj ostalih, Mat se sagnuo i potegao bradatog starke-lju na noge. Unijevši svoje ružno lice u Blucherovo, zarežao je kao kobjot: – Blucheru, prestani lagati! Dolje nema zlata!

– Jakob je rekao da postoji još jedna žila i upravo smo do nje došli, ali ti veliš nema smisla kopati. Zlato je tamo dolje – tihim je glasom izustio Blucher.

– Za tebe bi bilo najbolje da je već ovdje gore! – zasiktao je Mat i ponovo odgurnuo starke-lju na zemlju. Blucher je pao na lakat. Zastenjao je od boli.

– Zašto ga tučete? – povikala je djevojka.

Mat se okrene prema djevojci, pa se pakosno naceri. Prišao joj je i nagnuo se nad nju.

– Dobro su te pritegli. Sada ćeš valjda biti mirna – rekao joj je i pljunuo na nju. Zatim se uspravio i zagledao u Slatea.

– Tko ju je uhvatio?

– Ja – javio se Shorty. – Pobjegla je do ruba kanjona i mahala dolje nekom čovjeku na konju.

– Što? – zaprepastio se Mat.

– Mahala je nekom konjaniku – ponovio je Shorty plaho.

– Je li je vidio? –animalo je Mata.

– Ne znam – slegao je Shorty ramenima – pa dodao: – Nisam imao vremena provjeravati. Morao sam se s njom rvati. Pitaj Slatea!

Slate kimne.

– Kad sam naišao, Shorty je već bio bez revolvera.

Ben se zagleda u Shortyja i naceri se.

– Čuvaj se Shorty! Dohvati li te, pojest će te živog!

– Sve to mi se ni najmanje ne

svida. Ako ju je taj čovjek vidio, mogao bi njuškati ovuda. Stoga ćemo svezati i Bluchera, a mi ćemo mu poći u susret – reče Mat, pa dodao: – Ne želim ni s kim dijeliti naše zlato.

– Ako ovdje zlata uopće ima – promrmlja mrzovoljno Ben.

– Nećemo se sada oko toga svađati! Zaveži Bluchera i krenimo!

Nitko nije više izustio ni riječi dok je Slate vezivao Bluchera.

* * *

Slocum se osjećao glupo. Došao je do ruba kanjona gdje je opazio onu djevojku koja mu je mahala. Čim je tamo stigao, vidio je koliko je teško točno odrediti mjesto gdje je djevojka stajala i gdje su se ona i Rawson ... ako je to bio Rawson ... rvali.

Svako međašno mjesto drukčije se doimalo iz blizine. S mjesta na kojem je zaustavio ridana strmi su se zidovi kanjona rušili okomice u dubine. Cijela okolica ogoljela vjetrušinom izvijala se iza Slocuma u nebeske vrhunce. Glatke litice stjenovitih izbojaka doimale su se kao nadgrobne ploče, što je ulijevalo strah u kosti. Gromadno kamenje je prijetilo da će se svakog časa sručiti Slocumu na glavu.

Ako postoji pakao na ovom svijetu, pomislio je Slocum, onda ga ne moram dalje tražiti. Kameni likovi bijahu okamenjene duše grešnika u vječnim paklenim mukama.

Sjahao je. Prišao je uz sam rub kanjona. Pogledom je po zemlji tražio tragove. Ali na glatkom kamenu ništa nije mogao razaznati.

Pogledao je preko ruba litice. Duboko u dnu kanjona opazio je tanku vijugavu plavičastu crtu potoka. U tom je času osjetio žed. Odlučio je nekako sići u dno kanjona da se napije i napoji konja. U tom času, djevojci više nije mogao pomoći.

Kilometar-dva niže, naišao je na

stazicu divljači. Sjahao je i poveo ridana za uzde, jer je stazica bila sipka i odronjavala se pod težinom konja i konjanika.

Kad su stigli do potoka, konj je zarzao. Slocum je najprije namočio rubac i navlažio mu gubicu. Zatim se ispružio potrbuške na nisku obalu i vodu pio iz šaka. Kad se napio zagrabio je pun šešir vode i istresao je na glavu.

Napunio je pljosku. Odveo je konja pod stijenu gdje je bilo hlada. Rasedlao ga. Istimario ga je dok se podsedlica mokra od znoja sušila na suncu.

Nevelik travnjak zelenio se na drugoj strani kanjona u hladovini. Odveo je tamo ridana i ostavio ga da pase pošto mu je sputao noge. Zatim je sa cijevi puške odgrtao trnovit korov iza kamenja da rastjera zmiје i škorpione. Zatim se naslonio na liticu razmišljajući.

Najvjerojatnije će, kada pronađe Rawsona, s njim biti i djevojka. Pomisao da je Rawson drži kao taoca, nije mu se svidjela. Ali možda to uopće i nije bio Tate Rawson. Učinilo mu se da je čovjek bio niži i zdepastiji od Rawsona.

Slocum zakima u nedoumici i prokune od jada što je prošle noći izgubio Rawsonov trag.

Osvrnuo se zabrinuto oko sebe. Pritiskala ga je zagušljiva omara i plašila tišina. Voda u potoku bijaše mirna, a okolica pusta. Nije se čuo čak ni cvrkut ptica.

Uzdahnuo je. S trbuom punim vode i očima krmeljivim od jarka sunca, jedva se otrvao da ga ne svlada san. Ali kad je načas sklopio oči, čuo je neke šumove koji su ga odmah razbudili. Kamenčići su se kotrljali niz liticu i padali na dno kanjona. Slocum je ustao, stavio metak u cijev vinčesterke, pa se priljubio uz glatku stijenu.

Čekao je, ali više ništa nije čuo, a još mnje vidio. Na drugoj strani kanjona ridan je podigao glavu i načulio uši. Slocum ustukne korak od litice i pogleda uvis. Neki čovjek s puškom u ruci silazio je stazom u kanjon. Desetak metara za njim još jedan. Bio je to onaj zdeponja koji je odvuкао djevojku s ruba kanjona.

— Bacite oružje! — naredio im je Slocum kad su izbili na nišan.

No čovjek s puškom se pognuo i iza izbojka stijene divljački zapucao u Slocuma. Zrna su pljuštala pod Slocumovim nogama. Slocum je opalio. Čovjek s puškom je glasno jauknuo. Ispustio je pušku koja je kliznula niz liticu u dno kanjona. Zdepasti je čovjek zapucao iz kolta, ali je promašio. Slocum ponovo načilja i opali.

Ali prekasno. Čuo je korake iza sebe. Prije negoli se uopće uspio okrenuti, učinilo mu se kao da se cijeli kanjon srušio na njegovu glavu. Koljena su mu klecnula i pao je onesviješten na zemlju.

* * *

Pucnji u kanjonu probudili su Tatea Rawsona. Bilo je sparno. Znoj mu se cijedio niz cijelo tijelo. Usne su mu otekle, a usta se osušila.

Odjeknula su tri pucnja. Osluhnuo je. Jeka je utihnula. Činilo mu se kao da pucnji dolaze s nekog udaljenog mjesta. Gledao je u smjeru odakle ih je čuo. Prema Tateovu računu tamo se morao nalaziti i Slocum.

Pucnji su Tateu značili da nije sam u tom paklu usijanih stijena i usahla grmlja. Ponadao se da je netko možda ustrijelio Slocuma na ulazu u kanjon i tako njega, oslobodio da to uradi sam.

Ustao je. Naslonio se na stijenu. Bio je umoran. Rukom se upro o kamen, ali ju je brzo i trgnuo. Zape-

kao ga je dlan. Opazio je velikog škorpiona s dugim repom svinutim preko leđa. Visio mu je na rukavu.

Tate se časak okamenio od straha, a zatim je odskočio od stijene, tresući suludo rukama. Škorpion je potrčao uz rukav prema vratu. Tate se vrtio i udarao rukama po odjeći. Udarao je nogama oko sebe i izvrnuo kamenje iz stijene. Pod njim je opazio čegrtušu. Odmotala se, glavom prema njemu, dok se kroz suhi užareni zrak jasno čulo njezino jeziivo čegrtanje.

Tate vrisne od užasa. Potrčao je niz suhu suhopotočinu. Noga mu je upala u pijesak. Pao je potrbuške. Kad je podigao glavu, ugledao je još jednog škorpiona nekoliko centimetara od očiju. Skočio je brže-bolje na noge i potrčao kao lud u smjeru odakle je maloprije čuo pucnjeve.

II

Čim je Clocum pao, Mat ga je počeo udarati nogama što je jače mogao.

– Nemoj ga ubiti! Kujin sin će nam pomoći kopati zlato – Ben zaustavi Mata.

Mat odgurne Bena i prstima prođe kroz kosu.

– Imaš pravo. Dobro si se Sjetio – reče Mat, pa upita Bena: – A kako je Slate?

– Ranjen je, ali nije ništa ozbiljno.

Budala je dobro prošla – rekao je suho Mat.

Kad su stigli Shorty i Slate, Mat i Ben im podoše u susret.

– Ranjen sam – mrzovoljno će Slate.

Mat je opazio krvavu mrlju. Pognuo se i rasparao Slateu košulju. Pogledao mu je ranu.

– Možeš li micati rukom?

– Mogu. Nije me pogodio u kost.

Boli me, ali čini mi se da je zrno prošlo kroz meso.

– Odvest ćemo te djevojci da te njeguje – predložio je pakosno Shorty.

– Baš mu ne zavidim – smiješeći će Ben.

– Idemo. Sada imamo novog kopača. Moramo mu još samo pokazati tko ovdje zapovijeda – prekine ih Mat.

– Jak je kao mazga – reče Shorty.

Zastali su. Čuli su užasne krikove iz daljine. Glas kao da je dolazio iz visine, iznad njihovih glava.

– Što je to? – tiho će Ben.

– Misliš li da su Apači? Možda nekog deru? – upitao je Shorty.

– Ni govora. Nisam vidio ni jednog jedinog otkad smo otišli iz Mese.

Mat pročisti grlo i zakloni rukom oči od sunca. Promatrao je rubove kanjona.

– Kad vidiš Apače, onda je sve prekasno – upozorio ih je Mat.

* * *

Slocum se bolno lecnuo idućeg jutra u zoru kad ga je Shorty probudio udarcem noge u rebra. Uspravio se i sjeo. Žmirkajući zagledao se u okruglo Shortyjevo lice opaljeno suncem.

– Na posao! naredio mu je Shorty i nacerio se.

Slocum se ogledao oko sebe. Ležao je na ulazu u rudnik u kojem su ti razbojnici tražili zlato. Uz nje ga je hrkao stari Blucher. Djevojka svezanih ruku i nogu bila je budna. Sjedila je naslonjena na stijenu. Promatrala ga je. Slocum se sjetio da se djevojka zove Topaz.

Kada su se pogledali, djevojka mu se nasmiješila.

– Oho, sviđa li ti se Topaz? – upitao ga je Shorty zlobno.

– Svida mi se, ti maleni tusti gade! – odbrusi mu Slocum.

Slocumova drskost iznenadila je Shortyja. U tom trenutku uz Shortyja se stvorio i njegov pročelavi drug kojega je Slocum jučer ranio. Udarilo je, dobro odmjerviši, Slocuma nogom u mošnjeg. Slocum se savio od boli i zagrizao donju usnu da ne zajauče.

– Gade! prezrivo reče Topaz Slateu.

– Dosta, Slate! Čovjek mora još danas cijeli dan kopati – viknuo mu je Mat.

– Znam, htio sam ga samo naučiti redu.

– Dobio je već sinoć svoje.

Shorty je zatim probudio starog Bluchera, udarivši i njega nogom u rebra. Starac je zastenjao i nekako sjeo.

Odvedi sve troje u rov koji smo Blucher i ja jučer otkrili. Tamo neka kopaju. Slate će te poslije zamijeniti – rekao je Mat Shortyju.

– Nisam još doručkovao – potužio se Shorty.

Mat je prekapao po bisagama. Bacio je Shortyju komadić suhog mesa.

– Jedi i uzmi vode sa sobom! /ioi Shorty uzme meso i odmah ga za-grize.

– A oni? – upitao je punim ustima Mata.

– Oni neka kopaju!

Shorty slegne ramenima. Razvezao je djevojci ruke i noge i odmah se od nje odmaknuo, čekajući da Topaz ustane. Topaz je jedva ustala. Trnci su joj prolazili rukama i nogama, ali začas se prkosno uspravila.

Slocum je pomogao Blucheru da ustane. Starac je promuklo stenjao. Kad je ustao, zapiljio se u ulaz u rudarsko okno. Zatim se istrkao Slocumu iz ruku i pošao prvi u rudnik.

Za njim je krenula Topaz, pa Slocum. Shorty je išao zadnji.

Blucher je zapalio tri svjetiljke. Topaz je uzela jednu, a drugu je dala Slocumu. Zatim su Slocum i Blucher uzeli pijuke, te ušli u rudarsko okno. Potporne grede bijahu istrunule. Voda i vlaga probijale su zidove rovova i strop. Na nekim su mjestima uskoro gackali kroz vodu do gležnja.

Stigli su do odvojka. Jedan se rov spuštao dalje u dubinu, a drugi se malo uzdizao. Ušli su u drugi i uskoro stigli do stjenovitog zida. Dalje se nije moglo.

Shorty je zapalio svijeće. Pod slabom i titravom svjetlosti muškarci su pod budnim okom Shortyja počeli pijucima udarati po stijeni. Uskoro je Slocum shvatio da rade jalov posao.

– Uzalud se mučimo. Ništa nećemo uraditi bez dinamita – rekao je Blucheru.

– Šuti i kopaj! Poslije ću ti sve objasniti – šapnuo mu je starkerla povjerljivo.

– Kaži mi odmah! – ponuka ga Slocum.

– Što vas dvojica tamo šušcate? – strogo ih je upitao Shorty.

– Treba nam dinamit da razbije-mo stijenu – reče Slocum.

– Nema dinamita. Imaš ti čvrsta leđa i jake ruke. Kopaj! – grubo će Shorty.

Shorty je prišao Slocumu. Cerio mu se u lice. Premda je u ruci imao kolt, nije ga više držao uperenog ravno u njih. Bio je to stari kolt, Slocum je to uočio na prvi pogled, s dugom cijevi i vrlo težak.

– Ako hoćeš zlato, nadi dinamit! – odgovori Slocum.

Shorty ustukne. John Slocum je bio visok čovjek. Nadvio se nad zdepastim Shortyjem.

– Nema dinamita. Blucher veli

da tu ima zlata toliko da ga možeš zgrtati golim rukama – reče zaplašeno Shorty.

– Je li to istina, Bluchera – obrati se Slocum starkelji, pa skoči i hitro istrigne kolt Shortyju iz ruke i udari ga njime po glavi. Shorty dahne i sruši se bez riječi na tlo.

– Ti zacijelo imaš indijanske krvi. Udaraš kao pravi Apaš – reče Topaz Slocumu podigavši svjetiljku da bolje osvijetli rov.

– Nemam. Roden sam u Georgiji i zovem se John Slocum.

– Znam samo ono što vidim i čujem i stoga te volim, John Slocume – reče mu Topaz u topao osmijeh.

– I ti si meni draga, no vrijeme je da mi objasnite zašto ja moram kopati zlato tamo gdje ga nema – reče Slocum.

– Mi smo te razbojнике namjerno prevarili i doveli ovamo gdje nema zlata, da ih obeshrabrimo – objasni Blucher.

– Nisu oni ljudi koji se lako obeshrabruju, čini mi se – podsjeti Slocum Bluchera i Topaz.

– Točno, ali ja imam kartu na kojoj je označeno gdje se nalazi pravi zlatni rudnik.

Jacoba Walta.

– Da, zvao se Jobc Waltz. Zar nikada niste čuli za nj i za njegov rudnik zlata? Dao mi je kartu prije negoli je umro. Na njoj je označeno gdje je rudnik zlata koji je on otkrio prije mnogo godina.

– A gdje vam je ta karta?

Blucher dotakne košulju na prsima i nasmiješi se.

– Tu je. Topaz ju je ušila u košulju.

– Dobro, ali sada je najvažnije da oдавde što prije otidemo. Imam Shortyjev kolt. Topaz, daj mi svjetiljku! – reče Slocum i pode naprijed.

Slocum im je rekao da ne prilaze izlazu dok im on ne dade znak. Izlaz se pred njima ukazao kao daleka svijetla točka. Zatim je jarko sunce Arizone gotovo zaslijepilo Slocuma. Kad je došao do izlaza, sakrio se iza debele potporne grede.

Napeto je osluškivao. Čuo je glas Mata Walla. Nešto je govorio Benu Strongfellowu.

Slocum izide na svjetlost s velikim koltom u ruci.

Lijevo od njega Slate Cadey spavao je ledima na stijeni. Ben je čučao pokraj Slatea i čeprkao grancicom po prašini. Mat je stajao uz Slatea, okrenut licem ravno prema Slocumu.

Mat se ukipio od iznenađenja. Slocum podigne kolt. Čim se Mat latio oružja, Slocum opali i pogodi Mata u desnu nogu. Mat zalamata rukama i padne na leđa, te udari glavom u stijenu. Muklo je zaječao i onesvijestio se.

Ben je skočio na noge i posegnuo za revolverom.

– Ne mičite se! – reče Slocum i uperi kolt u Bena.

Ben se ukrutio.

– Baci ga! – naredi mu Slocum.

Revolver zazveči na kamenu tlu.

Probudio se i Slate. Prokleo je. Ni je ni taknuo oružje. Ranjena ruka još mu je bila u povezu.

– I opasač, Bene! – naredio je Slocum i uskoro je i Benov opasač bio na zemlji.

– Sada odstupi!

Kada se Ben povukao korak unatrag, Slocum je pozvao Topaz i Bluchera. Išli su iz okna. Zatim je Slocum otišao do svoje opreme i uzeo vinčesterku koju su mu razbojници oduzeli.

Naredio je Blucheru da uzme Slateu opasač i revolver. Čim je spre-

mio kolt za pas, Blucher odmjeri mrkim pogledom dvojicu svojih okrutnih uzničara.

– Što ćemo s njima? – upitao je Blucher Slocuma.

– Kaži nam ti!

– Objesit ćemo ih! – javi se Topaz sa svojim prijedlogom.

– Mislio sam – reče Slocum pošto je uzdahnio – da ih stjeramo i zatvorimo u rudnik. Tamo će im biti svježe. Na ulaz ćemo svaliti velik kamen. Ako uspiju razvezati ruke i noge, moći će se odande i živu izvući.

– Ja bi ih ubila – pobunila se Topaz.

– Ne, nećemo ih ubiti – odlučno će Slocum.

– Na posao, onda – reče Blucher, pa se okrene prema Benu i Slateu. – Idemo! Vas dvojica odnesite vašeg druga u rudnik. Naprijed!

– Ja ne mogu. Ranjen sam – zakukao je Slate.

Činilo se kao da će Blucher udariti Slatea nogom, ali Slate je hitro izvukao kolt koji je sakrio u povezu svoje ranjene ruke i opalio hitac u Bluchera. Zrno pogodi starog Bluchera u prsa i odbaci ga unatrag u Bena.

Slocum se odmah zaleti rame-nom u Slatea i sruši ga, te pade po njemu na zemlju. Slate se jaučući od boli, koprcalo sa Slocumom dok mu Slocum nije oteo revolver i ustao.

– Johnne Slocume, pazi! – povi-kala je Topaz upozoravajući ga na opasnost.

Okrenuo se na peti. Ben je pokušavao da otme svoj revolver iz Blucherovih ruku. Kad je opazio da se Slocum okrenuo prema njemu, odmah je pustio Bluchera i podigao ruke uvis.

– Ne pucaj, Slocume! Ne pucaj! – povikao je prestrašeno.

Slocum pogleda Slatea koji je zatvorenih očiju ležao na ledima i držao se za ranu. Tiho je stenjao. Krv mu je curila kroz prste... crna krv kao tinta.

– Topaz, pomози Blucheru – reče Slocum djevojci, a zatim vikne Benu: – Nosi Walla u rudnik, a ti Slate za njima!

Ben je odvuкао onesviještenog i ranjenog Mata u okno.

Topaz je dotrčala k Slocumu.

– Dodi. Stari je teško ranjen – rekla je zabrinuto.

– Možeš li ih zavezati čvrsto kao što su oni tebe?

Topaz je kimnula. Slocum joj ostavi kolt koji je oteo Shortyju i pohita da vidi kako je starom Blucheru.

Topaz nije pretjerivala, uvjerio se Slocum. Amos Blucher bio je smrtno ranjen. Zrno se probilo iznad pluća i razmrskalo mu ključnu kost.

Nisu više imali vremena da ulaz u rudnik zatvore velikim kamenom. Morali su hitno osedlati konje galopom se vratiti u Mesu gdje će liječnik izvaditi zrno iz Blucherove rane. Inače nikada neće moći potrošiti zlato koje ga je čekalo skriveno u rudniku, Jacoba Waltza.

* * *

Nešto ranije tog istog jutra, Tate Rawson se probudio i začudio što je još živ; što ga nisu rastrgale divlje zvijeri, napali Apaši ili nasmrtni škorpioni i pauci.

Zastao je prošle noći izmoren i isprepadan u malenoj vlažnoj spiljici. Tamo se odmarao i veći dio dana, ližući kao životinja vodu koja je kapala, hladna i čista, kroz pukotine stjenovitog zida spilje. Znao je, bude li oluje s prolomom oblaka u gorju na zapadu, iznenada poplava nahrupit će silovitim valom kroz

kanjon i odnijeti ga u ponor i razmrskati ga o kamenje.

Ali Rawson je bio previše umoran i slab da još o tome brine. Uostalom tjednima već nije pala ni kap kiše u tim sagorjelim krajevima.

Noć je bila studena. Probudio se pred zoru, prozebao. Drhtao je kao prut na vodi. Ustao je. S bezgraničnom strpljivošću punio je pljosku vodom hvatajući u nju sitne kapljice što bi kliznule kroz pukotine u stijeni. Zatim se vratio do mjesta gdje je prošlog dana čekao Slocuma. Prebacio je bisage preko ramena, zataknuo revolver za pas i pošao prema mjestu odakle je čuo pucnjeve.

Još je bilo ugodno svježe. Sunce još nije bilo izbilo iznad kanjona, pa je gradio brzim koracima preko kamene staze. Uskoro je stigao do uzana klanca i kroz njega ušao u drugi kanjon, mnogo širi i duži. Kroz njega je vijugao bistar potocić.

Umio se i napunio pljosku svježom vodom na potoku. Sunce je dotada već sjalo visoko na nebu točno iznad njegove glave. Žurnim je koracima pohitao u sjenu podno zida kanjona i nastavio hodati niz kanjon.

Odjednom mu se učinilo kao da je čuo prigušene glasove divljih životinja iz neke duboke spilje. Stao je. Pažljivo je slušao. Glasovi bi se čas čuli, a čas bi utihnuli. Ponovo je pošao, ali uskoro je razabrao glas koji je zvao u pomoć. Kad se približio mjestu odakle je dolazio glas, pomislio je da čuje neke ljude kako se rječkaju.

Zaobišavši dio stijene, ugledao je travnjačić u malenu klanicu... i četiri konja na paši. Nedaleko od konja opazio je ulaz u neki rudnik, a

ispred rudnika tek ugašenu logorsku vatru.

Pokraj pepela ugasle vatre vidio je gomilu opreme, lonac za kavu, sedla, gunjeve i ogrtač za kišu. Srce mu je življe zakucalo čim je ugledao konje, a oku mu je osobito godio pogled na opremu i sedla. Oprezno je krenuo u rudarsko okno.

– To je? – čuo je glas iz mraka ispred sebe.

– Nije važno – odgovorio je Rawson i upitao: – A što vi radite u tom mraku? – Do vraga, što čekaš! Dodi i razveži mi ruke. Šake su mi već poplavile.

Rawsonove su se oči privikle na tamu, a i svjetlost iza njega bila je dovoljno jaka, pa je napokon mogao razaznati čovjeka s kojim je razgovarao. Sjedio je ledima uz stijenu. I noge su mu bile vezane.

Rawson je pomislio da netko s njime zbija šalu, ali uskoro se osvjeđio da je lice čovjeka jezovito ružno i iznakaženo.

Uz tog jednog muškarca ležao je još jedan koji se u Rawsona izbećio razrogačenim očima.

Drhtao je kao da ga drma groznica. Usne su mu se zgrčeno povukle sa škrbavih zubi, kao da nijemo reži. To je podsjetilo Rawsona na psa koga je tukao dok nije krepao.

Još je jedan muškarac, vrlo mršav, pažljivo gledao Rawsona. I on je ledima bio naslonjen na zid rova, a noge je skupio gotovo do brade previvši ih u koljenima.

– Odakle vi ovdje? – reče mu čovjek sa skvrčenim nogama.

Rawson im se osmjehnuo, pa reče:

– Pošao sam u šetnju da protegnem noge. Hoćete li i vi meni reći što se ovdje dogodilo?

– Prvo nam odveži ruke – zapovijedi jednooki.

Rawson mu pride i pogleda iza

njega. Ruke su bile svima čvrsto vezane.

– Okolnosti nisu takve da se sa mnom nagadate. Kako ste dospjeli ovamo?

Jednooki najprije odmjeri Rawsona od glave do pete kao da želi prosuditi vrijedi li uopće odgovoriti na to pitanje. Zatim pogleda svog druga koji je ležao uz njega.

– Kaži ti Bene! – reče.

Ben je slegnuo ramenima, a zatim se osmijehnuo Rawsonu. – Slušaj prijatelju razložno će – ti pomozi nama, a mi ćemo tebi... i kazat ćemo ti gdje je vrlo lijepa mješanka i brdo puno zlata. Razumiješ li?

Rawson te ljude nije trebao. Hranu će naći u njihovim bisagama, znao je, a tamo na hrpi ima i pljoski i oružja. Oružje će mu i te kako doći. Pasla su tamo i četiri konja. Za dva-tri dana izići će iz tog pakla i jahat će prema Kanadi, gdje ga John Slocum nikada neće naći.

Ali ipak, tko su ti ljudi? I što znači to brdo puno zlata? A ... ono što je njega najviše zanimalo... da li je i John Slocum u tom svemu imao svoje prste?

– Slušam – reče Rawson – kaži što znaš o tom zlatu.

– I lijepoj mješanki?

– I o lijepoj mješanki – Rawson se osmijehnuo. – Davno već nisam vidio žensku. Zaboravio sam kako je to u njihovom društvu.

Rekli su mu sve o zlatu i o lijepoj mješanki. Kada su spomenuli rudnik, Jacoba Walta njegovo se zanimanje povećalo, osobito kada su spomenuli i Johna Slocuma. Kada su završili, Rawsonu je sve bilo jasno.

Okrenuo se i izišao iz rudnika.

– Hej! Kamo ćeš?

Rawson zastane i okrene se pre-

ma jednookom koji ga je bio i zvao.

– Odlazim! Čeka me neodložan posao – rekao je mirno Rawson.

– Ostaviš li nas, teško tebi. Uхватиću te i ubiti. Časna riječ – režao je jednooki.

– Najprije se morate odavde izvući – podsjetio ga Rawson.

– I hoćemo! – Ali nećete daleko doći bez konja – zlobno mu odvrati Rawson.

– Prokleti smrade! Oderat ću te živog kad te uhvatim – ljutito će jednooki.

– Da, to ćeš i morati uraditi – reče Rawson, okrene im leđa i izide iz rudnika na sunce.

III

Da izide iz kanjona, Slocum je pošao istom stazom kojom se u nj i spustio. Staza je bila strmoglava i vrlo sipka. Brucher je jedva jahao. Topaz je bila vrsna jahačica i neprestance je jahala uz Bluchera i pomagala mu da se održi u sedlu.

Napokon su izbili na vrh kanjona i krenuli prema Mesi. Sunce je nesmiljeno sjalo i uskoro je Slocum shvatio da Blucher neće izdržati do kraja putovanja. Sedlo mu je bilo već ljepljivo od krvi i premda su se njegove staračke ruke grčevito držale za jebućicu sedla, oči mu bijahu zatvorene, a glava mu se njihala kao na lutki od krpe. Kada mu je šesir spao s glave, Slocum je zaus-tavio ridana i sjahao.

– Pomozite mi da ga skinem s konja – zamolio je Topaz.

Prenijeli su starog Bluchera u obližnji borik. Čim su ga spustili na zemlju, Blucher je otvorio oči.

– Vode! – promrmrljao je. Slocum mu prinese pljosku na usta. Topaz mu je pridržavala glavu. Starcu se uskoro vratilo rumenilo u obraze i čak se uspio nasmiješiti.

– Ostavite me, molim vas! Ovdje mi je dobro – rekao je djevojci.

– Vodimo te liječniku u Mesu – odgovorila mu je Topez.

– Nemojte, ja ću umrijeti prije nego dodemo u grad – prošaptao je Blucher.

– Ne prepiri se sa mnom – odgovori joj stari Blucher, a oči mu planuše nenadanom vatrom. – Ne želim dalje! Umoran sam. Hoću se odmoriti. Pustite me na miru.

Topaz je pogledala u Slocuma i tužno mu kimnula. Slocum je začepio pljosku i ustao. Osjećajući da bi Topaz i Blucher htjeli razgovarati u četiri oka, otišao je k ridanu i privezao pljosku za sedlo.

Kada se ponovo okrenuo, Topaz je već ljubila ruku starcu. Učinilo mu se da plače. Zatim se pognula i poljubila Bluchera u čelo.

Pošao joj je u susret. Ustala je. Ni je bilo suza u njezinim kao badem velikim očima... samo tuga, duboka, nijema tuga.

– Umro je – rekla je kratko.

– Nemamo lopate da mu iskopamo grob, a ne možemo ga ostaviti da ga rastrgaju lešinari.

– Prepusti to meni, bljedoliki. Naći ću mu mjesto za vječni počinak. Ni jedna zvijer neće se gostiti njegovim tijelom.

– Zovem se John.

Trgla se kao da će mu nešto odbrusiti, a zatim mu se nasmiješila.

– Dobro, John. Ostani i čuvaj staroga. Odmah ću se vratiti.

Uzjahala je i nestala. Slocum je timario ridana i čekao je kad će se vratiti. Dugo je nije bilo.

Vratila se tek predvečer kada se sunce spuštalo prema zapadu. Sjahala je i prošla prema Slocumu vodeći za sobom mustanga za uzde.

– Našla sam mjesto – reče.

Zajedno su prišli mrtvom Blucheru. Slocum mu je skinuo košulju i

uredno je složio u njezin gunj. Bluchera su zamotali u njegov kišni ogrtač i zavezali čvrsto preko sedla njegova konja.

Jahali su više od sat, gotovo neprestance prema zapadu, dok nisu stigli na kamenitu visoravan s koje su se spustili u vrlo usku guduru kanjona. Napokon, kada je već pao mrak, Topaz je zaustavila konja i sjahala.

– U onoj raspuklini, tamo ćemo ga pokopati – rekla je Slocumu i pokazala na gromadnu pećinu desetak metara od staze duboku najmanje dva metra.

– Zar ga nećemo pokopati?

– Tamo ga lešinari ne mogu vidjeti, a vukovi i kojoti dohvatiti. Tu ima mnogo kamenja. Nabacat ćemo ga na nj i nitko nikada neće doznati da on tu spava vječni san.

Slocum je samo kimnuo.

– Požurimo! – rekla je tiho.

* * *

Dva sata poslije, oko desetak kilometara južnije, u strmovitu kanjonu naložili su logorsku vatru. U tami je svojim žarkim jezicima bacala sjene po liticama stjenovita uska kanjona.

Topaz je sjedila uz logorsku vatru i pažljivo je proučavala kartu.

Složila je kartu i preko vatre pogledala u Slocuma. Promatrala ga je dugo, a da nije izustila ni jednu jedinu riječ.

Slocum joj je upravo htio nešto reći, kada je Topez ustala, okrenula se i otišla u tamu.

Uskoro se vratila. Pojavila se iz tame kao noćna vila, kao neka prika iz sna, obasjana treptavom vatrom... a gola!

Obišla je vatru i stala ispred Slocuma.

– Maloprije sam okusila smrt – rekla mu je Topaz, a njezin se španjolski naglasak čuo jače nego ina-

će – a sada želim da okusim život. Razumiješ, Johna Slocume?

– Razumijem – odgovorio joj je.

– Dobro onda. Prostrla sam meku postelju od borovih iglica. Dodi! – pozvala ga je i sagnula se, te ga povukla za ruku.

Slocum je ustao bez riječi i pošao za njom u tamu.

Postelja je bila prostrta u udubini između dviju visokih stijena. Svojim kišnim ogrtačem i gunjem pokrila je borove iglice. S neba ih je gledao mjesec, sjajni od srebrnog dolara.

Legla je na gunj i okrenula mu se. Njezino je tijelo bilo mliječnoplavičasto na mjesecini.

– Jesi li stoposto siguran da nisi Indijanac – upitala ga je Topaz.

– Jesam.

– I ipak me želiš?

– Želim te kao ozebao čovjek sunce.

Pogledala ga je u oči i nasmiješila mu se.

– Dodi. Vidim da si spreman.

Ustao je. Privukao ju je u zagrljaj.

* * *

Dugo su ležali i šutjeli.

– Premda nisi Apač, oštar si kao pravi Indijanac – polaskala mu je Topaz.

– Uzbudila me tvoja ljepota – odgovorio joj je Slocum.

Pogledao je u Topaz i vidio kako ga gleda zaljubljenim očima.

– Je li te ovaj Indijanac zadovoljio?

– Ima u tebi i mnogo nježnosti, Johna Slocume.

– I u tebi, također.

– Da. Velik si čovjek, Johna Slocume.

– Znam – odgovorio joj je uz smijesak.

– Nisam to mislila – prekorila ga.

Hitro ga uhvatila za glavu i povukla mu je na prsa. Mislila je njegovu

kosu i tiho pjevala neki španjolski napjev koji je Slocum prvi put čuo u nekoj krčmi uz granicu. Slocum je zaklopio oči. Njezina ga je pjesma gotovo uljuljala u san.

Tada mu je nešto palo na um.

– A stari Blucher? Jesi li i njega ljubila kao mene?

– Da. Dugo sam ga čekala, a kad mi je došao bio je vrlo zlatan i zahvalan za sve što sam mu dala. Voljela sam mu ugoditi.

– Mislim da si i ti velik čovjek – rekao joj je i stao je ljubiti.

Prepuštala se njegovim poljupcima, što ga je ponovo uzbudilo. I ona se uskomešala. Pogledala ga je s vragoljastim osmijehom na licu.

Ležali su i gledali šuteći u zvjezdano nebo. Topaz se privinula uz Slocuma.

– Neću ti reći gdje je zlato dok mi se se ne zakuneš na potpunu vjernost – rekla je napokon Topaz.

– Zakletva na podaničku vjernost? Zadnji put kad sam to uradio Jug se zaratio sa Sjeverom, a ja sam sve izgubio i otišao trbuhom za kruhom s djedovine.

– Govorim ozbiljno.

– I ja.

– To zlato nije za mene. Ne sve. Amos Blaucher je to znao. Htio mi je pomoći, podijeliti zlato sa mnom.

– Što ti zapravo hoćeš, Topaz?

– Neću ti reći, još ne. Hoću samo da mi vjeruješ.

– Došao sam u ovu pustoš da uhvatim opasnog ubojicu. Nisam došao radi zlata. U mene možeš doista vjerovati. Ubojica kojeg hvatam još je na slobodi.

– Ni ja ne znam točno gdje je taj rudnik.

Slocum je slegnuo ramenima.

– Onda smo jednaki. Ja imam svoj posao, a ti svoj. Pomoći ću ti koliko mogu i znam.

– To mi nije dovoljno. Ne mogu vjerovati blijedolikom čovjeku.

– Daj mi priliku, Topaz, pa ćeš se možda iznenaditi.

– Već si me noćas ugodno iznenadio – priznala mu je.

– Vrijeme je da se vratimo vatri.

– Ne, ovdje smo sigurniji. Ja ću te grijati.

Bilo je mudrosti u njezinim riječima. Prepustio se njezinim zagrljajima. Uskoro su usnuli.

* * *

Rawsonu baš nije bilo teško slijediti tragove koje je Slocum ostavio za sobom. Dobro se oznojio dok se uspeo iz kanjona, ali već oko podneva bio je na visoravni u potjeri za još svježim tragovima. Poveo je sa sobom samo jednog konja, jer mu se žurilo.

Nije projahao ni kilometar-dva kada je ispred sebe ugledao djevojku. Prelazila je stazu. Već na prvi pogled vidio je da je mješanka. Jahala je prema zapadu, sve više u gorje i prema uskom kanjonu.

Ali gdje su Slocum i stari kopač zlata?

Sišao je sa staze i pošao skrivajući se za djevojkom. Ona je zacijelo znala gdje je Slocum, a možda i gdje je karta izgubljenog rudnika zlata.

Čim djevojku više nije vidio, upravo je konja prema kanjonu. Nije je htio presresti prije podneva.

* * *

Čim je Rawson izišao iz jame rudnika, Ben Strongfellow se savio tako da mu je glava došla do glaznjeva. Počeo je zubima glodati konop kojim su mu bile vezane noge. Za otprilike sat vremena, gležnjevi su mu bili razvezani.

– Savitljiv si ko zmija – polaskao mu je Mat.

– Strpi se. Još nismo slobodni – upozorio ga Ben.

– Vidim ja to i bez tebe – odbrušio je Mat.

Pošto je Ben stao na noge, prišao je Matu i zubima pregrizao vez na njegovim rukama. Bio je to dug i mukotrpan trud, ali se isplatio.

Dok je Mat Wall trljao gležnjeve i zapešća da kroz njih protjera krv, Ben Strongfellow je pažljivo gledao Slatea. Kao što je i mislio, Slate je bio mrtav. Ostao je još samo Shorty.

Ben se okrenuo prema Matu.

– Odoh potražiti Shortyja.

– Nemoj se dugo zadržati dolje – opomenuo ga je Mat.

– Zašto?

– Grede su trule. Urušit će se svakog časa.

Ben se okrenuo i pogledao grede u jami. Potpornji su se savinuli pod težinom zemlje i pucketali i škripkati. Odjednom, jedna je greda pukla. Zatim se gust odron urušio u jamu dok su grede pod njegovom težinom pucale i padale u gustom oblaku prašine.

– Bježimo! Ostavi Shortyja!

Hramajući od boli u ranjenoj nozi, Wall je istrčao iz okna rudnika, a Ben za njim. Stali su uz logorsku vatru na čistini kad ih je strahovita grmljavina zaglušila. Obojica su se zaprepašteno okrenuli i zagledali u ulaz u rudnik.

– Jadni Shorty – izustio je tiho Ben.

– Što se žalostiš zbog tog glupana. Da je bio pametniji, ne bi mu Blucher pobjegao – mrzovoljno će Mat.

– Kamo ćeš sada?

– Potražiti ćemo najprije gada koji nam nije htio pomoći i ostavio nas ovdje vezane.

Strongfellow je kimnuo i pošao potražiti njihove konje.

* * *

Topaz je upravo osedlavalala mu-stanga kada je ugledala jahača koji

je dolazio ravno prema njoj s revolverom uperenim u njezinu glavu.

Shvatila je odmah, tko je taj čovjek i što od nje hoće. Čelo mu bijaše uleknuto. Njegova čeljust uska i slaba, davala mu je prkosan izgled, a zubi mu bijahu izbočeni i žuti.

– Tko ste vi i što hoćete?

– Ja sam Rawson, Tate Rawson – odgovorio joj je.

– Ne poznajem vas. Spustite taj revolver i otidite! Nemojte poslije reći da vas nisam opomenula na vrijeme.

– Oh, kako si velikodušna! – rekao joj se u lice.

Topaz se nije svidjelo njegovo cerekanje.

– Tražili ste mene? – upitala ga je skrivajući gađenje.

– I vas među ostalim. Čuo sam da samo vi i stari Amos Blucher znate gdje je zlatni rudnik.

– Blucher je umro.

– A John Slocum? I on je umro?

– On je otišao svojim poslom.

– Ee, to mi baš odgovara – cerio se Rawson.

– I vi biste mogli poći svojim poslom. Ja nemam pojima gdje je taj rudnik. Kada je Blucher umro, odnio je tajnu sa sobom u grob.

– Možda je odnio tajnu, ali nije i kartu. Tako su mi rekli ljudi koje ste ostavili svezane u rudarskom oknu.

– Oni ništa ne znaju. Oni bi izmislili svašta samo da ih oslobodite. Jeste li ih oslobodili?

– Poslije svega što su mi ispričali nisam htio da s njima dijelim zlatu, a ni vas – slatko se nacerio Rawson.

Topaz je koraknula unatrag. Zapela je za sedlo i pala na zemlju. Rawson je spremio revolver u korice i skočio prema njoj. Topaz se otkotrljala u stranu i iz gunja izvukla dugi, britki lovački nož. Rawson ju

je udario po ruci i nož joj je ispao iz ruke. Pograbio ju je i privinuo na prsa, te ju zgrabio za bradu čeličnim prstima. Trzala je glavom, ali i čvrsto stiskala noge.

Pustio ju je, zapuhan. Nije je htio onesvijestiti udarcem u glavu. Kakav bi to užitak bio da uzme ženu koja pri tome ništa ne osjeća? Čak ni mržnju.

U tom je trenutku ugledao list požutjelog papira... pergamenta, tako mu se učinilo... koji je ispao iz razmotanog gunja. I ona ga je vidjela. Kriknula je o otela mu ga ispred nosa.

Potrčao je za njom. Izvukao je kolt i zapucao joj iznad glave. Pucanj ju je prestrašio i Topaz je stala. Okrenula se i dočekala ga licem u lice.

– Dodi ovamo i budi poslušna – naredio joj je. Kada mu je prišla, ispružio je ruku prema njoj. – Daj mi tu kartu – zapovjedio joj je.

Dala mu je kartu bez pogovora. Rawson ju je hitro razmotao. U rukama je držao kartu Amosa Bluchera s ucrtanim zlatnim rudnikom. Ali dok ju je proučavao, opazio je da Holandez, taj prokleti ludak, nije na njoj označio strane svijeta! Kako da pronade izgubljeni rudnik s takvom kartom?

Pogledao je u Topaz koja mu se posprdno smješkala. Znao je da je nemoćan. Nasmiješio joj se i vratio joj kartu.

– Evo ti tvoja karta i neću te silovati – rekao joj je pomirljivo.

Topaz je uzela kartu, složila je i spremila natrag u gunj.

– Ti bi htio da te odvedem u rudnik? – upitala ga je.

– Da.

– Zato što ne znaš čitati kartu?

– Neznam.

Zašto misliš da je ja znam čitati?

– Da je ne znaš čitati, ne bi je ču-

vala. Uzjaši! Ja ću te slijediti do rudnika.

Topaz je slegnula ramenima... Rawson se sagnuo i najprije pokušao njezin lovački nož sa zemlje, spremio ga za pas, a zatim je i on uzjahao, te pošao za njom.

IV

Slocuma je najprije obuzela srdžba, a zatim se glasno nasmijao njezinoj lukavosti. Kad je došao do mjesta gdje su prošle noći naložili logorsku vatru, vidio je da je Topaz odnijela i njegovu opremu zajedno s gunjem. Potrcao je na čistinu gdje su bili ostavili konje.

I ridana je odvela sa sobom.

Bio je bespomoćan i bijesan. Zatim je opazio tragove na zemlji. Pošao je za tragovima niz kanjon, hodajući po hladu. Tek je oko podneva opazio ridana iza gromadnog kamena. Pasao je travu na livadi u sredini sipine.

Zastao je iznenađen. Ridan na sreću nije dalje odlutao. Zadržala ga je trava. Gunj je bio privezan za sedlo. Topaza mu je čak objesila pljosku na jabučicu sedla.

Smješkao se i zajahao. Možda joj jednog dana vrati tu uslugu. Ali teško je dvaput u životu susreti ženu Topazina kova i ljepote.

Rawson se utaborio rano tu večer uz prvo pojilo na koje je naišao. Veselio se kako će se te noći lijepo zabaviti s Topaz. Zlato može i pričeti. Nikamo neće pobjeći.

No kada je u mraku prišao Topaz, opazio je bljesak u njezinim očima koji nije slutio na dobro. Dođuše, on joj je oduzeo nož, ali vrag zna što još ona ima skriveno uza se.

Zakašljucao se i pročistio grlo, pa joj se nasmiješio u polutami.

– Ne bih želio da kakva nezgoda

unesreći tako lijepu ženu kao što si ti – počeo joj udvarati.

– Vрати se u svoj gunj na spavanje, svinjo! Neću te ubiti na spavanju, jer drugima hoću prepustiti taj užitek – odbrusila mu je Topaz.

Njezine su ga riječi osupnule. Negdje iznad njih na nekom visokom bilu kojot je zavijao na mjesec. Rawson se bez riječi povukao i pokrio gunjem koji je najprije dobro stresao od straha da mu se pod njega nije zavukao škorpion ili pauk.

Nije mogao zaspiti. Gotovo je cijelu noć proveo u polusnu s revolverom u ruci.

Prije nego su krenuli dalje idućeg jutra, Rawson je promatrao Topaz dok je proučavala kartu. Osjećao se nelagodno, jer je znao da ga Topaz tako namjerno izaziva. Učinilo mu se kao da on nije taj koji nju drži kao zarobljenicu, nego da ona njega nadzire.

Uzjahala je prije njega i nestrpljivo čekala kada će i on uzjahati.

– Je li još daleko? – upitao je.

– I nije – zapjevušila je.

Možda bi ipak bilo najbolje, pomislio je, da okrenem konja i pobjegnem od nje.

Ali nije. Po paklenskoj vrućini jahali su kroz kanjone i preko hridina. Rawson je mrzio tu zemlju punu zmija, pauka i škorpiona.

Jahali su koritom potoka u kojem nije bilo ni kapi vode. Topaz je zatim pošla uz rub strme litice. Odjednom se pred njima prostrla kotlina puna zelenila. Podbo je konja da prestigne Topaz. Premda još nije bilo podne, želio je da se utabore tamo gdje ima vode i trave.

Nije ni opazio kada su ptice uplašeno uzlepršale. Upravo je htio viknuti Topaz da uspori konja i pričeka ga, kadli četiri Apaša izjahaše iz vrbika. Časak prije nego što je Rawson dospio da podbođe konja u

trk, opazio je da se Topaz okrenula. Lice joj je sjalo od zadovoljstva. Posprdnno mu se nasmiješila.

Galopirao je što je brže mogao. Okrenuo se. Razmak između njega i Apaša bio je sve veći. Ali kada je ponovo pogledao preda se, opazio je još četiri Apaša koji su jahali prema njemu.

Okrenuo je konja u stranu, uz brdo prema rubu klanca. Osam Apaša jahalo je za njima na hitrim mustanzima. Skrenuo je kao strijela rubom klanca i našao se sučelice sa golom strmom liticom koja mu je zatvorila prolaz.

Čuo je glasove iza sebe. Učas je netko bacio laso na njega. Kada su ga tako čvrsto stegnuli da su mu popucali gležnjevi i zapešće, oko njega se zaorio veseo smijeh. Vrisnuo je od boli i onesvijestio se.

Slocum je našao tragove Topazina konja još prije nego se utaborio prošle noći. Tog je jutra naišao na mjesto gdje se Topaz srela s nekim konjanikom. Ali, na žalost, iz tragova se nije moglo zaključiti s kim se srela.

Kad ih je pred podne prestigao odmah je prepoznao, konjanika. Što Tate Rowson radi u društvu s Topaz, to Slocum nikako nije mogao dočekati.

Slijedio ih je u stopu na razmaku od pola kilometra. Kada ih je ponovo opazio, spuštali su se s ruba kanjona u kotlinu. Topaz je jahala daleko ispred Rawsona. Ono što se tada dogodilo, presjeklo je Slocumu dah u grlu. Brže-bolje se sakrio u zaklon, promatrajući s užasom u očima osam Apaša kako hvataju Rawsona. Čuo je Rawsonov vrisak, pa je znao da su ga Apaši uhvatili.

Iako je silno želio da mrtvog Rawsona dovede prebačena preko

sedla natrag u Yumu, sada mu je čovjeka bilo žao.

Prije nego je Topaz ujahala u indijansko selo, osjetila je iz daljine njegov vonj. Bijahu to mirisi koji su u njoj budili uspomene na djetinjstvo, ponekad tužno, a ponekad sretno.

Njezinu majku Rosariju zaboravili su Apaši kad je imala dvadeset godina i kad se trebala udati za bogatog veleposjednika u Meksiko. Često je po noći, prije nego bi zaspale, pričale Topaz o svojoj domovini i narodu koje je izgubila onog dana kada ju je vatreni apaški ratnik ugrabio i odjahao s njom na sjever u svoj kraj. Taj ratnik bijaše Topazin otac, Emiliano.

Topaz se sjećala oca s toplinom u srcu. Iako je znao tući njezinu majku, nikada nije digao ruku na nju i bio je dobar i nježan otac. Često ju je vodio sa sobom na svečanosti, gozbe i proslave, te ju puštao da gleda kako se druge apaške žene zabavljaju mrcvareći bijele zarobljenike.

Njezina majka nikada nije sudjevala u tim mučenjima zarobljenika, i uskoro je Topaz također osjetila da su joj takve zabave odvratne. Tada je spoznala da ona pripada ocu koliko i majci, da njezina duša nije ni apaška ni meksička... nego mješavina oboje... I od toga je trenutka počesto razmišljala kako bi to bilo da napusti svoje pleme i vrati se u zemlju svoje majke.

Jednog se dana njezin otac nije vratio iz ratnog pohoda. Uskoro poslije toga umrla joj je i majka. Topaz je iz plemena otišla u Meksiko.

Tamo je naišla samo na prezir i gnusanje. Svi su je smatrali manje vrijednim ljudskim bićem i tako su se prema njoj odnosili. Ubrzo je uvidjela kakvu su joj sudbinu nami-

jenili. Budući da su je držali divljakušom, tako su onda s njom i postupili. Muškarci koje je upoznala iskoristili bi je i odmah odbacili, bezbrižno kao opuške svojih cigara.

Kada je upoznala starog Bluchera, on ju je uzeo k sebi i od nje tražio samo da mu kuha i posprema njegovu brvnaru. Što je poslije zadovoljavala i njegove potrebe kao muškarca, bilo je nešto na čemu mu je bila vrlo zahvalna i što je vrlo cijenila. Napokon se nije više osjećala odbačenom divljakušom koja ne osjeća. Stari ju je Blucher naučio da je ljudsko biće, žena. Ona je Blucheru bila potrebna i u naručju njegovih košćatih ruku napokon je bila našla svoj mir i spokoj.

Ali Blucher više nije bio među živima i ona se vratila plemenu.

Dok je jahala kroz selo ogledavala se tražeći poznata lica u gomili koja se strčala oko nje. S bolom u srcu shvatila je kako joj je to sve dobro poznato: ti glasovi, dreka, mirisi, smrad i prljavština sela s niskim šatorima od granja i sirovih koža, i ta djeca između šatora što su trčala i vriskala, gola, tamnoputa, igrajući se štapovima i omčama.

Snažni mladi poglavica Naratena, čekao je da je pozdravi. Nisu više bili neprijatelji, ali kada je bila djevojka, a on njezin vršnjak, bio je često vrlo okrutan prema njoj... kao većina mladića u plemenu... jer je bila mještanka.

Mladi Naratena bijaše najgori od svih, premda joj je u tom času pogodovalo, kao i njemu, što nisu pokazivali da se nešto, tako ružno nekada među njima dogodilo. Muškarci brzo zaboravljaju svoje okrutnosti, to je već davno naučila. Žene nikada ne zaboravljaju grubu riječ i okrutan udarac.

Narateni je je očito bilo drago što je opet vidi. Kada je pred njim zaus-

tavila svog konja i sjahala, podigao je ruku na pozdrav. Umjesto da mu odzdravi, Topaz je pokazala onesviještenog Rawsona, prebačenog preko sedla njegova konja.

— Hvala što si poslao svoje ratnike da me oslobode te prljave svinje. Htio je zlato koje sam tebi obećala. Tebi i plemenu. Mislio je da ga vodim u zlatni rudnik — rekla je Topaz Narateni na apaškom jeziku.

— Stari bijelac nije s tobom. On je mrtav? — upitao ju je mrko.

— Da. Ubili su ga ljudi koji su takoder željeli to zlato.

— Čudno! Što ti blijedoliki sve ne bi uradili da dođu do te žute kovine koja nije dobra ni za glave strijela, ni za sječiva noževa. Premekana je.

— Ali oni će ti za zlato dati puške i municiju. To je važno — podsjetila ga je Topaz.

Naratena zagunda. Slagao se s njezinim mišljenjem, ali ništa nije smio reći. Neprilično je, znala je Topaz, da apaški poglavica prima savjete žene. — Što ćeš s njim? — upitala ga je Topaz i pokazala glavom u onesviještenog Rawsona.

— Večeras ću ga dati ženama za zabavu. Imamo mlade meskalove rakije. Vatre će večeras bukatiti do neba, a duhovi naših slavnih ratnika doći će u posjet i hodati među nama.

— Zar ćeš se i ti napiti?

Pogledao ju je. Samo su mu se oči smješkale kad joj je rekao:

— Ti ćeš večeras doći u moj šator. Otpravio sam sve ostale žene.

— Činiš mi veliku čast — odgovorila mu je, gledajući u zemlju.

— Da — rekao je tiho.

Prošao je pokraj nje i nešto rekao svojim ratnicima koji su upravo razvezali Rawsona.

Rawson se začas osvijestio. Apaši su ga promatrali s prezirom i gađenjem. Za njih blijedoliki nemaju du-

šu. I žene su se okupile oko njih i promatrale ga zažarenim očima.

Naratena se obratio ženama. Predao im je bljedolikog da ga one dokrajče. Ali im je zaprijetio da će ih osobno istući ako im zarobljenik umre prije nego što izide mjesec. Usred općeg zahvaljivanja za tako dragocjen dar, jedna je žena pograbila Rawsona za jednu nogu, a druga za drugu, pa su ga odvukle iza prvog reda šatora.

Naratena se vratio i stao uz Topaz.

– I ti se smiješ pridružiti ženama, ako hoćeš. Donijela si kukavicu. Taj nema dušu. Ali cvilit će i jaukati prije nego crkne.

– Mrzim ga od trenutka kada sam ga ugledala. Zaudara kao većina bljedolikih. Svejedno, neću se pridružiti ženama – odgovorila mu Topaz.

– Dodi onda! Jest ćemo u mom šatoru. Imam svježeg mesa. Dao sam ga ispeći kad sam čuo da dolaziš.

Topaz je kimnula i poslušno pošla za Naratenom u njegov šator.

Slocum se primirio kao bubuca dok je piljio kroz grmlje. Selo je bilo rasvijetljeno kao neki velegrad. Vatre su gorjele na sve stane i vladalo je opće veselje. Pilo se i jelo. Prava gozba. Svi su bili opijeni rakijom meskale.

Kroz buku bubnjeva, vikanje muškaraca i žena zrak je proparao stravičan vrisak. Najvjerovatnije je dolazio iz grla onoga što je još ostalo od Tatea Rawsona.

Slocum je vidio kad je Topaz ušla pokorno u šator mladog poglavice. Taj se njezin čin nije baš slagao s onim što je on o njoj mislio, ali pretpostavljao je da Topaz zna što radi i zašto.

Nije mu više preostajalo mnogo vremena. Da nije bilo slavlja i gozbe, Slocum se nikada ne bi usudio toliko primaknuti indijskom selu. Osim toga, želio je Topaz zlato. Ona je jedina znala put do izgubljenog rudnika.

Dojahao je u gorje Predrasuda da uhvati Rawsona. Jedva je čekao da kazni tog krvoločnog ubojicu za njegovu zlodjela. Topaz je to uradila umjesto njega. Mogao bi se mirno vratiti odakle je i došao, da ga nije privlačila strast za tom ženom i pohlepa za bogatstvom.

Prišuljao se selu. Čučnuo je iza šatore poglavice. Čuo je glasove iz šatora. Dopuzao je do ulaza u šator, držeći lovački nož u zubima. Kada je odgurnuo zastor i provirio u šator, čuo je bolni vrisak.

Premda je bio snažan i naočit muškarac, Naratena joj se zgadio kao što su joj se gadili svi oni muškarci u pograničnim gradovima, a i svi ostali koji su je uzimali da bi u njoj izivjeli požudu. John Slocum nije u njoj izazivao taj osjećaj odvratnosti.

Naratena je sve glasnije i glasnije roktao. Zabacio je glavu i svoju zamršenu masnu dugu kosu.

Još u zanosu sladostrašća i supijan od meskale, Naratena je šćepao Topaz za kosu, te stao udarati njezinom glavom o tlo. Oštra bol sijevnula joj je kroz glavu. Šareni kolutovi zavrtljali su joj se pred očima. Pokušala je strgnuti Narateninu ruku s kose i pobjeći.

Naratena je ispružio ruke da je ponovo uhvati, ali Topaz mu se izmakla. Razbjesnjen, pograbio je nož i zamahnuo na nju. Vrh noža proparao joj je kožu točno ispod dojki, ostavljajući tanku posjekotinu preko cijelog struka. Topaz je vrisnula od nenadane boli.

U tom je trenutku Slocum uskočio u šator s nožem u ruci. Skočio je na Naratenu koji se naglo okrenuo prema njemu. Naratena je razrogačenim očima gledao u držak noža koji mu je virio iz trbuha. Zastenjao je i pao licem na zemlju, te tako još dublje zario nož u trbuh. Slocum ga je nogom okrenuo na leđa. Izvukao je nož i obrisao ga Naratenu o bedro.

— Grdno te posjekao — reče Slocum.

— Nije to ništa — tiho će Topaz.

Prišao joj je. Zabrinuto je pogledao ranu. Topaz osjeti kako joj je srce življe zakucalo kada je osjetila njegov dodir.

— Bježi, Johne Slocume! Uхватit će te i oderati živog.

— Ne idem bez tebe — odlučno će Slocum.

— Ubio si poglavicu Apaša plemena Meskalero.

— Naći će oni novog poglavicu.

— Da. Bit će to Santoro. On će biti bolji, nadam se.

Slocum odgurne zastor šatora i proviri.

— Slavlje još traje. Bježimo dok se nisu otrijeznili! Obuci se i omotaj nešto oko struka da ti zaustavi krvarenje.

— Misliš li da ću doista poći s tobom? — upitala ga s nevjericom u glasu.

— Nadam se da hoćeš. Ali možeš i ostati ako želiš — pomirljivo će Slocum da zadovolji njezin ponos.

Bez oklijevanja rasparala je podsuknju i zavila ranu, a zatim se hitro obukla i obula. Slocum je ponio njezino sedlo i oglav za konja. Topaz je pak pokupila gunj u koji je gurnula svoju kartu, pa je hitrim i laganim koracima izišla iz šatora za Slocumom.

Kad su izjahali u noć, Topaz osjeti

laganu vrtoglavicu i slabost od gutitka krvi.

* * *

Gledajući s brijega u apaško selo, Ben Strongfellow gurne laktom Mata Walla.

— Vidiš li i ti isto što i ja?

— Vidim. Onaj ju je pas ugrabio ravno iz poglavičina šatora. Taj ne preza ni pred čime — mrmljao je mrzovoljno Mat Wall.

— A ni djevojka — reče Ben.

— A u nje je i ona karta.

— Da — kratko će Ben.

Mat Wal pogleda značajno u svog druga.

— I tako nama ne preostaje ništa drugo nego da ih slijedimo. Ovaj ćemo put držati dobar razmak da nas ne opaze prije vremena. I onda ćemo ih zaskočiti i pokupiti zlato.

— A ako ne idu u rudnik? — reče Ben.

— Onda ćemo ih ubiti, uzeti kartu i tako izravnati stare račune.

Čekali su još neko vrijeme da vide kojim će smjerom Topaz i Slocum krenuti. Wall je gledao za njima.

— Neće nam biti teško slijediti njihove tragove — zaključio.

Nenadan, jezovit prodoran jauk Tatea Rawsona dopro je do njih. Trgnuli su se i naglo okrenuli, te se zagledali u selo prema vatri iznad koje su objesne apaške žene objesile ostatke Tatea Rawsona. Napola ispečen, mogao je još samo jaukati.

— Ti Apaši znaju kako se valja svetiti — reče Wall.

— Bježimo odavde dok se i na nama nisu iskalili — predloži Ben Strongfellow ježeći se od sablasnog krika Tatea Rawsona.

Cereći se, Mat Wall pohrli za Benom u guduru gdje su ostavili vezane konje.

V

Do jutra je Slocumu bilo jasno da ga Topaz neće moći dovesti do zlatna rudnika u tom stanju. Gubila je mnogi krvi. Vidjelo se to po bljedoći njezinih obraza i po tome što je jedva jahala.

Čim je Slocum opazio da Topaz sve više i više zostaje, zaustavio je ridana i pustio nju da jaše prva. Uskoro je vidio da Topaz neće izdržati, pa joj je rekao da će se utaboriti i predahnuti čim nađu na vodu.

Topaz je pokušala protestirati, ali to nije bilo uvjerljivo.

Kada su se zaustavili, Slocum je pomogao Topaz da sjaše i sjedne uz stijenu pokraj vode. Voda je iz desetak pukotina ispućane pećine doticala malenim brzacem, bistra i hladna. Prolio je ustajalu vodu iz pljoske i napunio je svježom. Zatim je pljosku prislonio Topaz na usta. Pohlepno je pila svježu vodu. Kad se napila, zahvalno mu se nasmiješila. Zatim joj je kazao da razmota zavoj s rane.

Čučnuvši pred nju, pažljivo joj je pregledao ranu. Već na prvi pogled ustanovio je da rana ne izgleda baš najbolje. Bila je dugačka desetak centimetara, točno ispod dojki. Rana je bila nešto dublja pri desnom kraju.

Namočio je rubac u hladnu vodu i obrisao s rane sasušenu krv, što je nježnije mogao. Premda Topaz više nije jako krvarila kao prije, ipak je iz rane neprestance prokapavala krv na nekim mjestima. Naratena ju je zasjekao dublje negoli se činilo, a rubovi posjekotine koji više nisu propuštali krv, bijahu upaljeni i tamnocrveni. Slocum nije smio dotaknuti ni jedno mjesto posjekotine, a da se pri tome Topaz ne lecne od boli, što je bio dokaz da se rana već počela gnajiti.

Slocum se najzad uspravio i zabrinutim očima pogledao u Topaz.

— Moraš odmah liječniku, Topaz. Predaleko smo od Mese ili Yume da bismo se tamo vratili. Imaš li neki bolji prijedlog?

— Blucherova brvnara nedaleko od Coppertowna — prošaptala je Topaz.

Slocum kimne.

— Znam, to je desetak kilometara južnije odavde.

Topaz mu se blago nasmiješila.

— Ti i ne znaš, Johne Slocume, gdje se sada nalaziš! Gore su te pomutile. Coppertown je zapadno odavde, više od desetak kilometara.

— Koliko?

— Najmanje dvanaest ako ne i petnaest.

— Hoćeš li izdržati taj put?

— Ako ne budem mogla, ti ćeš mi pomoći.

— Svakako. Imaju li liječnika u Coppertownu? — upitao ju je.

Kimnula mu je potvrdno umjesto odgovora.

— Kako se zove?

— Čovjek sa smrti u očima. Sušičav je. Zovu ga Lucifer Garrett. Loče i karta, ali vrstan je ranarnik i nježan sa ženama pri porodu.

— To je onda najbolje što možemo uraditi Topaz. Ja obično spalim ranu od noža kao što je ta tvoja i tako je raskužim i zatvorim. No tvoja je rana predugačka i na vrlo je osjetljivom mjestu da bih mogao užarenim nožem spaliti ranu — rekao joj je, a u glasu se osjećala zabrinutost za njezino zdravlje.

— Ne brini Johne Slocume, dovest ćeš me živu u Coppertown — ohrabrila ga.

Pomogao joj je da ponovo povije ranu i da je što jače stegne zavojima u nadi da će tako zaustaviti krvarenje. Zatim ju je podigao na muštaga.

Kratak odmor i hladna voda osvježili su Topaz. Jahala je sve dok je ponovo nije svladao umor. Klonula je od podnevne žege i omare.

Slocum je sišao sa staze i krenuo prema tamnoj crti jasekova u daljini. U podne su se već udobno smjestili uz bistar potocić što je zaborio s Gorja predrasuda visoko iza njih. Topaz se odmarala naslonjena ledima na drvo jaseke, drvenčukala na mahove, očito presretana što više nije izložena jarkom suncu. Ponovo je bila blijeda. Oči joj ponekad bijahu zamucene, ali sve u svemu držala se izvanredno dobro i vrlo hrabro.

Ostali su gotovo sat vremena odmarajući se u sjeni jaseki prije nego što su krenuli dalje. Sasušeni šaš, patuljasto bodljikavo grmlje, mirisni vrijesak i nekoliko niskih kaktusa pokrivali su gorske predjele kojima su prolazili. U daljini je Slocum vidio kose strmine brda, a visoko gorje je ostalo iza njih.

U tamnom podnožju tih brda, znao je Slocum, leži Coppertown, rudarski gradić koji je živio samo zbog brojnih saluna. A prema onom što je Slocum čuo o njemu, grad je imao i šerifa.

Pustoš kojom su jahali bijaše prošarana suhopotočinama i kanjonima.

Uskoro je Slocum uočio da se naoblaci. Činilo mu se kao da se sve iznenada dogodilo. I začas je zalahladnelo. Ali vjetar nije puhao.

– Kako ti se ovo sviđa? – upitao je Topaz.

Osmjehnula se. Bila je slaba, pa se bezvoljno zagledala ispred sebe.

Učas je negdje zagrmjelo. Slocum pogleda u nebo. Niski crni oblaci plovili su nebom i gomilali se začudnom brzinom iznad njih. Smračilo se. Opazio je bljesak munja.

Slocumov je ridan spustio uši od

straha kad je čuo grmljavinu. Slocum ga potapša po vratu da ga smiri, te osjeti dašak vjetra u zraku. Odjednom je zapuhao. Ridanova je griva zavijorila. Zatim padoše prve, velike i rijetke kapi kiše.

– Obuci ogrtač za kišu – viknuo je Topaz kroz vjetar.

Kimnula je i pokušala ga je izvući iz gunja ispruživši ruku prema stražnjem dijelu sedla.

Slocum je vidio da ga neće izvući bez njegove pomoći.

– Pričekaj, ja ću ti pomoći – kazao joj je.

Zaustavila je konja, a zatim se ponovo presavila preko sedla. Slocum je hitro sjahao s ridana, izvukao ogrtač iz gunja i dodao joj ga. Teškom mukom uvukla je ruke u rukave. Slocum je strpljivo čekao dok ga nije navukla, a tek tada je i on navukao svoj. Dok se spremao da ponovo uzjaše, slučajno je pogledao unatrag u smjeru kojim su dojahali.

Grupa konjanika presjekla je obzorje. Brzo su im se približavali, dižući za sobom oblake prašine. Slocum je odmah znao tko su i koga traže. Apaši plemena Mescalero očito su jedva čekali da osvete smrt poglavlje Naratene.

– Topaz, okreni se! Pogledaj! – pozvao ju je.

Topaz se okrenula... i zadrhtala od straha. Slocum je uzjahao. Spremala se oluja, ali kiša je još padala u rijetkim i krupnim kapljicama. Oluja je mogla proći iznad njihovih glava.

A Slocum je računao na veliku kišu, na prolom oblaka.

– Ne idemo prema zapadu. Skreni na jug! – viknuo joj je.

– Zašto?

– Ne pitaj ništa! Za mnom! – naredio joj je gledajući u Apaše za sobom.

Ludački je podbo ridana i projurio pokraj Topaz. Pogledavši unatrag, vidio je da je za njim. Najednom je zapuhao vjetar. Osjetio ga je kao da ga je netko udario snažno dlanom po ledima. Napokon se i nebo otvorilo. Kiša je zalila zemlju takvom snagom da je Slocumu gotovo zastao dah. Ridan je posrnuo, ali odmah i podigao glavu i nastavio ludački galopirati. Sijevalo je i grmljelo. Pogledao je prema Topaz. Bila je još uz njega.

Kiša ih je sve jače šibala u snažnim naletima vjetra. Okrenuo se da vidi gdje je Topaz. Jedva ju je nazreo kroz kišu.

– Na jug! – povikao joj je i mahnuo rukom prema jugu.

Čim je viknuo, skrenula je prema jugu. Vidjela je njegovo mahanje, čak ako ga i nije mogla jasno čuti. Tada su oboje jahali niz vjetar i kišu i brže su napredovali.

Okrenuo se da vidi slijede li ih Apaši. Sivi veo kiše bijaše kao gust zastor koji se spustio između njih i ostala svijeta. Nigdje nije bilo traga Apašima. Ništa nije vidio.

Izbili su na potok. Slocum se tome nadao i nije se ni časak dvoumio. Potjerao je ridana s obale i čekao Topaz. Kad je stigla, uhvatio je uzde njezina konja i poveo je sredinom plitka potoka. Stigli su do kanjona koji je već bio poplavljen zahuktanom mutnom vodom. Poveo je Topaz uz stranu kanjona dok nije našao usku usjeklinu ispod izbočene pećine nekih tridesetak metara, činilo mu se, iznad dna kanjona. Nadao se da su dovoljno visoko i da ih bujica neće odnijeti.

Sjahao je i pomogao Topaz. Upitno ga je pogledala, ali nije izustila ni riječi. Bila je previše iscrpljena. Slocum ju je odnio na najuzdignutije mjesto ispod pećine. Skinuo je svoj kišni ogrtač i prostro ga za nju

na tlo. Klonula je na njega. Slocum je brže-bolje zavezao konje, rasedlao ih i uzeo svoj gunj i pokrio je njime. Čučnuo je uz Topaz, spreman na dugo čekanje.

Kiša je neprestano padala, a munje su sjekle tamni kanjon. Neprekidna grmljavina odjekivala je uskim kanjonjom.

A tada je čuo huk vode što se srućila niz kanjon prema njima. Pogledao je u kanjon i ugledao val kako se ruši niz guduru. Brzica je sa sobom nosila granje i dehlja. Uhvaćena između visokih zidova kanjona, kao u strmom žlijebu, bujica smeđe vode tekla je pokraj njih hućeći zapjenjena, a njezini viroviti visoki valovi prelijevali su se do Topaz i Slocuma.

Nisu mogli odrediti koliko je trajala oluja. Izgubili su osjećaj za vrijeme i prostor. Nijemo su promatrali bujicu, osjećajući istodobno kako zemlja podrhtava od gromova.

Napokon poslije sat i više vremena, grmljavina se stišala, a munje su sve rjeđe i dalje sijevale. Zatim je kišilo. Kanjon pod njihovim nogama bio je poplavljen, ali Slocumu se činilo da je razina vode već nešto niža.

Ostavio je Topaz i sam se uspeo na vrh kanjona. Nigdje nije opazio ni jednog jedinog Apaša. Oni su vjerojatno još jahali prema zapadu, ako se nisu umorili i vratili kući. Kiša je isprala sve trgove, a kroz gust, neprovidan zastor kiše zacijelo nisu mogli vidjeti Slocuma i Topaz kada su skrenu prema jugu.

Vratio se u sklonište po Topaz.

Ona je bila još vrlo slaba i morao ju je prebaciti preko ramena i odnijeti na vrh kanjona. Spustio ju je polagano i nevoljko na vlažnu zemlju, pa se vratio po konje. Bilo mu je već tada jasno da će je morati

držati ispred sebe na sedlu i voditi njezina konja za uzde za sobom.

Uz velik napor i teškom mukom, uz pomoć Slocuma, popela se Topaz u sedlo ispred Slocuma. Jednom ju je rukom obujmio oko pasa, a u desnoj je držao uzde. Njezina je mustanga prije toga zavezao za svoje sedlo. I tako su jahali što su brže mogli po kiši i na umornom ridanu.

Do Coppertowna su dojahali u predvečerje. Dok je bilo sunca, Topaz je jahala s glavom na Slocumovu ramenu. Jedini znak da je još živa, bila je vrućina koju je Slocum mogao osjetiti kroz odjeću.

Kiša je još sipila. Limeni mokri krovovi kuća u Coppertownu sjali su. Prije nego što je Slocum podbo ridana niz obronak u grad, Topaz se promeškajila i kazala mu da krene prema sjeverozapadu, u dolinu gdje je Blucher bio sagradio malenu brvnaru.

Kad je Slocum opazio brvnaru u sumračju kroz kišicu, sjahao je. Uzeo je Topaz u naručaj i donio je do vrata. Okrenuvši leđa, gurnuo je ramenom vrata i otvorio ih, pa unio Topaz. Brvnara je bila suha i prostrana.

Položio je Topaz na postelju u kuhu sobe, pa se vratio na dvorište. Odveo je konje u staju iza brvnare. Rasedlao ih je i istrlljao. Ridanu je stavio zobnicu na glavu.

Kad se vratio u brvnaru, skinuo je kišni ogrtač, uzeo granja i naložio vatru u ognjištu, pa pošao da vidi kako se osjeća Topaz.

Nije bila pri svijesti. Pažljivo je podigao njezino vitko tijelo i razmotao krvav zavoj s njezine rane. Izgledala je gore nego što se nadao, toliko gore da ga je spopala mučnina i morao je okrenuti glavu u stranu. Položio je Topaz natrag na postelju, pa se u nju zamišljeno zagledao, trudeći se da se sjeti imena li-

ječnika kojeg je Topaz spomenula.

Napokon se sjetio. Zvali su ga Lucifer Garrett.

Slocum je kleknuo uz postelju. Premda je znao da Topaz ne može čuti što govori, šapnuo joj je u uho: – Topaz, idem u Coppertown. Dovest ću tog Lucifera da ti očisti i povije ranu. Strpi se još samo malo, molim te.

Ustao je. Bacio je još granja na vatru i izašao iz brvnare u noć.

Svjetla Coppertowna su sjala u noći dok je jahao prema njima. Kiša je napokon bila prestala i zrak je bio čudesno bistar i svjež. Zvijezde što su se vidjele na nebu između oblaka činile su se nevjerojatno blizu i svijetle kao kad se promatraju kroz dalekozor. Grmjelo je još tamo negdje u brdima iza grada i debeli oblaci zabijeljeli bi se osvijetljeni dalekim odbljescima munja.

Ujahavši u glavnu ulicu Coppertowna, ridan je upao u blato do gležanja. Neobojene kućice doimale su se ogoljenima. Bačve pod žljebovima kuća bile su prepune kišnice koja se prelijevala preko njihovih rubova. Neke je oluke potrgao vjetar i visjeli su klatači se i štropočujući s rubova krovova.

Slocum je stao ispred konjušarnice, sjahao i uveo ridana u veliku staju. Neki postariji čovjek sa čuperkom ride kose na čelu sišao je sa sjenika i naslonio vile na zid staje.

– Dajte mu malo zobi, ali ga dobro istimarite – reče mu Slocum i pusti ridana koji pode prema konjušaru.

– To će stajati pola dolara.

Slocum mu baci novčić. Konjušar ga spretno uhvati u zraku.

– Gdje stanuje Lucifer Garrett?

– upita ga Slocum.

– Njega možete naći u Latimero-

voj brijačnici ili kod Steadmana. Ako nije ni tamo, onda je najvjerojatnije u salunu Zlatni grumen. Pije ili karta.

Slocum kimne izide iz konjušarnice. Nije namjeravao ići u brijačnicu ili Steadmanu. Otišao je ravno u salun Zlatni grumen.

Naslonio se o točionik i naručio viski, osvrćući se oko sebe. Tako kasno salun je bio gotovo prazan. Dvojica rudara su razgovaralo uz čašicu, a trojica su kartaša za susjednim stolom kartala.

Još je jedan gost sjedio uz bocu za stolom uza zid. U polumraku Slocum nije mogao vidjeti njegovo lice. Imao je crno odijelo, pa Slocum nasluti da bi to mogao biti Garrett.

Slocum potegne prema sebi bocu koju je pred njega stavio pipničar i natoči punu čašu viskija. Pipničar ga je promatrao ispod oka znajući da je pridošlica u gradu, a po vanjštini se vidjelo da nije rudar.

Slocum pozva prstom pipničara da mu pride.

– Rekli su mi da ću možda ovdje naći liječnika Garretta – rekao je pipničaru.

– Liječnika! – Pipničar samo što nije prasnuo u smijeh. Bio je krupan s ulaštenim brkom, širokih ramena i škiljavih očiju. – Mislite valjda Lucifera?

– Valjda da – reče Slocum.

Pipničar mu pokaza prstom u gosta u crnom odijelu što je sjedio sam uz bocu. – To je Lucifer. Zaspao je. Jutros je rano počeo prazniti čaše – reče pipničar smiješeći se.

Slocum plati piće, iskapi ga i pođe do stola za kojim je dremuckao Lucifer Garrett. Garrett je zaudarao na ustajali viski kiselkasto kao stara neoprana bačva i Slocuma obuze malodušnost pri pomisli da život Topaz ovisi o tom čovjeku.

Slocum se pognuo i zavirio u Garrettovo lice. Tresao ga je za ramena ne odviše nježno sve dok se Garrett napokon nije probudio. Otvorio je sanjivo oči i podigao lijevo glavu. Zagledao se zamagljenim očima u Slocuma.

– Što me drmaš, budalo! Dodi poslije u brijačnicu – promrmljao je i ponovo zaklopio oči.

Prije nego je Garrett dospio ponovo zaspiti, Slocum ga pljusne dlanom po obrazu. Garrett čas razrogači oči. Zagledao se netremice u Slocuma.

– Što je tebi? Ti si poludio! Idi, doći ću ja poslije u brijačnicu.

I ponovo je objesio glavu kao da će zaspiti, ali Slocum ga je grubo zgrabio za ovratnik košulje i podigao ga na noge. Zatim reče pipničaru:

– Skuhajte jaku kavu!

– Nema te kave koja njega može otrijezniti – znalački će pipničar koji je predobro poznao Garretta.

– Nešto sam vas molio – povišim će glasom Slocum.

– Preko puta u gostionici ima kave ako nije već zatvorena – odgovori mu pipničar.

Premda nesiguran na nogama, Garrett se pokušao oteti iz Slocumovih ruku, ali Slocum ga je potegao za sobom kao neposlušno derište. Dok je Garrett posrtao pokraj šanka, uhvatio se snažno za njega, pa ga je Slocum morao na silu otrgnuti. U tom natezanju Garrett se nekako oteo Slocumu iz ruku i potegao kratkocijevni pištolj iz rukava.

Slocum se tome nije nadao i ostao je kao skamenjen od iznenađenja. Ustuknuo je korak unatrag, a iza sebe je čuo posprdan smijeh. Uzbudeni glasovi koji su se čuli iz saluna i s trijema potvrdili su Slo-

cumu da se oko njih već skupilo brojno gledateljstvo željno zabave.

Lucifer Garrett je imao crnu, uredno počešljanu kosu i sive oči. Mršav u licu, upalih obraza i blijed, izgledao je jadno u svom crnom odijelu. Premda je morao biti okorjeli pijanac, sudeći po kiselkastom smradu koji je širio oko sebe, Garrett je postojano i mirno držao pištolj u ruci.

Garrett kimne da je razbistri od zaostalog mamurluka.

– Sada, kažite tko ste i što hoćete od mene! – upitao je Slocuma.

– Zovem se John Slocum. Žena mi je bolesna. Ranjena je prošle noći. Rana se zatrovala. Ima groznicu.

– Posjekotina?

– Da.

– Lovčkim nožem najvjerojatnije koji nije bio očišćen poslije lova.

– Da.

Uzdahnuvši Garrett se uspravi i spremi pištolj.

Idemo – rekao je Slocumu – ali nadam se da i sami znate da je dijagnoza vrlo loša u takvih slučajevima.

– Učinite što znadete i umijete, molim vas – reče Slocum potišteno.

– Svakako hoću.

Rekavši to, Garrett pride Slocumu i odalami mu vruću zaušnicu. Slocumova glava odskoči u stranu. Posrnuvši, jedva se svladao da Garrettu ne uzvрати udarac. Premda ga je Garrett snažno odalamio, Slocum ipak nije pao.

– Nekada – reče Garrett gotovo sa sjetom – od mog su udarca ljudi padali na zemlju kao kruške.

– Vjerujem. Poslije ćemo još o tome, a sada moramo požuriti – promrmljao je mrzovoljno Slocum.

– Bit ću presretan da vam dam zadovoljštinu, a sada bih rado po-

pio onu kavu – reče veselo Garrett, ali se pri tome toliko zanjihao da ga je Slocum morao prihvatiti da ne padne.

I dok mu je Slocum pomagao da izide iz saluna, on se derao, očito dobro raspoložen, i rekao da ne može ravno hodati kad mu se pod diže pod nogama.

– Vi ne možete zamisliti kako je bilo teško držati pištolj uperen u vas dok mi se cijeli salon vrtio oko glave – priznao mu je Garrett.

– Hvala vam što ste ga čvrsto držali – odgovori mu Slocum, gurajući ga preko ulice u gostionicu kroz gomilu koja ih je znatizeljno promatrala.

* * *

Jahanje na svježem zraku dovoljno je otriježnilo Garretta dok je stigao do Blucherove brvnare. Vatra u ognjištu se bila gotovo ugasila dok se Slocum vratio, ali Topaz to nije ni opazila. Nju je tresla groznica.

Slocum je zapalio staru petrolejku koju je našao na polici iznad ognjišta da Garrett može vidjeti što valja raditi.

– Zakuhaite vode – reče mu Garrett dok je pregledavao Topazinu ranu.

Dok je Slocum našao bunar u dvorištu iza kuće i uspio zakuhati vodu u kotliću nad ognjištem, prošlo je dosta vremena, ali Garrett ga je strpljivo čekao, smrknuta lica i očito utučen onim što je vidio. Prije nego što je odjahao sa Slocumom iz Coppertowna, Garrett je svratio u svoju sobu iza brijačnice. Uzeo je crnu liječničku torbu, gaze i zavoja i bocu viskija. Slocum nije bio baš sretan što vidi Garretta s bocom u ruci, te je odlučio da mu je razbije ako ga vidi da iz nje poteže i jedan gutljaj. Ali Garrett je spremio bocu u bisage.

Umaćući gazu u vrelu vodu u ko-

ju je prije toga nadio pola boce viskija, Garrett je počeo ispirati dugu ranu i strugati s nje krastice. Rana je ponovo prokrvarila. Premda je Topaz bila u nesvijesti, počela se trzati i bacati od boli pri svakom Garrettovu dodiru.

Kada je Garrett ponovo otvorio cijelu ranu kroz ispucane rubove prokuljala je nečista krv s gnojem. Slocum je okrenuo glavu da to ne gleda. Činilo mu se da Garrett zna što radi, ali nikako nije shvaćao zašto je bilo nužno ponovo otvarati ranu.

– Zakuhaite još vode! – naredio mu je Garrett.

– Zašto to radite, čovče? Iskrvarit će – nije se Slocum više mogao suzdržati.

– Za njezino dobro. Moram joj očistiti ranu od gnoja. Kad budem siguran da u rani nema više nečistoće, zatvorit ću je. Šteta što nemam pijavica. One bi isisale tu crnu krv. Indijanci liječe rane s plijesni. A ja se moram pouzdati samo u vrelu vodu i viski, te računati na njezinu izdržljivost i otpornost – odgovori mu Garrett, pa ga ošine mrkim pogledom, te drekne gotovo srdito na Slocuma: – Slušajte, hoćete li zakuhati tu prokletu vodu ili i to ja sam moram uraditi?

Slocum skrušeno uze drveno vedro, te pođe u dvorište na bunar po vodu.

VI

Tjedan dana poslije, prije zalaska sunca Slocum i Topaz sjedili su za vrtnim stolom ispred brvnare kad je k njima dojahao Lucifer Garrett. Iznadili su se kada su ga ugledali. Prije njegova odlaska prošlog tjedna rekao je Topaz da nema potrebe da više dolazi k njoj u posjete svaki dan.

Slocum je ustao od stola. Garrett

je sjahao i poveo konja prema njima. Kao obično, Garrett je ostavljao dojam da nije ni oka stisnuo prošle noći, što je vjerojatno bilo i točno. Garrett je objasnio, ako čovjek ne može zaspiti zbog kašlja ili vrućine, onda može slobodno otići nekamo i kartati, te popiti koju čašicu. Koja je razlika, peče li čovjeka rana u plućima ili viski u želucu? Sve na kraju završi na isti način.

– Ugodno ste nas iznaneli – pozdravila ga Topaz, smiješeći mu se. Bila je još blijeda i izgubila je nekoliko kilograma, ali opravljala se brzo i, kako je Slocum opazio, zadnje je dane jela kao izglednjeli vuk.

– Zar ste nešto zaboravili? Rekli ste da nećete doći prije kraja tjedna.

Garrett je stao ispred Topaz i skino svoj crni stetson. Gledao ih je oboje nekako tužno.

– Ni ja se nisam nadao ovako nenadanom povratku, Topaz – priznao joj je.

– Zar se nešto nepredviđeno dogodilo? – upitao ga je Slocum.

– Nevolja nikad ne dolazi sama. Možda se i varam – reče doktor.

– Kažite nam što vas mori – rekao ga je Slocum.

– Dva su čovjeka sinoć dojahala u grad. Vidio sam ih u salunu danas poslije podne.

– Što je u tome tako neobično? zanimalo je Topaz.

– Ništa ne bi bilo da se nisu propitivali za vas dvoje – izvijesti ih Garrett.

– Opišite ih – zamolio ga Slocum.

– To su neki probisvijeti. Jedan ima preko oka prljav povez. Lice mu je iznakaženo. Vjerojatno ga je ritnuo konj u mladosti.

Topaz osjeti ježenje niz leđa. Pogledala je tjeskobno u Slocuma.

– Mat Wall – rekla je tiho i po-
tišteno.

– Drugi je najprijaviji i najko-
šćatiji čovjek koga sam ikada vidio.
Ima dugu sijedu kosu i dugačke ru-
ke i noge, a izgleda žilav kao vol.

– Ben Strogfellow – izusti Slo-
cum.

– Kažete, samo su dvojica? –
upitala je Topaz Garretta.

– Samo dvojica – reče.

Topaz i Slocum se nijemo pogle-
daše. Slocum se zatim okrene pre-
ma Garrettu.

Nedostaju još dvojica: Shorty i
Slate Cadey. Shortyja sam lupio po
glavi, a Slatea ranio u rame. Zadnji
put kad smo ih sreli, ostavili smo ih
svezane u rudarskom oknu u brdi-
ma – objasnio je Slocum Garrettu.

Nisu ih uopće spominjali. Ostavili
su dojam da su sami.

– I što je bilo dalje? – upita ga
Slocum.

– Pa, rekoh vam. Neprestance se
propitkuju – ponovio je Garrett.

– Zar samo za nas?

– A, ne! Ne samo za vas. Više ih
zanima zlatni rudnik. Onaj za koji
je znao samo pokojni Jacob Waltz.
Spominju i nekakvu kartu. Kažu da
su je kupili od Bluchera. Ali prije
nego što su je kupili, Topaz je vas
unajmila da ubijete Bluchera i
oduzmete mu tu kartu.

– Prljava laž! – izletjelo je To-
paz.

Slocum pogleda u Garretta.

– Jesu li rekli odakle oni to sve
znaju i gdje su oni bili dok smo mi
to sve uradili? Zar su stajali i gle-
dali u nas prekrštenih ruku kako
ubijamo starog Amosa? – upita ga
ljutito Slocum.

– Dakako, nikome ne pada na
um da postavlja takva pitanja. No
najvažnije je da im je pošlo za ru-
kom da uvjere neke stare Bluchero-

ve prijatelje da govore istinu – re-
če Garrett.

– Oni znaju koliko sam voljela i
cijenila Amosa, a i on mene – upa-
la je Topaz u razgovor. – Kako sa-
da mogu i pomisliti da bih mu ja
tako nešto uradila? – zgrozila se
Topaz.

– Kada nekoga naližete viskijem
– podsjetio ih je Slocum – sve će
vam povjerovati, i to s užitkom.

– Osobito ako tako može dati
oduška svojoj zavisti i prirodnoj
podlosti – složio se Garrett uz ki-
seo osmijeh oko usana.

– Osedlat ću ridana – odlučio je
Slocum – i odjahati da s njima
prozborim riječ-dvije.

– Ne ideš sam. I ja idem s tobom
– odmah će Topaz.

– Ne! Ti ostaješ ovdje! Garrett će
ostati s tobom. Hoću da on bude ov-
dje ako se neki Blucherovi stari
drugovi sjete da dodu ovamo da te
pitaju za zdravlje – reče Slocum,
pa se obrati Garrettu: – Hoćete li
to uraditi, molim vas? Možete li
ostati ovdje uz Topaz dok se ja ne
vratim iz grada?

– Svakako, Slocume, premda mi
se ne sviđa tvoja namjera da sam
odjašeš u Coppertown.

– Ne sviđa se ni meni, ali što mo-
gu! Bit će noć kada stignem u grad,
pa ću pripaziti da ih ugodno izne-
nadim.

Slocum je požurio u staju iza
brvnare i osedlao ridana. Kada je
izjahao ispred brvnare, Topaz mu
je prišla da ga pozdravi prije odla-
ska. Slocum se sagnuo i pomilovao
je po njezinoj vranoj kosi.

– Postalo je svježije. Idi u kuću i
naloži vatru u ognjištu, ali dobro
otvori oči i uši – savjetovao joj je
na rastanku.

– Hoću, ne brini – rekla mu je
tiho. Uхватила ga za ruku i potegla
k sebi da ga može poljubiti u usta.

Nikada još nije nešto takvo uradila. Bijaše to nježna ljudska pažnja koja ga je duboko ganula. U njoj je vidio životnu družicu, otkako su živjeli u brvnari pod zajedničkim krovom. Bilo mu je drago što se prava uzavrela strast skriva ispod tog njezina iznenadnog izljeva ljubavi.

Mahnuo je Garrettu, te odjahao prema Coppertownu.

* * *

Kako se Slocum i nadao, bio je već mrak kada je stigao u Copper-town. Nije jahao cestom koja se spustila u grad iz rudnika iznad Coppertowna. Došao je preko brda, prošao oko grada, a zatim prečacem do Coppertowna, pa nije morao preći preko drvena mosta. Pregazio je potok iza glavne ulice i sjahao. Ridana je zavezao za privezište iza konjušarnice.

Na glavnu je ulicu došao pokrajnom uličicom i neprekidno se šuljao uz kuće dok nije stigao do saluna Zlatna gruda. Gurnuvši naglo krilna vrata, zastao je na pragu, te se ogledao oko sebe. Čim su ga gosti u salunu ugledali, svi su odjednom zamukli.

U salunu nije bilo Mata Walla i Bena Strongfellowa. Slocum je prišao točioniku. Razmaknuvši nekoliko zabezekačkih rudara u stranu, kupio je cigare i bocu viskija, te ih odnio na stol u kutu saluna. Sjео je, natočio čašu viskija i pripalio cigaru.

Nije dugo čekao. Jedan se rudar prikrao vratima i hitro izišao na ulicu.

Konobara je zamolio da mu doneše karte. Čim ih je dobio, počeo ih je slagati. Kako se Slocum zabavlja slaganjem karata, u salunu je zamor postupno bivao sve glasniji, premda ni u jednom trenutku nije bio onako bučan kao prije nego je

Slocum banuo u salun. Uskoro je mogao čuti uzbuđeno komešanje ispred saluna. Pretvarajući se da ništa ne čuje, nastavio je slagati karte po stolu.

Krilna su se vrata otvorila i u salun je ponovo zavladao muk. Slocum je podigao glavu i pogledao u vrata. Mat Wall i Ben Strongfellow stajali su na pragu. Ljudi koji su se zatekli u salunu brže-bolje počeli su da se razmiču u stranu.

— Čuo sam da ste se izvukli iz onog rudarskog okna — kazao im je glasno Slocum bez ikakva drugog uvoda.

— Za što se ne moramo tebi zahvaliti — grubo će Mat Wall.

— Ja to od vas ni ne očekujem. A gdje su Shorty i Slate? — zanimalo je Slocuma.

— Slate je umro od rane koju si mu zadao. Ti si ga ubio. A Shorty nije imao prilike da se izvuče iz jame u kojoj si ga ostavio onesviještenog. Jama se urušila prije nego smo ga mogli izvući. I njega si dakle ubio.

— Tužan kraj za tako veselo društvo — podrugljivo će John Slocum.

— Ti si ih obojicu ubio.

Slocum se nasmiješio i počeo skupljati karte sa stola.

— Ja sam i slutio da će tako završiti.

— Zato smo mi došli da tebe ubijemo, Slocume.

— Zar vas dvojica sami, bez tuđe pomoći — narugao im se Slocum.

Mat Wall se široko nacerio svojim iskrivljenim ustima. Ben Strongfellow korakne u stranu.

— I ubit ćemo te prije nego podemo u potjeru za onom divljom mješankom s kojim si se spetljao i koja je izdala jadnog starog Bluchera.

Tim je riječima Wall htio razbjesniti Slocuma, kako bi Slocum zasljepljen srdžbom prvi potegao.

Kako je Slocum bio miran i po-drugljivo im se smješkao, Wallovo je lice problijedjelo kao krpa.

Blagim glasom, koliko je to mogao u tim okolnostima, Slocum reče da su ga svi u salunu mogli čuti:

– Ti znaš najbolje da je to sve velika laž. Topaz je voljela Amosa Bluchera, a kad sam ih prvi put vidio, bili su vaši zarobljenici. Vi ste ih oboje silili da za vas kopaju u onom prokletom rudniku. I još nešto moras znati, Walle: U onom rudniku nije bilo ni zrnca zlata. To nije bio zlatni rudnik. Blucher vas je namjerno prevario. On i Topaz su znali da ih slijedite i zašto, pa su se dogovorili da vas prevare.

– Lažeš!

– Ne lažem, Walle. Zašto bih lagao? Sve to samo potvrđuje da ste ti i taj tvoj drug odgovorni za smrt Amosa Bluchera, jer ste ga smrtno ranili dok je bježao od vas.

Wall pogleda u Bena. Taj kratak predah trajao je samo sekundu, ali to je baš Slocum i čekao. Ruka mu je krenula k boku i prije nego što je Wall dospio i dotaknuti svoj revolver, a kamoli ga izvući, Slocum je već pucao iz svog mornaričkog kolta. Skočivši zatim na noge, Slocum je gurnuo stol na Bena Strongfellowa, pa zatim zapucao u Walla.

Dim je zakrio Mata Walla. Posrnuo je unatrag, dok je pucao naslijepo, a zatim se okrenuo i pao na leđa kroz krilna vrata saluna. Ben Strongfellow odgurnuo je stol koji je na njega bacio Slocum, ali nije dospio izvući revolver na Slocuma prije nego je Slocum zapucao u njega i probio mu trbuh s dva zrna.

Dok je još Strongfellow padao, Slocum se hitro okrenuo i probio kroz okupljene gledatelje, te izjurio na dvorišna vrata saluna.

Slocumu se učinilo da je vidio Mata Walla kako bježi prema mo-

stu preko potoka. Pojurio je za njim u nadi da će mu presjeći put. Nije želio da pobjegne i zbog toga je bio ljut. Po svemu sudeći, Mat Wall je teško ranjen, a pobjegao je kao da mu nije ništa. Trčeći niz ulicu, Slocum je čuo korake iza sebe.

Zalijepio se uza zid. Opazio je nekog čovjeka kako trči glavnom ulicom. Možda je to Wall, pomislio je. Potrčao je za njim. Kad ga je stigao, opazio je da nije trčao za Wallom, nego za nekim mladićem koji je bio visok kao Wall. Mladić se vjerojatno žurio kući da svojim ispričati, jeda sve što je vidio u salunu.

Slocum se ponovo okrene i vidi da je na sredini glavne ulice obasjan mjesecinom, potrči kao lud natrag u uličicu iz koje je maloprije izjurio. Čim je zamakao za ugao, stao je i provirio. Ništa drugo nije vidio osim prazne glavne ulice. Zar mu je Wall doista pobjegao ispred nosa?

Iznenadio ga je topot kopita. Trgnuo se. Opazio je Walla. Dolazio je prema njemu glavnom ulicom. Slocum podigne revolver i opali, pa se brže-bolje povuče iza ugla. No bio je prespor. Konj što je galopirao glavnom ulicom udari u njega i odbaci ga na zemlju. Slocum se zakotrljao, a revolver mu je ispao iz ruke. To je bilo sve čega se sjećao kad je glavom udario o kamen.

Wall nije bio neozlijeđen. Jedno ga je Slocumovo zrno pogodilo u bok i čizma mu je već bila puna krvi. Ali pošto se oslobodio Slocuma, još je samo Topaz bila ostala kao jedina prepreka koju još valja prijeti između njega i onog zlatnog rudnika.

Ludački je tjerao konja i nije se obazirao na ranu koja ga je sve jače pekla. Ne, uopće nije htio na nju misliti. Mislio je samo na zlato i bo-

gatstvo koje će njime steći. Otići će u San Francisko i kupiti ljubav sviju žena koje mu se budu svidjele, a kad ih uzme, onda će skinuti krpicu sa svog oka i prisiliti ih da se prave kao da ne vide njegovu iznakaženu duplju i da ga u nju cjelivaju.

Da, baš to će uraditi.

Stigao je već na vrh brda preko kojeg se prelazilo prema Blucherovoj brvnari u dolini koju je nazirao pod zvjezdanim nebom. Pognuo se uz vrat zapjenjenom konju i bjesomučno ga šibao bičem po sapima.

Slocum zatrepta očima i zagleda se u znatiželjнике koji su se okupili oko njega. Svi su već očito mislili da ga je Mat Wall ubio i prepirali se što će uraditi s njegovim tijelom.

Sjeo je i polagano opipao glavu. Bila je cijela. Napipao je malenu ranu na potiljku. Udario je glavom u ugao kuće. Njegov je kolt bio na zemlji pokraj njega. Hitro ga je spremio u korice, pa se nekako podigao na noge.

– Kako se osjećate? – upitao ga neki postariji čovjek.

Slocum kimne.

– Je li točno što ste maloprije rekli da je Slate Cadey ustrijelio Bluchera?

– Da, točno je. Slate ga je teško ranio i Blucher je umro od rane – potvrdio je Slocum.

– Prokleti vrag – reče neki rudar i počea se po neobrijanoj bradi.

– Koliko sam ležao u nesvijesti?

– Zanimalo je Slocuma.

– Niste dugo.

– Koliko, do vraga! – dreknuo je srdito Slocum.

– Oko pet minuta. Rekao bih ... ali nismo znali što da s vama počnemo. Ležali ste tako nepomično da smo ...

Slocum nije čekao da čuje kraj

rečenice. Okrenuo se na peti i potrčao niz ulicu prema dvorištu konjušnice iza koje je ostavio ridana.

Dok je žurio iz grada, nije štedio ridana. Mat Wall je već bio ispred njega, a Slocum je točno znao kamo je odjahao i zašto.

Na sreću nije ostavio Topaz samu.

Wallova je konja našao vezanog u usjeku iza Blucherove brvnare. Tiho je sjahao, obišao obronak i iz dvorišta provirio kroz prozor u brvnaru. Kroz otvorena vrata sobe vidio je kuhinju u kojoj je gorjela svjetiljka. Topaz je sjedila za kuhinjskim stolom. Garret je sjedio nasuprot Topaz. Kartali su!

To je značilo da je Wall još negdje vani i da se sprema za upad u brvnaru. Slocum se osvrne oko sebe širom otvorenih očiju. I dobro je načulio uši. Ali ništa nije opazio ni čuo u večernjoj izmaglici. Mjesec je već bio za brdom. Wall je mogao biti negdje u blizini.

Slocum je jedino mogao upozoriti Topaz i Garreta na opasnost koja ih vreba. Požurio je stoga oko ugla brvnare i ušao u kuću na prednja vrata.

Garrett i Topaz okrenuše glave kao jedan. Ono što je pročitao na njihovim licima upozorilo ga je na opasnost, ali prekasno. Osjetio je cijev Wallove puške duboko među rebrima i čuo njegovo pakosno i ogavno cerekanje.

Okrenuo je polagano glavu i ugledao Walla. Stajao je iza vrata. Slocum se iznenadio kad je opazio da je Wall ranjen. Ali rana i gubitak krvi kao da ništa nisu smetali Wallu.

– Baci opasač na pod, Slocume, i revolver koji nosiš za pasom hlača. Polagano, Slocume, polagano i

bez podvala – naredio mu je Mat Wall.

Slocum je poslušno bacio oba revolvera na pod.

– Valjalo bi da te ubijem – Wall je govorio dok je nogom gurao revolvere u kut – ali Topaz mi je zaprijetila da mi neće pokazati gdje je zlatni rudnik ako te ustrijelim, bez obzira na to što ću njoj uraditi. A ona ima apaške krvi i ja joj vjerujem.

– Ipak ti neće reći – reče Slocum, te uđe u brvnaru i zalupi vrata za sobom.

– Hoće, hoće – cerekajući se reče Wall – kad me vidi kako te udara kundakom. I objasnit će mi gdje se nalazi zlatni rudnik.

– Prisilio me da mu pokažem kartu, Johna. Premda sam znala da on ništa neće razumjeti što je na njoj ucrtano – reče Topaz.

– Nema smisla jadikovati. Ja sam sve zabrljao – pokajnički će Slocum. Počeo se okretati prema Wallu, ali Wall mu je odmah grubo zario cijev puške u rebra. Trgnuvši se, Slocum se nespreno spotakne prema stolu. Garrett u tom trenutku skoči na noge, a pištolj mu se stvori u ruci. Planuo je jednom. Zrno je pogodilo Walla visoko u rame i odbacilo ga unatrag prema zidu. Mat Wall je opalio dva brza hica u Garrettova prsa.

Slocum se baci prema Wallu, ali razbojnik se izmakne i pojuri kao strijela kroz vrata. Kad je Slocum krenuo za njim, dočekao ga je pucanj iz puške. Zrno je pogodilo gornju vratnicu i rascijepilo pogodeno mjesto u sitno iverje. Slocum se brže-bolje povukao natrag u brvnaru, a trenutak zatim čuo topot kopita Wallova konja u noći.

Okrenuvši se prema Garrettu, Slocum vidje na prvi pogled da je smrtno ranjen. Garrett je odbijao

da legne u postelju. Uporno je sjedio. Za čovjeka na samrti doimao se nevjerovatno raspoložen. Oči su mu živo sjale. Na Slocuma, a također i Topaz, to je teško djelovalo, jer su zavoljeli tog čovjeka koji im je uradio mnogo dobra.

Napokon Garrett je počeo sve češće gubiti svijest i na kraju nije više mogao sjediti. Topaz mu je poravnala postelju i klekla uz nju, dok je Slocum gledao njegovo lice. U jednom trenutku, kada je ponovo došao k svijesti, nasmiješio se Slocumu.

– Čini mi se, sve u svemu, da neću moći da ti dam zadovoljštinu za onu pljusk. Sjećaš li se? – rekao je šapćući Slocumu i nakašljao se.

– Drugom prilikom.

– O, da, drugom prilikom – prihvatio je Garrett.

– I na boljem mjestu nego što je ovo ovdje.

– Svakako – promrmlijao je Garrett zatomiujući kašalj.

Topaz je zaplakala.

Slocum je zakašljao da pročisti grlo, sileći se da kaže nešto zgodno.

– Gdje ste do vraga sakrili onaj pištolj? Zar vas Wall nije razoružao? – upitao je Garreta.

– Ja sam očekivao da će doći do gužve, stoga sam ga sakrio pod stol. To je Topazin pištolj. Jedva sam je nagovorio da mi ga da.

– Oprostite, Garrete – skrušeno će Topaz.

– Ne tugujte za mnom! Ne plaći Topaz! Život je za zdrave ljude, a ne za žive mrtvace. Meni je već davno bilo suđeno da odem, ali pakosna i himbena sudba poigravala se sa mnom, pa me nije htjela dokrajčiti. Tako sam se vukao iz dana u dan. Napokon je došla iz mraka i potegla me za rukav u crni ponor. Smrt je došla i po mene. Moje je proklet-

stvo sada iskupljeno. Vi me razumijete, zar ne?

Spuštene glave, Topaz je samo kimnula.

– O, da, razumijemo vas i predobro – reče Slocum kao da govori sam sebi.

– Dobro. Onda želim da upriličite malenu proslavu kada me zakopate, jer za mene će to biti veseo događaj.

Iznenada je Topaz skočila na noge i istrčala iz brvnare.

– Nije lako naricati kao Indijanke – reče Slocum kome se grlo stegnulo od tuge.

Garrett kao da se namršti kad je to čuo.

– Nedostajat će mi. Čuvaj je kao oči u glavi. I možda ta vaša jurnjava za zlatom... Kako bi bilo da na to zaboravite.

– Razmislit ćemo još.

– Svakako razmislite. Dobro razmislite. Ah, a tko sam ja da vam dajem savjete? – reče Garrett.

Počeo ga je gušiti težak napadaj kašlja. Kad ga je Topaz čula kako teško kašlje, odmah se vratila u brvnaru. Posve se pribrala i više nije bilo suza u njenim očima.

Slocum je primaknuo stolicu postelji i njih su troje tiho razgovarali dok blaga svjetlost zore nije zasivila gorske vrhunce i gole vrleti.

Kad je dan svanuo, Garrett se od njih oprostio i umro tiho i spokojno.

To poslijepodne Topaz i Slocum pokopali su Garretta na brijegu iza brvnare. Topaz je sama izabrala mjesto. Prema Garrettovoj želji pokušali su prirediti kakvu-takvu svečanost, ali nije im uspjela jer su bili vrlo tužni i neraspoloženi.

Kada se vratila pred brvnaru, Topaz je mrko pogledala prema brijegu gdje je bio grob.

– Prvo Amos Blucher – rekla je – pa za njim Lucifer Garrett. Tko zna tko je sada na redu? To zlatom... čini mi se... ukleto je!

– Nije zlato, nego oni koji boluju od zlatne groznice – ispravio ju je Slocum.

– Postoji li koji bijelac koji od nje ne boluje? Tko nije pohlepan za zlatom? – upitala ga Topaz.

Slocum slegne ramenima.

– Garrett je mislio da bi trebalo da i mi na nj zaboravimo – rekao joj je.

– Meni to neće biti teško, John Slocume. U meni teče apaška krv. Ali groznica za njim još gori u tebi, zar ne? – upitala ga Topaz, gledajući ga u oči.

– Gori. Ja sam samo čovjek kao i svi ostali. Zamišljam što bih sve mogao uraditi s tim zlatom – priznao joj je iskreno Slocum.

– Ili sebi – ispravila ga je Topaz.

– I to je točno.

– Slocume, ne želim to zlato – otvoreno će Topaz.

Slocum se odmakao korak od Topaz i promjerio je od glave do pete kao da je vidi prvi put u životu.

– A za koga ga onda želiš? – začudio se.

– Blucher i ja smo ga htjeli naći i rudnik dati Apašima – objasnila mu je.

– Tvom plemenu? Mislio sam da Apaše ne može zaraziti zlatna groznica.

– Mora ih zaraziti. Nemaju izbora. S tim zlatom mogu kupiti puške i municiju. A možda i topove.

– A tko će im prodati to oružje? u čudu će Slocum.

Topaz se lukavo nasmiješila kao da zna neku veliku tajnu.

– Poznajem ja dobro bijele ljude i uvijek će se netko naći tko će im prodati oružje za zlato.

Topaz je imala pravo.

– I ti kažeš da je Blucher bio za to? – upita je s nevjericom.

– On je volio Apaše, Johna Slocume. I znao je kao i ja da im je odzvonilo, njima i njihovu životu na zemlji njihovih predaka.

– Pa čemu onda sav taj trud?

Dok su razgovarali, ušli su u brvnaru. Topaz je sjela za stol. Spustila je glavu. Nije se još bila posve oporavila od rane. Napor i uzbudjenje tog dana dobro su je uzdrmali i umorili. Pogledala je Slocuma umornim očima.

– Čemu sav taj trud? Pa, da se dobije na vremenu. Apaši će izboriti još koju godinu života.

– I to je sve?

– Da, Johna Slocume, to je sve, jer nemaju ništa bolje čemu se mogu nadati.

Slocum kimne. Sjeo je za stol nasuprot Topaz. Nasmiješio joj se. Topaz je imala pravo. Apaši će se boriti jednostavno radi toga da još koju godinu budu slobodni i živi. I Apaši su znali da će za koju godinu biti poraženi. Ali to za njih uopće nije bilo važno. Umrijeti časno i hrabro... bijaše sve za što je vrijedilo živjeti.

Ako je to točno, onda je to kraj Apaša.

– I ti si odlučila da im daš zlatni rudnik? – upitao ju je ozbiljnim glasom.

– Da, Johna Slocume, dat ću ga plemenu.

– Nisi rekla svom plemenu – upozorio ju je Slocum.

– Nemam ja plemena. Ja živim između njih i vas. Mješanka sam. Nikamo ne pripadam. Imala sam samo Amosa Bluchera, ali i on me ostavio.

Slocum je ustao, prišao Topaz i podigao je polagano na noge. Zatim ju je nježno poljubio u usta. Zagrlila ga je i naslonila glavu na njegova

prsa. Bez riječi pošli su u spavaću sobu.

Među nama nema neke velike razlike, mislio je Slocum dok ju je držao u naručju. Oboje živimo između svjetova. On je ostavio jedan svijet i otišao u rat jer je očekivao umjesto tog starog svijeta jedan novi, bolji.

Čeka li uzalud?

Pogledao je u Topaz koja je ležala u postelji i nasmiješio se. Čim ju je spustio na postelju, zaspala je iscrpljena od umora. To nije bilo ono na što je on mislio kada ju je uzeo za ruku i poveo u spavaću sobu, a bio je uvjeren da to nije bila ni njezina namjera.

Lagano, da je ne probudi, pokrio ju je gunjem i na vrscima prstiju izišao iz sobe.

Nije mu bilo krivo što je Topaz zaspala. Valjalo je da sam i u miru o svemu još dobro razmisli.

VII

Nisu više spominjali, bar neko vrijeme, zlatni rudnik. Topaz je mnogo spavala i odmarala se, a Slocum se također opustio i mirno provodio dane. Uživao je ljenčareći. Zapravo, bijaše to prvi put da zaista ništa nije radio.

Tjedan dana poslije Garrettove smrti, Slocum se vratio s naramkom granja u brvnaru, poslije popodnevne šetnje. Uskoro je vatra zaplamsala u ognjištu, te ugodno zagrijala sobu i kuhinju.

Čuo je korake. Okrenuo se. Topaz je stajala iza njega i smiješila mu se.

– Već se mnogo bolje osjećam. Vidiš? – rekla mu je i okrenula se na peti ispred njega.

Pogledao ju je, zaškiljivši na jedno oko. Točno, imala je pravo. Oporavila se i popunila, a od Naratene rane vidio se još samo crveni ožiljak.

Topaz ga je zagrlila i šapnula mu u uho:

– Neki dan smo pošli u postelju da nešto uradimo, a nismo, jer sam ja zaspala, zar ne?

– Točno.

– A ti si me pokrio gunjem i tiho izišao iz sobe.

– A što sam drugo mogao?

– Sada se boljem osjećam. Nisam više slaba, a u sobi je lijepo toplo. Naložio si vatru kao da si znao što se sprema. Sada ćemo uraditi ono što smo neki dan propustili predložila mu je i povukla ga za ruku prema postelji.

Santoro, držeći sjajnu novu vinčesterku preko ruke, stajao je ravan kao svijeća na pećini, promatrajući Topaz i Johna Slocuma kako jašu prema velikom kanjonu.

Novi poglavica apaškog plemena Meskalero bijaše gol do pasa, samo u kožnatim hlačama od jelenje kože i apaškim visokim mokasinama debela potplata, u kojima je Apaš mogao propješačiti i stotinjak kilometara dnevno, a da mu se ne raspadnu. Santorova gusta, sjajna crna kosa, zavezana bijelom vrpcom oko glave, lepršala je na vjetru dok je promatrao dvoje jahača.

Iza Santora, na stazi što je vodila nizbrdo, postrojilo se nekoliko šutljivih Apaša koji su nepomično čekali zapovijed poglavice da krenu u napad. Samo dvojica bijahu naoružana puškama. Ostali su imali koplj sa željeznim šiljkom, pračke za vitlanje, lukove i strijele od brijestovine. Svi su napeto zurili u poglavicu kao lovački psi što jedva čekaju da ih pusti s uzice.

Santoro je promatrao dvoje jahača dok nisu zamakli za brijeg. Zatim je sišao s pećine i poveo svoje ratnike nizbrdo prema mjestu gdje su ih čekali mustanzi. Gibali su se preko suhog tla tiho i hitro, a iza

njihovih mokasina jedva da je ostajao ikakav trag.

Kada je Santoro zajahao mustanga i dok je vodio svoje radnike nizbrdo, nije izustio ni jedne jedine riječi. Misli su mu prolazile glavom, nemirne kao kojot na tragu.

Kada su mu javili da su se Topaz i njezin bljedoliki pratilac vratili u gorje njegova plemena, Santoro se rastužio. Nekada je i on želio da mu Topaz rodi pun šator djece. Ali njegova je majka vraćala. Bacala je medvjede pandže i dugo i zamišljeno u njih buljila prije nego što je proglasila Topaz zlom ženom koja će plemenu Meskalero donijeti samo zlo i nesreću. I drugi starci u selu nisu uradili ništa da spriječe Topaz da ode od njih i potraži rodbinu svoje majke.

Poslije se vratila. Proročanstvo njegove majke se obistinilo. Uz pomoć tog bljedolikog ubila je poglavicu Naratenu u njegovu šatoru. Pobjegavši od potjere i Santora, bogovi su uslišali njezinu molbu i otvorili nebo, te na zemlju pustili olujni pljusak, a Santora i njegove ratnike obasuli gromovima i munjama. Dva njegova najbolja ratnika izgorjeli su od udarca munje.

Pa ipak, još je u njegovu srcu plamtjela požuda za njom, tako jaka da ju je osjećao među preponama kao topli dah žene. I tada dok joj je jahao u susret na čelu svojih ratnika jedva je čekao da je ponovo vidi.

* * *

Nad gorje i kanjone spustio se sumrak. Sjenovit ulaz u kanjon otvorio se ispred njih. iz njega je vijugao potocić ni metar širok.

– Utaborit ćemo se u kanjonu – rekao je Slocum i pogledao je da čuje što će mu odgovoriti.

Topaz je samo kimnula, pa se zagledala u litice kanjona što su se

izdizale iznad njihovih glava. Tražila je očima Apaše, znao je Slocum. Očekivali su da će ih ugledati svakog časa.

Slocum je sporim koracima ujahao u uski klanac koji je vodio u kanjon. Gole litice, često sasvim glatke i sjajne, uzdizale su se okomito s obje njihove strane. Ispred sebe vidio je dno kanjona koje se sve više širilo. U daljini opazio je sjenovitu crtu vrbika.

– Idemo do onih vrba – rekao je Slocum.

Ponovo je Topaz samo kimnula.

Kanjon se doimao kao golem usjek u zemlji koji nema kraja. Već su nekoliko dana jahali sve dublje i dublje u područje Gorja praznovjerja. Ta užarena i kamenita zemlja tvorila je zamršen labirint koji je oblikovan kako bi se u nj što lakše upecali svi oni neoprezni ili toliko ljudi koji nisu mogli svladati pohlepu ili znatiželju, pa su ušli u njezin kamenit zagrljaj.

Da ga Topaz nije vodila, Slocum je znao da bi se već davno u njem bio izgubio kao svi oni tragači za zlatom ili doseljenici koji su u njemu ostavili svoje kosti.

Zapravo nitko nije dobro poznavao tu zemlju, rekla mu je Topaz i on joj je vjerovao. Čak su i apaški ratnici često ostajali tu sami i izgubljeni, uhvaćeni kao mravi u kamenitoj mreži pod jarkim suncem što žeže i pali. A tada... kako veli apaška legenda... kada bi pala noć, duhovi svih onih Apaša koji su tamo ostavili kosti došli bi po one koji su se usudili zakročiti u njihov pakao.

Zato se taj vrletni, užagreni gorški lanac i zove Gorje praznovjerja. Vojni mjernici i tragači za zlatom koji su čuli te apaške pripovijesti dali su mu po njima i ime.

Stigli su do vrbika od nekoliko

zakržljalih stabala. Pošto je sjahao i protegao se da rastjera obamrlost iz udova, Slocum se napio vode iz potoka.

Sunce je već bilo zapalo dok su se utaborili. Suha slanina i grah s dvopekrom bili su im večera. Zalili su je toplom kavom.

Sjedili su prekrštenih nogu uz vatru, oboje toliko napetih živaca da se nisu mogli odlučiti da pođu spavati. Slocum je ustanovio da je Topaz suputnik bez premca. Unatoč rani koja tek što joj je zacijelila, ni jednom se riječi nije ni na što potužila. Nikada nije zaostala ni koraka za njim. I bila je vrsna jahačica.

Pomisao kako će njih dvoje živjeti zajedno na ranču, kada sve ovo jednom bude završilo, godila je njegovu srcu. Ništa bolje i ljepše nije mogao ni poželjeti. Nevolja je bila samo u tome što on nije mogao dočekati kada će svanuti već jednom taj dan, i što ga je danonoćno mučio strah da se to nikada neće obistiniti. Dotada nije znao što to znači živjeti u dvoje i imati neki cilj u životu. Dok ga nije imao, bio je slobodan kao ptica na grani i mogao je raditi što je želio... a to više nije mogao, što ga je također malo mučilo.

– Nešto se mrštiš, Johne Slocume – reče Topaz. Sjedila mu je uz bok. Njezine sjajne oči su ga promatrale. Nije joj smio reći o čemu je u taj čas razmišljao, a da je i htio ne bi znao kako da to izrazi, pa joj je radije lagao:

– Ti kažeš da će nas Apaši lako naći. A gdje su?

– Blizu smo selu. Uskoro će doći, ne boj se.

– Ja im se baš ne veselim – iskreno će Slocum.

– Sada već imaju novog poglavicu. S njim ću razgovarati. Ako je to Santoro, sigurna sam da će me slušati. Pokazat ću mu ožiljak.

– Ti misliš da je to dovoljno da opravdaš ubojstvo poglavice plemenata Meskalero? – sumnjičavo će Slocum.

Blago se osmjehnula, sjetivši se riječi koje je rekla Slocumu kada je ubio Naratenu.

– I novom poglavici treba zlato koje sam obećala Naratenu. I ne zaboravi da samo ja znam čitati kartu gdje se nalazi izgubljeni rudnik zlata.

– Nadam se da je to dovoljno.

– I ja također, Johne Slocume.

Šutjeli su neko vrijeme, a tada je Slocum upita:

– Topaz, a kako je to uspjelo Jacobu Waltzu? Mislim, kako je mogao uvijek dolaziti u rudnik, a da ga Apaši ne uhvate?

– Waltz je poznao ovo gorje kao svoj džep, kao da je rođeni Apaš. On se nije bojao duhova koji lunjaju noću po kanjonima – reče mu Topaz i nasmiješi se.

– Što mu je to pomoglo?

– On bi logorovao ponekad cijeli tjedan na jednom te istom mjestu. Apašima koji su ga promatrali i vrebali, dojadilo bi dugo čekanje, pa bi postali nepažljivi. A tada bi on nestao. Kad bi svanula zora, više ga nije bilo.

– Nestao?

– Nestao. Apaši su mislili da ima moćne vradžbine. Mislili su da je u dosluhu s duhovima mnogih tragača za zlatom koji noću lunjaju po kanjonima.

– A što ti misliš?

Pogledala ga, a u njezine se duboke crne oči zaiskrile.

– O Jacobu Waltzu mislim isto što i Apaši. Duhovi tragača za zlatom, oni što zavijaju noću, sigurno su mu pomagali. Mislim da se Waltz nije plašio mraka. Kretao se samo noću skrivajući se kao gušter danju.

Slocum potrese glavom. Njemu to nije bilo jasno.

– Ne vjerujem da bi ga Apaši pustili samo tako.

– Apaš je od krvi i mesa kao i svi drugi ljudi. Ne može uhvatiti dugu na nebu. Ne može letjeti kao orao. Ne može proći kroz zidove kanjona i pogiba od metka. Ali Apaš nema samilosti za neprijatelja. Stoga ih se bijelci toliko i boje. Ponekad mi se čini da nemaju osjećaja ni za koga osim za svoju djecu.

Ponovo je zagonetan smiješak zatitrao oko njezinih usana. Na rasplamsalaj svjetlosti vatre bjelasali su joj se zubi i oči.

– Ima još nešto što ti nisam rekla. Kad god bi Jacob Waltz iščeznuo u ovim gorama, Apaši koji bi pretraživali njegov logor uvijek bi našli nešto što bi on za njih ostavio. Jednom sanduk pun pušaka opetušša, drugi put sanduk lovačkih noževa s dva sječiva dovoljno dugačkih da njima možeš probosti medvjeda. Jedne jeseni ostavio im je hrpu toplih gunjeva, a ta je zima bila oštra i pao je debeli snijeg.

Slocum je kimnuo glavom. Tako, napokon je čuo i pravi razlog. Waltz nikada nije došao po zlato, a da nije donio nešto vrijedno na dar Apašima.

– A sada ćeš im ti dati i zlato – reče on.

– Točno. Amos i ja ponudili smo ga Naratenu prije nego što smo se vratili po kartu i prije nego što su nam se za pete bili zalijepili oni razbojnici s Matom Wallom na čelu.

Dok su razgovarali, nisu ni opazili da je pao gust mrak i da se vatra ugasila. Studen se zavukla u kanjon, a mjesec se još nije bio uzdigao iznad visokih rubova kanjona.

Slocum je prostro gunjeve za spavanje. Topaz se zavukla uz njega

pod gunj. Zagrlio ju je i ona je gotovo isti čas zaspala.

Njemu san nije dolazio na oči. Ležao je još neko vrijeme budan širom otvorenih očiju, slušajući kako oštar vjetar zavija preko glatkih stijena i litica, i njegovo tužno hujanje kroz kanjon.

* * *

Visoko uz sam rub kanjona, Mat Wall je ustao i zagledao se u dno kanjona gdje su Topaz i Slocum mirno spavali. Zatim je teškom mukom odšepesao od ruba i zamotao se u gunj.

VIII

Slocuma je sutradan ujutro probudio miris kuhane kave. Topaz je sjedila uz vatru i proučavala kartu. Kada je opazila da se Slocum probudio, složila ju je i spremila u njedra. Oči su joj sjale od uzbuđenja.

– Blizu smo – obavijestila ga.

Sjeo je. Bio je uzbuđen koliko i Topaz.

– Koliko još otprilike? – upitao ju je.

Ovaj je vrbik označen na krati. Nešto dalje niz kanjon usko je korito klanca. Iz njega se izlazi u još jedan manji kanjon. Zlatni rudnik je u tom drugom kanjonu. Na karti je označen imenom Vražji kanjon.

– Hajde da nešto založimo prije puta – reče joj nasmijani Slocum.

Kimnula je dobro raspoložena kao i on.

– Kava tek što nije gotova – najavila mu je.

Slocum je pognut zatezao potprug sedla na ridanu kada je čuo krik prestrašene Topaz. Okrenuo se kao zvrk. Ruka mu je sama od sebe posegnula za vinčesterkom, a onda se ukočio.

Apaš je izašao iz vrbika s desne strane. Za njim još jedan s lijeve strane Slocumu, pa još jedan i još

jedan. Sa svih strana okružili su ih Apaši. Predvodio ih je poglavica. Jahao je uspravno i ponosno. Bio je naočito muškarac kukasta orlovska nosa i prodornih očiju.

– Kao što sam rekla, Santoro je novi poglavica – dobacila mu je.

Santoro je zaustavio konja ispred Topaz. Skočio je s konja i opalio Topaz tako snažno šamar, da je skoro pala. Zatim je mrka lica prekrizio ruke na prsima i zagledao se u Topaz očima punim jarosti.

Kad je to vidio, Slocum je pošao na Santora. Ali Apaši su ga odmah opkolili. Dospio je jednoga odgurnuti, ali ostali su ga svladali i bacili na zemlju.

– Ne miješaj se, Slocume! – povikala je Topaz.

Slocum je već ležao u prašini. Ruke su mu savili na leđa i zavezali ih tankom uzicom od neštavljene kože.

Apaš koga je Slocum odgurnuo, prišao je Slocumu i udario ga nogom. Slocum se skvrčio od oštre boli, stisnuvši zube i oči. Kad je ponovo otvorio oči, Santoro ga je udario nogom u glavu.

Po pogledu Santorovih očiju, Slocum je točno znao što namjerava apaški poglavica. I sjetio se kako je jedno završio Tate Rawson. Loše mi se piše, pomislio je Slocum. On i Topaz grdno su se prevarili u računu.

Topaz je prišla Santoru i s njim nešto vrlo uzbuđeno razgovarala na apaškom jeziku. Slocum je opazio da Santoro više nije mrk. Odjednom je mahnuo rukom svojim Apašima koji su Slocuma podigli, posjeli na sedlo i zavezali za njegova ridana.

Kada su Apaši opet bili spremni za pokret, Topaz koja je jahala ispred Slocuma, zabrinuto ga je pogledala. Santoro je jahao na čelu

povorke i poveo ih iz kanjona prema jugu.

Oko podneva spustili su se iz Gorja praznovjerja. Sunce ih je nesmiljeno pržilo sve do predvečerja kada su izbili na ravan ispred apaškog sela. Čim su ujahali u selo, sve oči bijahu uprte u nj. Žene su se zlorado smiješile, posprdno cerekale što je još više nagrdivalo njihova ionaka ružna i smežurana lica.

Slocum se držao uspravno u sedlu, visoko uzdignute glave. Ako već mora umrijeti, nije htio biti kukavica kao Tate Rawson. Odlučio je da im pokaže da i bijeli čovjek može biti hrabar i neustrašivo gledati smrti u oči.

Povorka je napokon stala. Slocuma su strgnuli grubo sa sedla. Presjekli su kožne uzice kojima su mu bile vezane ruke i postavili ga ispred logorske vatre. Čučnuo je uz vatru, trljajući obamrle zglavke da protjera krv i ublaži bol.

Santoro je prišao vatri. Pogledao je u Slocuma. Slocum se pretvarao da ga ne vidi i nastavio je trljati zglavke.

- Ti si ubio Naratenu, bljedoliki?
- Da, ja sam ga ubio.
- Vrlo si hrabar čovjek kad si se usudio to uraditi. – Slocum je šutio.
- I vrlo lakouman – dodao je Santoro.

Slocum je nastavio trljati zglavke.

- Vidjet ćemo još kako ćemo te kazniti. Ako si jak, ponosit ćemo se s tobom poslije tvoje smrti.

Slocum pogleda u Santora. Je li taj crvenokožac i mislio to što govori? Nije li ono blagonakloni smiješak zatitrao oko usana apaškog poglavice? Ili možda posprdni?

Santoro je pošao prema Topaz koja je stajala između dva ratnika.

Neka Indijanka donijela je zdjelu punu kukuruzne kaše. Kada ju je Slocum pojeo, dala mu je vrč pun

hladne vode s potoka. Slocum je ispio i zadnju kap vode iz vrča. Santoro se vratio i stao ispred Slocuma. Za Santorom došla je i skupina mrkih Apaša.

Santoro je podigao ruku i na njegov znak dva su Apaša pograbila Slocuma i bacila ga na leđa tik uz logorsku vatru. Druga dvojica nabacala su užarenu žeravicu iz vatre po golim Slocumovim prsima.

Zaškrgutao je zubima i stisnuo čvrsto oči, ali nije ni pisnuo. U nosnice mu je udario smrad osmudjenih dlaka i ispržena ljudskog mesa. Kao kroz maglu, čuo je Topaz kako viče.

Čuo je i njezine korake. Sagnula se nada nj. Otvorio je oči i vidio je kako mu hitro baca žar i ugljen s prsiju. Zatim se bacila na njega. Htjela ga je zaštititi svojim tijelom.

Viknula je nešto Santoru srditim glasom na apaškom. Santoro je podigao ruku i svi su se maknuli od njega i Topaz.

– Što si mu rekla? – upitao ju je Slocum.

– Dala sam mu riječ da ću mu biti žena. On želi za sebe moje vradžbine. Misli da ću ga učiniti moćnim poglavicom kad mu predam zlatni rudnik, većim od svih apaških poglavica.

– Ne želim da se udaš za njega!

– dreknuo je Slocum.

– A tko tebe što pita, Johnne Slocume? O tome ja odlučujem. A to je i najbolje... jer tko zna što nas još sve čeka ...

Santoro pristupi i reče:

– Ti nisi slobodan, bljedoliki. – Zatim se okrenuo i mahnuo je jednom ratniku da pride bliže. – Ovo je Mangas, brat pokojnog Naratena. On traži osvetu. To je njegovo pravo.

Stara žena vrlo nalik na Santora donijela je dva noža. Neki Apaš

nacrtao je krug u pijesku svojim nožnim palcem, a stara žena bacila je noževe u zemlju i zabila po jedan na svaku stranu kruga.

– Jesi li sad shvatio? – viknula mu je Topaz.

– Shvatila bi i budala – reče Slocum.

Bez upozorenja, Mangas se pognuo i išcupao najbliži nož iz zemlje. Nasrnuo je kao razjareni bik na Slocuma. Slocum nije imao vremena da se sasvim izmakne i Apašev ga nož zareže posred prsa. Kad se Mangas pognuo da ponovo skoči, Slocum pograbi drugi nož iz zemlje i dočeka Apaša na oštricu i zasiječe ga preko prsa od ramena do struka.

Ne obazirući se na ranu i krv, Mangas je opet nasrnuo, zamahnuvši nožem na Slocuma. Taj put ga je zasjekao pod ključnu kost. Apaš je ciljao na Slocumov vrat i bio bi mu ga prerezao da je zamahnuo malo više.

Slocumu je bilo jasno da ne može više dugo izdržati. Srušit će se od gubitka krvi. Stoga je odlučio, ako već mora umrijeti, da umre zajedno s Mangasom.

Mangas ponovo nasrne. Slocum nije ni pokušao da se izmakne. Dapače, odbio je udarac što je bolje mogao i dočekao Mangasa na ispruženi nož. Istodobno, osjeti da ga je Mangas ubo u mesnati dio ramena.

Od snage nasrtaja, Slocumova je težina tijela srušila Mangasa na zemlju pod njega. Mangas više nije imao mjesta da izvuče nož Slocumu iz ramena dok je Slocum oštricu svog noža stavio pod grlo Apašu.

Slocum pogleda u Santora.

Mogu ga zaklati kao pile, ali već sam mu ubio brata. Ne želim i njega – rekao je Slocum poglavici.

Santoro pogleda u Mangasa.

– Ovaj bljedoliki čovjek ti poklanja život. Prihvaćaš li?

Mangas nije odmah odgovorio. Piljio je u Slocuma razrogačenim očima. Slocum još nikada nije vidio oči ispunjene s toliko mržnje. Bilo je očito što Mangas misli. Pokloni li mi ta bljedolika budala život, on će ga kad tad ubiti!

I Mangas progunda svoj pristanak.

Slocum je odskočio od Mangasa davši mu tako mjesta da izvuče nož iz njegova ramena. Iz rane je šiknula krv. Slocumu se odjednom zamračilo pred očima, a zatim se srušio na zemlju.

* * *

Nije bio dugo u nesvijesti. Kad je ponovo otvorio oči, vidio je da leži u šatoru. Topaz je prinosila pljosku njegovim ustima. Činilo mu se da nikada u životu nije okusio nešto ukusnije od te vode.

Neki stari Indijanac skinuo mu je rasparane i krvave hlače i košulju. Starac nije bio nalik na Apaša. Slocum je vjerovao da je najvjerojatnije Zuni. To je pleme bilo vrlo poznato po svom umijeću viđanja rana. Njegovo sićušno lice bilo je gusta mreža bora, a kosa mu je bila sijeda.

Iz velikog zemljanog čupa Zuni je prstima vadio nekakvu sluzavu, rastezljivu mast koja je užasno zaudarala i premazivao mu njom rane, a zatim je Topaz pomogla da ih previje.

Kad je sve bilo gotovo, Topaz se zahvalila starom Zuniju i on je tiho nestao iz šatora.

– Kako se osjećaš, Johnne Slocume? – upitala je Topaz čučnuvši uz njega.

– Sretan sam što sam živ – iskreno će Slocum.

– I ja – kratko će Topaz.

– Ne znam što bi ti drugo mogao

reći nego da smo grdno pogriješili što smo se vratili ovamo. Čini mi se da nikada nećemo imati ranč.

Nije rekla ni jednu riječ.

– Jesi li objasnila Santoru zašto sam morao ubiti Naratenu? – upita je Slocum.

Jesam, ali uzalud. Santoro je rekao da ga nisi morao ubiti da nisi upao u njegov šator.

– Kujin sin ima pravo, ali jesi li mu pokazala što je Naratena uradio – upita Slocum.

– Pokazala sam mu ožiljak. Slegnuo je ramenima. Rekao mi da sam mu ja žena, da bi me on još dublje zarezao. On je čistokrvni Apaš, Johnne Slocume. U njem nema španjolske krvi.

– I ti si ipak pristala da mu budeš žena? – zaprepašteno će Slocum.

– Da. Održao je svoju riječ. Nije te dao ženama da te izmrcvare prije nego što te ubiju. Oprosti, Johnne Slocume, ali kada sam vidjela žeravicu na tvojim prsima, poželjela sam samo da te spasim. I sad je red da ja održim riječ.

Slocum kimne ganut njezinim riječima.

– Misliš li da je trebalo da ubijem Mangasa? – upitao ju je poslije dulje šutnje.

– Ti si uradio ono što si mislio da je najbolje. Ali za Apaše je tvoj čin znak slabosti.

– I sada me svi preziru?

– Ne. Oni očekuju takvu blagost od bljedolikog čovjeka. Imat ćeš neprilika s Mangasom. Ali idući put će on odabrati vrijeme i mjesto kada se ti budeš najmanje nadao. Valja da si na oprezu, Johnne Slocume.

– Zašto, molim te? Ta, ja sam mu poštediti život.

– Baš zbog toga. Tek tada će se osloboditi obaveze prema tebi, na ovom i na onom drugom svijetu. Za

sada još nije osvetio smrt svog brata i što je još gore, njegova je muškost okaljana tvojom samilosti.

– Koliko sam ovdje siguran?

– Dok ti rane ne zacijele, a osim Mangasa ovdje više nemaš neprijatelja – objasnila je Topaz.

– Čim prizdravim, odvest ću te odavde. K vragu i zlato!

– A ne, Johnne Slocume. Ja sam se obećala Santoru.

– Ali ti ga ne voliš! zavapio je Slocum.

Nasmijala mu se, kratkim i oštrim hihotom.

– Zar je tu važna ljubav? On je tebi poštediti život, a za to moram s njim dijeliti njegov šator. Tako mora biti i nikako drukčije.

Osjećao se kao balavac koga su upravo izgrdili jer je tražio da mu daju mjesec s neba da se s njim igra. Na neki način Topaz mu je zapravo rekla da je već vrijeme da odraste.

– A zlato? – upitao ju je kad se sabrao.

– Odvest ću Santora u rudnik da se može hvaliti pred drugim plemenskim poglavcima što je njemu njegova nova žena donijela u miraz.

– Zar su drugi poglavice bune protiv njega?

– Trebalo je da on postane poglavica prije Naratene, ali nisu ga izabrali jer su se bojali njegove majke.

– Njegova je majka i tebe proglasila zlom ženom koja će plemenu donijeti nesreću. Možda ostali plemenski poglavice zabrane Santoru da te uzme za ženu.

– U tom me slučaju Santoro mora ubiti zbog sudjelovanja u ubojstvu poglavice Naratene, a i tebi će biti kraj jer mu više nećeš biti potreban.

– Ne razumijem. Zašto sam ja njemu potreban? – u čudu će Slocum.

– Apaši se ne usuđuju svojim rukama vaditi bogatstvo iz utrobe svetog Gorja Praznovjerja. Za njih je to svetogrđe, pljačkanje tijela bogova. Duhovi njihovih predaka bi ih kaznili. Stoga netko drugi mora to za njih uraditi rekla je i kiselo se nasmijali kad je dodala: – A oni su tebe odabrali da za njih obaviš taj posao.

* * *

Mat Wall je promatrao, ležeći potrbuške iza zaklona, sa srdžbom i očajem kako Apaši odvođe Topaz i Slocuma baš u trenutku kada su ga gotovo doveli do izgubljenog rudnika.

Mogao je samo zaplakati od zdvojnosti i bijesa. Bio je nemoćan i očajan. Rane mu još nisu bile zacijelile i boljele su ga, a njegov napor i trud otišao je odjednom do vraga.

Ustao je i pošao prema konju. Kleo je. Zajahao je i krenuo prema rubu kanjona. Nije projahao ni kilometar kad se naglo zaustavio i zagledao u kanjon.

K vragu sve, pomislio je. Kad sam već došao ovamo, a Apaši su otišli, zašto da ne pronjuškam uokolo?

Obuzet nadom spustio se stazom u kanjon, onim istim putem kojim su se u nj spustili Topaz i Slocum prošle večeri. Pažljivo je promatrao sve oko sebe, tražeći znakove... kolotečine, staze, nepravilne pukotine u stijenama kanjona. Oko podneva se već htio vratiti. Činilo mu se da tom kanjonu nema ni kraja ni kraja.

Vraćao se uz stijenu kanjona, držeći se hlada i sjene. Već je bio odmakao kilometar-dva od vrbika, kadli mu oko zape za visoku pukotinu iza pregiba u stijeni, koja je dijelila stijenju kanjona uvis, dokle je oko moglo vidjeti. Pukotina bijaše

dovoljno velika da u nju uđe jahač i pružala se duboko u stijenu kao neka spilja.

Sjahao je i dobro prepipao prstima tlo. Bilo je tvrdo, kamenito.

Ujahao je u uski prolaz stotinjak metara dok se otvor nije proširio u taman, zavojit hodnik. Prošavši kroz njega, izbio je u još jedan kanjon.

Wallu se to mjesto nije nimalo svidjelo. U njem je bilo premračno i činilo mu se da vidi sjene škorpiona kako bježe po stijenama.

Sat je vremena proveo u pretraživanju tog kanjona dok nije opazio, točno nad sobom svod crvene stijene, a iza nje zidove još jednog kanjona. Dok je jahao ispod luka tog svoda, opazio je kako stijena što tvori taj luk svoda mijenja oblik dok nije postala nalik na glavu namrštena vraga s rogovima.

Naježivši se od groze, Wall je pošao dalje dok nije ušao u idući kanjon. I opet je jahao bliže stijeni kanjona, tražeći očima neki neobičan oblik stijene ili rascjep, i za desetak minuta našao ulaz u zlatni rudnik. Golema kamena ploča stajala je ispred ulaza i zaklanjala ga. Visoko iznad ulaza, uz rub kanjona, nadvio se velik kamen crvene boje. Stajao je kao da visi u zraku na nevidljivim lancima. Drukčije se i nije dalo objasniti kako uopće može tako stajati.

Wall je brže-bolje sjahao, te požurio u rudnik. Bio je toliko uzbuđen da mu se grlo stislo i gušilo ga. To je najvjerojatnije zlatni rudnik, pomislio je... a ako jest, onda je samo moj. Apaši su otišli i odveli Topaz i Slocuma. Slocuma će živa oderati i ispeći do ponoći, a tko zna što će sve ti crvenokošci uraditi s Topaz.

I tako je bogatstvo ostalo samo njemu.

Ujurio je bezglavo u mračno ok-

no. No dočekalo ga je pedesetak čegrtuša koje su prekinule grobnu tišinu. Wall je vrisnuo i pobjegao iz rudnika.

Vratio se sa zubljom u jednoj i to-
ljagom u drugoj ruci. Ulaz u rudnik
bijaše prostran, a na njegovu podu
od nabite zemlje čegrtuše su se mo-
tale i razmotavale, uznemirene do-
laskom uljeza.

Uz njih su po podu ležali razba-
cani kosturi onih koji su prije njega
pokušali ukrasti zlato.

Stresao se od jeze, ali je ipak ko-
raknuo i počeo pucati u zmiје. One
koje su izmaknule njegovim meci-
ma, gmizale su prema izlazu. On ih
je tada udarao toljagom. Tek kada
je bio siguran da ih je sve poubijao,
polagano je krenuo u okno.

Zidovi i strop rudarske jame bija-
hu poduprti debelim gredama i ci-
jelo je mjesto bilo suho i hladno. De-
setak metara dalje naišao je na
malenu ostavu, izdubljenu u stijeni.
Na drvenom staklu stajali su posla-
gani pijuci, lopate i svrdla, a pokraj
stalka tačke. Na polici je ugledao
pet petrolejskih svjetiljki, a pod zi-
dom sanduk pun uredno složenih
šipki dinamita u suhom pijesku.

Zapalio je jednu svjetiljku. Tek
kad je pod svjetlošću vidio kako je
sve uredno složeno i na svom mje-
stu, pomislio je da je i zmiје na ula-
zu i pobacane kosture namjerno
namjestio Jacob Waltz da prestraši
nezvane goste.

Ali gdje je zlato?

Vrlo uzbuđen, Wall je ušao dublje
u jamu. Pažljivo je birao mjesta na
koja će stati nogom, od straha da
ponovo ne naide na zmiје.

Bio je duboko u utrobi te sabla-
sne gore kada je naišao na zlatnu
žilu. Ukotvila se u zidu dna jame,
duga desetak metara. Podigavši
svjetiljku visoko, zabljesnuo ga je

sjajni odsjaj dragocjene kovine.
Zlato, gotovo čisto zlato.

Wall se okrenuo i pošao žurno po
tačke i pijuk. Nije mogao dočekati
da počne kopati. U žurbi je u pro-
lazu ramenom zapeo za veći drveni
klin što je virio iz grede u zidu. Klin
je pao na pod. Wall je zastao. Nije
ga vidio kad je ulazio i nije mu bilo
jasno zašto bi Waltz ostavio taj klin
da strši iz grede.

Kad se pognuo da ga pokupi,
osjeti lagan udarac po leđima. Za-
tim nešto što se uhvatilo za njegovu
košulju, pa hitro pobjeglo. Wall se
uspravio. Pogledao je uvis. Imao je
što vidjeti. Kosa mu se digla na gla-
vi. Prazan sandučić visio je na kuki
između greda točno iznad njegove
glave, a po gredi su se micali otrov-
ni pauci:

Wall je upravo istresao na svoju
glavu sandučić otrovnih pauka.

Dok se hitro okretao, jedan mu je
pauk pao na lice. Prestrašeni pauk,
koliko i Wall, pobjegao je u košulju
na njegova prsa. Ostali su istodob-
no padali kao kiša po Wallovu šeši-
ru, po ramenima, dok je jedan velik
kao dlan puzao uspaničeno niz nje-
gova leđa, po goljoj koži ispod košu-
lje.

Počeo je bježati kao lud. Bacio je
svjetiljku dok je jurio kroz tamu
prema točkici svjetlosti ispred sebe,
zapinjući o grede, spotičući se o ne-
ravan pod jame. I dok je trčao, po-
kušao je skinuti košulju, udarajući
po sebi kako bi oteresao otrovne
pauke.

Prvi ubod u bedro srušio je Walla
na zemlju. Drugi je ubod dobio u
vrat. Otrovnost mu je počeo kočiti miši-
će, ali Wall je trčao i dalje, a njegovi
su jecaji odjekivali dok je luđački
trčao niz prokop prema izlazu.

Napokon, vani na suncu, uzjahao
je, s tri pauka na leđima. Jurio je
niz kanjon podbadajući nesmiljeno

konja pokušavajući istodobno rukama otreći s golih leđa ljepljive pauke.

Oba lakta i koljena bili su mu krvari. Naglo je zaustavio konja i sjahao. Vukući konja za sobom na kamenitu ravan, sjeo je na čist i gladak kuk stijene. Dahtao je i cvokotao... sjedio na njoj do zalaska sunca mrmljajući nešto kao da je sišao s uma.

U ponoć je još bio živ i ponadao se da možda neće umrijeti. Znao je po pričanju tragača za zlatom da su ubodi pauka bolniji nego što bi bili smrtonosni. Zagrlio je rukama koljena i piljio utučeno u tamni kanjon. Negdje u rudniku izgubio je zavoj s oka. Sa svojim iznakaženim licem i crnom praznom očnom dupljom, nalikovao je na nakazu.

A tako se i osjećao.

Legao je na bok i smotao se na kamenu kako bi što lakše zaspao. Tresla ga groznica. I dok je čas zebao, čas gorio od otrova u krvi, na oči su mu umjesto sna dolazile prikaze po kojima su gmizali pauci, škorpioni i zmije.

IX

Poslije tjedan dana oporavka Slocum je jahao u povorci Apaša natrag u Gorje Praznovjerja. Santoro ih je vodio, a Topaz je jahala korak iza njega.

Dan prije polaska Topaz mu je donijela u šator par novih hlača od jelenje kože i košulju koju je sama sašila od lanena platna. Uspjela je čak nagovoriti Santora da dopusti Slocumu da sa sobom pones kolt i opasač s nabojima zamotane u gunj.

Slocum se raznježio kada ju je ponovo vidio. Od onog dana kada je dovela starog Indijanca Zuni da mu previje rame, nije mu se javljala. Neprestance je bila u Santorovu ša-

toru i služila ga. Bila je ustoličena kao žena miljenica poglavice plemena. Ali Slocum joj to nije spomenuo ni jednom riječi.

Nije skidao očiju s nje dok je pred njim jahala u povorci prema zlatnom rudniku. Bilo mu je teško, znajući da Topaz provodi noći sa Santorom, premda je to bila cijena koju je morala platiti kako bi njemu spasila život.

Pred njima se uzdigao kamenit ulaz u veliki kanjon. Tek kad su u nj ujahali, Topaz je prijahala do Santora. Vrbik u dnu kanjona ostao je za njima oko dva kilometra. Kad je Topaz pokazala Santoru pregiu u stijeni, ugladali su visoku usku pukotinu u kojoj su uskoro ujahali jedan po jedan.

Izbili su u mračan nevelik kanjon i prošli prema ulazu u idući uski kanjon u koji su ušli ispod svoda od crvena kamena. Slocum je, dok je jahao ispod luka svoda, ugledao oblik glave vraga kao isklesana u stijeni. Istog se časa sjetio da mu je Topaz rekla da je to Vražji kanjon.

Ispred rudnika bila je velika kamena ploča koja je skrivala ulaz u rudnik od znatizeljnih očiju.

Čim su Santoro i Topaz sjahali, odmah su počeli proučavati tlo ispred ulaza. Zatim je Santoro poslao dvojicu svojih konjanika putem kojim su i došli.

Slocum je sjahao i pošao prema ulazu u rudnik. Topaz mu je došla u susret.

- Što se dogodilo? – upitao ju je.
- Netko je bio ovdje prije nas.
- Kada?
- Santoro kaže prije tjedan dana
- odgovori mu Topaz.

Svi su se Apaši držali dalje od ulaza u rudnik. Na licima im se čitalo strahopoštovanje s kojim su

obavljali taj zadatak. Bili su na zemlji osvetoljubivih duhova i uskoro će morati nositi blago koje su ti duhovi tamo pohranili duboko pod zemljom. Ali vidjelo se da se Apaši boje, iako nisu htjeli pokazati strah koji ih je opsjedao.

– Nema drugih tragova? – upita Slocum.

– Nema.

– Čudno.

– Ništa tu nije čudno – odsječe Topaz.

– Kako nije? – zanimalo je Slocuma što će mu Topaz reći.

– Amos me upozorio da ga je Waltz opomenuo kada mu je dao kartu da pazi na kojekakva iznenađenja koja je tamo ostavio.

– Znaš li kakva?

– Legla čegrtuša i otrovnih pauka – odgovorila je Topaz.

– Misliš li da je onda taj koji je ostavio te tragove ispred rudnika možda već mrtav? – upitao ju je Slocum.

Topaz je slegnula ramenima.

– Tragovi pokazuju da je netko bio u rudniku i da je vrlo brzo odande odjahao... i ništa više.

– Ja mislim da znam tko je to bio – reče Slocum.

Topaz se namrštila i zakimala.

– Mat Wall – rekla je tiho.

– Ako je još tu negdje u blizini, uskoro će požaliti što nije negdje drugdje. Teško njemu uhvate li ga ovi Apaši živog – reče Slocum.

– Jesi li ti spreman da udeš u rudnik? – upitala ga Topaz.

– Spreman sam – reče Slocum.

– Obavijestit ću Santora. Vrlo je živčan otkada smo ujahali u gore i nije mu se ni najmanje svidio kameni lik vraga ispod koga smo projahali.

– Je li ti što rekao?

– Ne, nije, ali je nešto promrsio

– odgovorila mu Topaz smiješeći se.

Mat Wall je već htio od svega odustati, kadli opazi oblačiće prašine na stazi i povorku Apaša. Jahali su kroz uski prolaz u maleni, mračni kanjon. Wall je bio u zaklonu na rubu kanjona. Provirio je iza njega, i promatrao Apaše koji su prolazili ispod svoda od crvena kamena, te se napokon zaustavili ispred ulaza u rudnik.

Kad je opazio da se dva Apaša vraćaju u veliki kanjon, znao je da slijede njegove tragove. Ali on je, čim je izbio na stijene, prekrrio dobro svoje tragove, da ih ni Apaši više ne mogu naći.

Walla je iznenadilo što je Slocum još živ. Zacijelo se nekako s njima nagodio. A još ga je više iznenadilo što je Topaz jahala uz bok poglavici na čelu povorke.

Zapravo, Wallu je to u neku ruku i odgovaralo. On će sjediti u zaklonu i čekati dok ne kucne njegovih pet minuta. Neka Apaši i Slocum okušaju sreću u tom prokletom podzemlju! Bio je siguran da tamo nikada više neće dragovoljno ući.

Povirio je ponovo u kanjon i vidio Slocuna koji je upravo ulazio u rudnik. Wall je zadržtao od jeze kad se sjetio što Slocuma tamo sve čeka. Zatim se povukao od ruba kanjona i vratio u svoju spilju.

Podvio je koljena pod bradu i zapiljio se onim svojim jednim okom omedenim crvenim kolobarima u vrhove gora preko kanjona. Gologlav, u hlačama u dronjcima, bez košulje od sunca opaljenim prsima i ledima, postao je zajedno s paucima sastavni dio životinjskog svijeta te pustoši.

Samo što to njemu još nije bilo doprlo do mozga.

Slocum je bacio kamen u ulaz u rudnik i odmah čuo iz njega kretanje i šistanje. Gomila uznemirenih čegrtuša odala se svojim čegrtanjem. Zavirivši oprezno unutra, Slocum je najprije opazio bjeličaste kosture koje je Waltz tamo ostavio kao upozorenje onima koji bi se usudili unutra bespravno zakoraknuti.

Slocum se vratio po zublju i toljagu. Zataknuo je hlače u čizme i oprezno ušao u rudnik. Čim je stao udarati po zmijama, one stadoše bježati iz rudnika gdje su ih dočekali Apaši.

Zašavši dublje u jamu, Slocum je ugledao drveni sandučić. Visio je na kuki s grede. U njemu su još bila tri velika dlakava pauka. Pobjegli su u mrak ispred Slocumove zublje.

Pognuo je glavu i brže-bolje prešao to mjesto. Došao je do ostave s orudem i dinamitom. Kad je napokon stigao do kraja jame, ugledao je debelu žilu gotovo čista zlata u kamenitoj stijeni. Zastao je iznenađeno. Samo je tiho zazviždao od divljenja. Taj je luckasti čovjek imao bogat rudnik zlata.

I sada je to bogatstvo pripalo Apašima.

Slocum se vratio iz rudnika i rekao Sartoru da mu trebaju radnici. Sartoro je potresao glavom. Pritrčala im je zabrinuta Topaz.

– Što hoćeš? – upitala je Slocuma.

– Hoću da mi Apaši pomognu. Ne mogu sam izbiti zlato iz stijene.

Topaz se okrenula i još jednom sve objasnila Sartoru koji je ponovo odlučno stresao glavom.

– Sartoro kaže da ni jedan jedini Apaš neće ući u utrobu svete zemlje. Moraš sam vaditi zlato. Tebe tvoji duhovi zbog toga neće kazniti – prenijela mu je Topaz što je rekao Sartoro.

– Kaži ti njemu da ja sam ništa ne mogu učiniti.

– Lažeš, bljedoliki! – ljutito će Sartoro Slocumu.

Slocum ga je pogledao, ali nije ni trepnuo.

– Slušaj ti mene, Sartoro. Ja moram dinamitom razbiti stijenu da iz nje iskopam zlato. To će dugo trajati. Ti i tvoji ratnici morat ćete ovdje logorovati mnogo dana ako mi nitko ne pomogne.

– Koliko dana?

– Devet dana!

Kad je to čuo, Sartoro se namršti. Ideja o logorovanju u kanjonu nije mu se ni najmanje svidjela. Htio se što prije vratiti, a i njegovi ratnici koji su se bojali duhova.

Topaz se obratila Sartoru na apaškom. Razgovor je bio vrlo kratak. Topaz se zatim okrenula prema Slocumu.

– Ja sam mješanka – rekla mu je Topaz, a oči su joj bljesnule slatkovodbitno. – Ja ću poći s tobom.

– Ne budi luda! Unutra je opasno, Topaz. Možeš nastradati. Ne znam što nam je još sve podmetnuo onaj ljudi Waltz. Čini mi se da je na Mata Walla istresao pun sandučić pauka.

– Topaz će ti pomoći. Pazi da joj se štogod ne dogodi – rekao mu je Sartoro strogim glasom.

Slocum nije ništa odgovorio polagljivo.

Okrenuo se k Topaz i rekao joj:

– Dobro, onda, dođi! Drži se uz mene i pazi kako hodaš!

Dok mu je Topaz držala svrdlo, Slocum je po njem udarao teškim čekićem. Isvrdlali su na kraju jame tri rupe u stijeni sa zlatnom žilom. Slocum je zastao da obriše znoj sa čela, kad iskosa opazi škorpione koji su padali s grede i bježali u

mrak. Zagledao se u rupu odakle su izlazili.

Što si pronašao? – upita ga Topaz.

– Čini mi se da nam je Waltz spremio neku psinu. Najbolje da se izgubimo odavde – rekao je Slocum.

Topaz je kimnula. Slocum se brzo povlačio, pažljivo pregledavajući zidove i strop jame. Iza prvog zavoja opazio je na stropu rešetkasta vrata od kovanog željeza. Bila su dovoljno široka da zatvore prolaz kroz jamu.

Ali što je to što će ih otkvačiti da padnu i da se otvore nove rupe iz kojih će poteći škorpioni?

I sjetio se: eksplozija dinamita!

Svatko tko bi podmetnuo dinamit u zlatnu žilu, ostao bi zatvoren u jami iza željeznih rešetaka. Eksplozija će poplašiti škorpione koji će u paničnom strahu nasrnuti na uljeze. Bespomoćni uljez ostao bi zatvoren i umro bi u paklenskim mukama izboden od razbjesnelih škorpiona.

– Sada moramo poći po dinamit – reče Slocum.

Nije ga ništa pitala, a shvatila je što je mislio tek kad su došli u ostavu. Izišao je iz rudnika i uzeo nekoliko cigara i šibice iz svojih bisaga. Čim se vratio u ostavu, izvadio je zamotak fitilja iz sanduka s dinamitom i odrezao ga nekih petnaestak centimetara. Štapiće dinamita zavezao je zajedno, a među njih je umetnuo upaljač i kraj fitilja.

Napravio je još jednu takvu bombu, ali s nešto kraćim fitiljem. Obje je stavio na stol. Zatim je zalio petrolejem površinu zlatne stijene i cijeli zemljani pod.

– Budi iza mene – naredio je Topaz kad je uzeo jednu bombu. Drugu je dao Topaz da mu je doda kada je zamoli.

Nekoliko koraka iza ugla u jami, Slocum je cigarom zapalio fitilj. Bombu je bacio prema zlatnoj stijeni. Brže-bolje zaklonio se iza ugla zavoja i zovnuo Topaz.

Dodala mu je drugu bombu s kraćim fitiljem. Zapalio ga je i bacio je do polovice prokopa između zlatne stijene i zavoja u jami. Zaklonivši se, stisnuo je k sebi Topaz, ali s vanjske strane rešetkatskih željeznih vrata.

Prasnula je prva bomba. Gotovo odmah iza nje i druga. Eksplozija je potresla tlo pod nogama. Prašina i kamenje padali su sa zidova i stropa.

Točno po proračunu snažna detonacija pokrenula je neku napravu u stropu... rešetkasta vrata pala su i zabila se svojim šiljcima duboko u zemlju. Iza rešetaka vrata planula je vatra na podu zalivenom petrolejem. Gust, crn oblak dima obavio je rešetke vrata, a plameni su jezici krenuli prema Topaz i Slocumu. Prestrašeni pobjegli su iz rudnika na jarku svjetlost dana.

Sjeli su umorni na zemlju, za svaku sigurnost što dalje od ulaza u rudnik. Slocum je kazao Topaz da upozori Sartora da svoje ratnike pozove da se maknu što dalje od ulaza u rudnik, jer će eksplozija istjerati iz jame sve gmizavce, zmiје, pauke i škorpione.

Idućeg jutra Slocum se ponovo vratio u rudnik i iskopao iz zemlje šipke željeznih vrata, koje su se zabile u zemljani pod rudarske jame, pa je podigao vrata sa šarki za koje ih je Waltz objesio na grede.

Tek predvečer Slocum je počeo minirati stijenu sa zlatnim žilom. Radio je gotovo do jutra, odspavavši samo nekoliko sati. Oko podneva idućeg dana Sartorovi su ratnici

počeli puniti zlatno grumenje u pletene košare na tovarnim konjima.

Slocum je padao s nogu od umora. Odjednom se Topaz stvorila iza njega. Uхватила ga za lakat. Okrenuo se i začuđeno je pogledao. Lice joj je bilo blijedo, a oči su sijevale srdžbom.

– Što je, Topaz? – upitao ju je.

– Tebi je Sartoro obećao da će te pustiti, zar ne?

– Točno – reče Slocum. Potapšao je dlanom pune bisage, pa nastavio: – Ja ću poći odavde čim se ti i Sartoro pokupite. Nadam se da sam uzeo dovoljno zlata za cijeli život. Odabrao sam najbolje grumenje za sebe.

– Sartoro se predomislio – suho reče Topaz.

Slocum to nije mogao shvatiti. Gotovo se glasno nasmijao.

– Ne, to nije moguće, Topaz. Indijanac nikada ne gazi svoju zadanu riječ. Samo se mi bljedoliki s poganim jezikom ne držimo svojih obećanja.

– Ti to vjeruješ, zar ne? – upita ga.

– Ne. I ne vjerujem u vile, također.

– Ali Sartoro vjeruje u duhove i uvjeren je da će njega i njegovo pleme snaći prokletstvo pusti li one koji su opljačkali blago njihove svete gore. Ako te kazni, duhovi što obitavaju u ovom gorju, sve će im oprostiti.

– Tko li mu je to samo utuvio u glavu? Njegova mati?

Topaz je kimnula.

– Vjerojatno. Sigurno se s njom posavjetovao prije polaska.

– A zar neće tim zlatom kupiti puške i topove?

– Hoće.

– A što će učiniti kada potroše zlato što sam ga ja iskopao?

– Kada Sartoro bude želio još

zlata, zarobit će nove bijele ljude i iskoristiti ih kao tebe.

– Dobro je to smislio – reče Slocum posprdno, pa dodao: – Ali nemoj se plašiti, Topaz! Neću im se predati kao janje. Zapravo, neću im se uopće predati.

– Što ćeš učiniti?

– To je tajna, Topaz. Ti se sada lijepo vrati tvom poglavici i ponizno mu se pokloni.

– Slocume, ja ti hoću još nešto reći – dodala je s takvom gorčinom u glasu da ju je začuđeno pogledao.

– Govori, Topaz! Slušam te.

– Ja sam ti pomagala kopati.

– Jesi. Pa što onda?

– Ja sam okaljana i kriva koliko i ti. Ja sam pljačkala blago iz utrobe svete gore zajedno s tobom.

– Čekaj malo, Topaz! Ne misliš valjda da će i tebe Sartoro...

– Ne, Sartoro me neće ubiti. Ali ja više nisam njegova žena. Dao me je starom Zuniu. A prije nego me stari Zuni uzme k sebi, mene će izbičevati na stupu sramote. Moje će tijelo biti izbrzdano, a lice iznakaženo od udaraca biča. Bit ću predmet prezira i podrugivanja, opomena onima koji bi se ikada usudili uraditi ono što sam ja učinila.

– Neće tebe nitko ni taknuti. Ti ideš sa mnom!

Potresla je glavom kao da mu ne vjeruje.

– Ti govoriš kao hrabar čovjek, ali zaboravio si da nemaš oružja. Sartoro i njegovi ratnici čekaju te ispred rudnika. Nemaš kamo.

– A ti si došla da me na njih upozoriš?

– Da – potvrdila je kratko.

– Zna li to Sartoro?

– Da. Vidio me je kada sam utrčala.

Zabacila je glavu ponosno i rekla s nespутanim prkosom:

– Radije ću umrijeti uz tebe, nego živjeti s njim cijeli život, ili s bilo kojim drugim Apašom. On to sada dobro zna.

Slocum ju je zagrlio i pomilovao po kosi. Topaz je prošla dva dana teško i marljivo radila zajedno s njim i to mu je ponovo bila potvrda kako bi bila dobra žena. Možda će se ipak izvući.

– Idemo? – upitao ju je, pa izvadio cigaru iz džepa i odgrizao joj vršak.

Topaz je kimnula.

Slocum je kresnuo šibicu i pripalio cigaru.

– Idi samo iza mene, Topaz! Čuješ li?

– Da, Johna Slocuma, čula sam te.

Žar Slocumove cigare sjajio se u mračnom prokopu kad su Topaz i Slocum krenuli prema izlazu.

X

Kada je Slocum došao do izlaza, Apaši su ih već spremno i strpljivo čekali na konjima. Svi su pažljivo gledali okno. Čekali su kada će se pojaviti Topaz i Slocum. Sartoro i dva njegova pratioca bijahu naoružani puškama, ostali lukovima i strijelama.

Slocum značajno pogleda u Topaz i zamišljeno kimne.

– Pitaj tog junačinu, hoće li te pustiti živu oдавде. Mogla bi mi neopazice pripremiti konja za bijeg.

Topaz je pročistila grlo i pozvala Sartora. Na apaškom upita ga što čekaju. Odgovor je bio kratak i jasan i zvučao je kao lajanje bijesna psa.

Topaz se povukla u okno i okrenula prema Slocumu.

– Ja više nisam Indijanka nego bijela žena. Ubit će nas oboje i ostaviti da udobrovoljimo zle duhove ovog kanjona.

– Ako je tako, poslušaj me onda dobro. Istrčat ćemo oдавде munjevit. Vidiš, tamo... i tamo uz ulaz – objašnjavao joj je Slocum pokazujući joj vrškom užarene cigare gdje je na dva mjesta podmetnuo dinamit u blizini ulaza u okno.

– Tamo su dvije vrlo snažne dinamitske mine koje sam noćas postavio. Kada prasnú, zatrpao će ulaz u rudnik. Mislio sam ih potpaliti kada ti i Sartoro s pratnjom otidete oдавде. Ali Sartoro će me natjerati da ih potpalim prije.

– Ali i mi ćemo onda nastradati!

– Nadam se da nećemo. Kada ti dam znak, potrči što te noge brže nose iza one kamene ploče ispred ulaza u rudnik. Čim budeš na sigurnom, ja ću ovdje potpaliti fitilje. Kada rudnik odleti u zrak, nastat će opća gužva, a mi ćemo tada neopazice pobjeći u kanjon. To nam je jedina nada u spas.

Topaz je brzo kimnula i prišuljala se bliže izlazu. Provirila je i spremila se da potrči. U taj trenutak prasnula je puška jednog od pratilaca Sartora. Zrno je proizviđalo iznad glave Topaz i za dlaku je promašilo.

Topaz se naglo trgnula i pogledala upitno u Slocuma.

– Stoj! – viknuo je, pa dodao: – Imaš pravo. Tako ćemo poginuti.

Topaz je drhtala. Zrno je udarilo blizu njezine glave.

– Dodi – tiho joj je kazao Slocum.

Uzeo je štapić dinamita koji je držao za pasom. Fitilj je zapalio užarenim vrškom cigare i bacio ga prema Apašima ispred rudnika. Zatim je provirio da vidi što će Apaši uraditi.

Apaši su trenutak buljili u dinamit koji se okretao po tlu dok je fitilj prštao, pa se zatim uspaničeno povukli što su dalje mogli od njega.

čim su shvatili što je to Slocum bacio pod noge njihovim konjima.

Ali fitilj se odjednom ugasio i dinamit je ostao mirno ležati pod suptrotnom stijenom. Apaši su okrenuli konje i vratili se na svoja mjesta ispred ulaza u rudnik, s izrazom posprde i prezira na licima. Nisu se više plašili Slocumova dinamita.

– Dobro, kad baš hoćete – izustio je Slocum – dobit ćete svoje!

Dok je govorio, izvadio je iz košulje na prsima veću dinamičku bombu koju je također još prošle noći priredio. Zapalio je fitilj i bacio je visoko prema Apašima. Udarila je u kamenu ploču iznad njihovih glava i kliznula na zemlju iza njih. Apaši su se ustrašili, okrećući u panici konje.

Čim je bomba pala na zemlju, fitilj je prestao prštati i ugasio se. Apaši su veselo zagalamili i počeli se prezrivo cerekati, te se ponovo okrenuli i postrojili ispred ulaza u rudnik.

Slocuma je po prvi put obuzeo očaj. Znao je da ne smije zdvajati. Imao je još pola sanduka dinamita u ostavi u rudniku, ali ne i fitilja. Minirajući zlato, potrošio je gotovo cijeli namotak. Ostao mu je samo otrcani i oštećeni kraj.

Provirio je van prema Sartoru. Učinilo mu se da na Sartorovu licu titra smiješak samozadovoljstva i pobjede. Slocumu pade na um da s njim započne pregovore i smišljao je kako da to uradi, kadli sa brda prasne puška. Apaš iza Sartora prevali se kao presječen u pasu naprijed preko svog konja. Zatim je prasnuo još jedan hitac, pa još jedan. Apaši su padali kao košeni, jedan za drugim. Njihovi gusti redovi bijahu izloženi vatri strijelca iza zaklona na brdu iza njih. Pala su još dva pogodena ratnika dok su se Sartoro i njegovi pratioci, koji bija-

hu naoružani puškama, snašli, te dospjeli okrenuti konje i zapucati u napadača.

– Mat Wall! Samo on može biti tako lud – reče Slocum.

Okrenuo se hitro, još dok je govorio, te potpalio cigarom mine uz ulaz u okno rudnika. Fitilji su bili dobri i suhi. Slocum ih je trenutak promatrao kako veselo pršte. Zadovoljan, pohitao je k Topaz. Nije više bilo vremena za čekanje.

– Trči za mnom! – naredio joj je.

Pojurio je iz rudnika. Apaši su u općoj zbrci uglavnom okretali leđa. Nitko nije zapucao za Slocumom i Topaz koi su neopaženo dotrčali i čučnuli iza velike ploče kamena ispred rudnika.

Slocum pogleda prema brdu u lik čovjeka koji se jasno ocrtavao nasuprot suncanom nebu iza njega. Točno je pogodio. Bio je to Mat Wall. Njega nije bilo teško prepoznati po nagrđenom i iznakaženom licu.

Mat Wall je čini se i njih opazio. Bez ikakve opomene, zapucao je po njima.

Dok su zrna prštala po kamenu oko njih, Slocum i Topaz čučnuli su što su više mogli. U tom su času prasnule one dvije mine u rudniku. Eksplozija je bila tako snažna da se zanjihalo tlo pod nogama. Gusta kiša kamenja i sipine prasnula je iz ulaza u okno rudnika, nalik na krupne topovske kugle.

Apaši, oni najbliži rudniku, doslovce su bili odneseni s konja, dok su konji popadali pod pritiskom zraka. Slocum je svojim tijelom zaklonio Topaz, ali i njih je začas prekrila prašina.

– Gle gore! – gotovo je kriknula Topaz, pokazujući prstom uvis.

Kad je Slocum podigao pogled, imao je što vidjeti. Veliki kamen iz-

nad rudnika njihao se na uskom kuku, a kamenje i komadi zemlje ispadali su s njegova podnožja. Zatim je veliki dio litice ispod njega popucao, raspao se u prašinu. Odjednom, kamena gromada prevalila se i odlomila svom težinom niz strminu. Poskočila je jedanput, dvaput, a zatim se zaokotrljala lomeći sve pred sobom i pod sobom. Cijeli je kanjon tutnjao i podrhtavao od njezine težine. Slocum je potegao Topaz za ruku, odlijepio je od kamene ploče i oboje potrčao niz kanjon, bježeći ispred kamenja i zemlje, što dalje od ulaza u rudnik. I pobjegli su u zadnji čas, dok je brdo zemlje i kamenja zatrpalo ulaz u rudnik.

Kamena gromada kao da se nije htjela zaustaviti. Pod težinom i pritiskom kamenja, jurnula je omotana u oblak prašine dnom kanjona, gazeći i gnječeći uspaničene Apaše i njihove mustange. Zaustavila se tek kad je svom snagom udarila uz užasan tresak u suprotnu stijenu kanjona, te se raspala od silna udarca o liticu.

Tišina koja je uslijedila djelovala je tjeskobno, sablasno, zastrašujuće koliko i zaglušna kataklizma koja joj je prethodila.

Apaša više nije bilo. Oni koje nije ustrijelio Mat Wall ili koji nisu ostali zatrpani okrenuli su konje i pobjegli glavom bez obzira, ostavivši za sobom čak konje sa zlatom. Strašni, osvetoljubivi duhovi njihova svetog gorja prozborili su neopozivo i razorno. Nije trebalo da im se dvaput obrate.

– Ne vidim više Walla – reče Topaz, izvirujući iz zaklona, pošto je iskašljala prašinu iz grla.

– Nećemo ga više nikada ni vidjeti. Progutala ga je zemlja. Stijena s koje je pucao nestala je, srušila se zajedno s liticom pod njim – odgo-

vorio joj je Slocum brišući znoj i prašinu s lica. Zatim je dobro ispuhao nos.

– Spasio nam je život – reče Topaz.

– Jest, ali nehotice, jer i on je zapravo došao po zlato. Vjerojatno mu se um pomutio od sunca i lakomosti. Mora da je bio očajan kada je zapucao u Apaše. Mogao je vidjeti da ih je bilo odviše da ih on sam pobije, a oni bi ga šćepali prije nego bi uspio da im odavde umakne.

Prišli su mjestu gdje je još malo prije bio ulaz u rudnik. Slocum je postavio dvije mine u namjeri da samo zatvori ulaz, kako Apaši ne bi mogli koristiti zlatni rudnik kao svoju riznicu. Uspio je uraditi i više od toga. Cijelo pročelje kanjona smrnilo se i urušilo kao kula od karata. Kamena ploča koja je stajala kao stražar ispred ulaza u rudnik, ostala je posve zatrpana. Ni po čemu se nije moglo razaznati da je nekada u zidu kanjona bilo prokopano rudarsko okno. Uskoro, pomislio je Slocum, oluje u kišno doba godine isprat će pijesak i nanijeti zemlju, pa će po nasipu korov i vriješ pustiti korijenje. Tijekom godina o rudniku će još samo pričati stariji ljudi uvečer oko logorskih vatri.

* *

Slocumu je trebalo dosta vremena dok je ispod kamenčića i pijeska što su zasuli mjesto na kojem su logorovali, iskopao sedla i opremu. Poslije dužeg traženja, našao je napokon i svog ridana koji je pobjegao s podivljanim mustanzima Apaša.

Rano ujutro idućeg dana, slijedeći trag dvaju tovarnih konja na koje su Apaši nakrcali zlato, Slocum i Topaz krenuše kanjonom prema sjeveru. Poslije dva dana jahanja, kada su već gotovo sišli s gorja i

jahali zavojitom stazom, Slocum se namrštio kao da mu nešto nije po volji i pogledao je u Topaz.

– Što je? – upitala ga.

– Netko nas slijedi – rekao joj je.

Topaz se okrenula i ogledala.

– Zar si nešto vidio? – upita Slocuma.

– Učinilo mi se da vidim oblačić prašine na stazi. To je sve.

– Hoće li da se vratimo i da ga dočekamo? – upitala je Topaz.

– A, ne. Idemo dalje. Do noći bismo mogli sići s gorja. Ti samo dobro otvori oči, molim te – reče Slocum.

Zastali su načas kada su izbili na vrh pa nastavili jahati uzduž ruba. Slocum se povremeno osvrtao. Nije više ništa vidio na stazi. Možda je to samo bio plod moje uznemirene mašte, pomislio je ... ili smo vir prašine na vjetru.

Alii Slocuma ipak nije zadovoljilo to objašnjenje kojim se tješio, i trenutak kasnije, dok su jahali jedno drugome uz bok na ulazu u uski klanac, čuo je Topaz kad je bolno i promuklo zajecala. Okrenuo se k njoj, a ona je već padala sa sedla, izvrnula se na njega, gurnuvši ga svom težinom u stranu. Čim se okrenuo vidio je dugačku indijansku strelicu koja je virila iz krvave košulje na ledima.

Pao je na zemlju. Osjećali su se u njemu uzvitali. Čuo je tovarne konje kako bježe stazom iz klanca. Topaz ga je svojom težinom srušila iz sedla. Sad je klonula na njega. Slocum je skočio spretno na noge. Jedan Apaš iskrasnio je na stazi desetak metara ispred Slocuma i čučnuo na pete čekajući kao da će poskočiti.

Slocum je odmah prepoznao Mangasa.

Apač je bacio luk i strijele i us-

pravio se. Potegao je bodež iz korica od bizonove kože.

– Sada se borimo još jednom. Ti nećeš više držati moju dušu. Ovaj put izvadit ću ti srce.

Mangas je zatim izvukao još jedan nož i bacio ga Slocumu pod noge, te pošao zgrbljen s bodežom u ruci prema Slocumu. Slocum je potegao kolt, naciljao na brzinu i opalio. Zrno je pogodilo Mangasa u prsa. Apaš je posrćući nastavio prilaziti Slocumu. Slocum je opalio još jednom ... i još jednom ...

Bila je noć. Topaz i Slocum nisu daleko odmakli od mjesta gdje su bili upali u zasjedu. Još su bili u tjeskobnom zagrljaju Gorja praznovjera. Njoj je bivalo sve gore i gore. Slocum joj je izvadio strelicu iz leđa, ali nikako joj nije mogao zaustaviti krvarenje. Krv je curila iz rane i Topaz je postupno gubila snagu. Bila je preslaba da dalje jaše. A kada je Slocum zapalio vatru i pogledao je, shvatio je da će Topaz umrijeti.

– Žedna sam. Molim te, daj mi vode – prošaptala je.

Donio je njezinu pljosku. Podigao joj je glavu stavio grlo pljoske na usta i nagnuo je. Topaz je halapljivo pila, ali na prekide, dok joj se voda prolijevala niz bradu i vrat. Imala je grozničave oči, a lice blijedo.

Odgurnula je blago pljosku s usana smiješeci se.

– Nećemo zajedno odavde. Nikada nećemo, Johne Slocume, imati ranč.

– Ne, Topaz! Čini mi se da nećemo – priznao joj je iskreno tužnim glasom.

– Šteta ... velika šteta. A tako smo se lijepo slagali i danju ... i noću ... ti i ja, Johne Slocume – prošaptala je, a u njoj kao da je bljesnula iskrica stare strasti.

Slocum je osjećao kao da mu je neka željezna ruka stisla vrat. Oči su mu se zamutile od suza. Podigao je glavu, te se zagledao u daljinu.

– Johne Slocume, u mom gunju naći ćeš medaljon koji mi je ostavila majka. Hoću da ga nosiš. Čuvaj ga i sjećaj me se, sjećaj se žene koja te je iskreno voljela. Neko vrijeme sam ipak bila tvoja zaručnica, zar ne?

– Svakako – uspio je promrmljati.

– Poljubi me, Johne Slocume – zamolila ga kao da je u neodgodivoj žurbi. – Sada, odmah – dodala je.

Sagnuo se i položio svoje usne na njezine. Njezine su mu usne uzvratile poljubac samo za kratko, a zatim su beživotno omlohavile.

Spustio joj je glavu na zemlju. Uspravio je leđa i trenutak se zagledao u njezine mrtve oči. Zatim je kleknuo i podigao ruke kao Indijanac i gorko zajecao dok su mu suze lile niz obraze.

* * *

Rastao se s njom visoko među stijenama. Ostavio ju je umotanu u gunj u sakrivenoj uskoj raspuklini litice, točno onako kako je vidio da je ona ostavila i otpravila na vječni počinak časnog starca Amosa

Bluchera, čovjeka koji ju je jedini možda volio koliko i on.

Zatim je uzjahao. Nije se ni jednom osvrnuo dok se vraćao na stazu. Nije više u njem ostalo volje da pode hvatati tovarne konje Apaša. I dok je jahao uz rub kanjona, istresao je zlatno grumenje iz svojih bisaga, te gledao za njim kako se kotrlja i krivudavo poskakuje preko strme stijene u crne dubine, sve dok više nije čuo njihovo štopotanje.

Došao je u tu okrutnu zemlju u potrazi za mahnitim ubojicom samo s nekoliko novčića u džepu. Apaši su ubili Tatea Rawsona umjesto njega i učinili mu veliku uslugu. I u to kratko vrijeme, bora-veći u tim krajevima, doživio je nezaboravnu ljubav koja ga je zagrijala i zanjela ali i potresla i rastužila. Nikada nije mislio da će tako osjećati.

I sve je ostalo iza njega. Topaz je umrla i on će otići iz Gorja pravovjerja onakav kakav je tamo i došao: sam i siromašan.

Podbo je ridana i odjahao prema sjevernim, hladnijim i pristupačnijim krajevima. U šaci je stiskao medaljon koji mu je Topaz ostavila za uspomenu.

KRAJ

Al Mills:

SVE JE BILO UZALUD

I

Zašto se Isabella Agostin zaljubila u Jima Collera? To nitko nije mogao dokučiti, upravo zato što je žensko srce velika nepoznanica. Prema tome je za sve građane Silverstonea bila zagonetka što se bankareva kći zaljubila u kockara, probisvijeta i lutalicu.

Doduše, Coller je bio lijep čovjek. Imao je modre oči, valovitu kosu, pune usne, uvijek priprave na poljubac, zube kao niz bisera i tijelo pantere.

U tome je i bila opasnost, jer je Jim skrivao svoje nagone. Bio je međ i mlijeko. U laganju i laskanju nije mu bilo premca. Za djevojke je bio momak iz snova.

Muškarac kakvog se samo može poželjeti, pa i za Isabellu Agostin kad ga je upoznala u očevoj banci.

– Zdravo! – rekla je ušavši u očevu kancelariju.

Jim Coller je također rekao »zdravo«, namjestio usne u osvajački smiješak i pogledao je u oči. Vidio je pred sobom mladu damu otmjena izgleda. Bogatu i lijepu. Njegovi zubi bljesnuše na preplanulom licu.

– Gospodine Agostin, navratit ću sutra da sredimo stvari oko računa! – rekao je.

Zatim je sa dva prsta povukao šešir, još jednom joj se osmjehnulo i krenuo prema izlazu.

Isabella je imala dvadeset godina. Bla je očarana njegovim izgledom. Srce joj je lagano zadrhtalo kad je izašao iz kancelarije.

– Tko je taj čovjek, tata? – upitala je drhtavim glasom.

Smily Agostin se nasmiješio, a zatim slegnuo ramenima.

– Teško bih ti mogao odgovoriti na to pitanje, draga! U grad je stigao nedavno i došao je otvoriti bankovni račun.

Bila je to ljubav na prvi pogled.

Potresla je iz temelja tu lijevu, samsvjesnu djevojku, koja je živjela u malom gradu, a našla o dalekim vidicima i lijepšem životu.

Drugi put je Jima Collera srela na ulici. Opet ju je razoružao čarobnim osmijehom i naklonom uz skidanje šešira. Ona je nesvjesno uzvratila osmijeh. Koraćao je s njom uporedo, kradom je pogledavao i u jednom trenutku rekao:

– Vi ste najljepša djevojka koju sam ikad vidio! A vjerujte, dugo sam lutao Divljim zapašdom.

– Laskate mi, gospodine Coller – odgovorila je zbunjeno i porumenjela.

– Oh, znate kako se zovem! Znači, mislili ste na mene. Otkako smo se sreli u kancelariji vašeg oca, moje noći su ispunjene snovima o vašem dragom liku – laskao je i pokušao uhvatiti njezin pogled.

Isabella je bila od onih djevojaka koje su imale bujnu maštu. Za nju je Coller bio princ iz bajke. Bila je zbunjena kao nikad

u životu. Prošla je već nekoliko prodavaonica i posramila se što izgleda kao muha bez glave.

– Oh, moram se vratiti! Zaboravila sam nešto kupiti – reče zbunjeno.

Za trenutak zastadoše. On je prodorno pogleda. Ona zadržše od pogleda tih očiju, ponikne pogledom i prošapće:

– Bilo mi je drago što smo se upoznali, gospodine Coller.

– I meni, prelijepa gospodice – naklonio se Jim galantno. – Kad vas ponovo mogu vidjeti?

O, nemojte me odbiti – drhtavim glasom je navaljivao.

Što da učini, što da učini? Isabella proleti glavom pomisao na još jedan susret.

– Oh, recite, zaboga! – navaljivao je on drhtavim i promuklim glasom.

– Sutra! Ovdje... – promuća ona i uđe u prodavaonicu.

Njihovi susreti postadoše sve češći. Premda nije željela priznati, Isabella shvati da ludo voli Jima Collera. On je u njoj rasplamsao strast, nešto što je bilo duboko i skriveno u njenom biću, što je samo on znao razbuktati.

Jahali su prerijom, ljubili se i kovali planove o budućnosti.

– Jime, ja ništa ne znam o tebi! – rekla je jednog dana.

Ležali su u travi. Oko njih spokojstvo, iznad njih plavo nebo i oblačak što je jurio prema istoku. Toplina ljeta i vreline njihovih isprepletenih ruku.

– Ja sam ti, draga, lualica! Završio sam nešto škole i tražim svoje mjesto pod suncem – odgovarao je, ljubio je i svako

novo pitanje prekidao poljupcem.

To je trajalo mjesec dana. U Silverstoneu počese kolati priče o njoj i Jimu. Došle su i do ušiju njenog oca. Bio je zabrinut. To više što je Jim Coller, kako se pričalo, bio ološ, kockar i neradnik.

Morao je razgovarati s kćerkom. Dosad je između njih vladalo povjerenje. Otkako joj je umrla majka, Smily je nastojao da joj zamijeni njenu ljubav.

Jednog dana, iako teška srca, bojeći se da su otišli predaleko, on je upozori na Jima.

– Nije istina, tata! On je najbolji čovjek u Silverstoneu! – tvrdoglavo mu se suprotstavila.

Starac je s tugom promatrao kćer. Bila je zaljubljena i tu se ništa nije moglo pomoći.

– Pazi što radiš, draga! Ne želim da poslije patiš i da se ražočaraš.

– Oh, on će se vjenčati sa mnom, tata! – uskliknula je i poljubila ga.

Smily Agostin bio je razoružan, ali je u njemu i dalje ostala slutnja da će njegova djevojčica zbog te ljubavi patiti cijelog života.

II

Zle slutnje bankara Agostina se ispuniše. Odjednom je kroz grad prohujala vijest: dok su igrali poker, Jim Coller potegao je derringer na Billa Greya i ustrijelio ga.

Serif Mike Smith ga je uhapsio i sad se čeka suđenje.

Doduše, Bill Grey nije bio bogzna kako uvažen građanin

Silverstonea, ali... svjedoci su dokazali da je Jim varao na kartama i kad je to Bill opazio, Coller ga je bez ikakva povoda ubio.

Vijest je stigla i do Isabelle. Najprije nije mogla vjerovati. Zatim je pojurila u očevu kancelariju.

– Tata! Kaži da nije istina! Zar moj Jim? Oh, on to nije učinio, zar ne?

Bankar je bio tužan i pitao se što da joj odgovori. Onda je nježno naslonio njenu glavu na prsa i počeo joj milovati kosu. Dok su joj tekle suze, tepao joj je:

– Umiri se, draga! Sve će biti dobro. Izvući ćemo Jima, tebi za ljubav.

– Znači, istina je? – podigla je naglo glavu i upitno ga pogledala.

On kimne.

– Da, ubio je čovjeka!

– Ali on se branio, zar ne?

Što da joj još kaže? Ne bi ništa vrijedilo, jer je bila uvjerena u njegovu nedužnost. Uhvatio ju je za ruke, a zatim pogledao u oči.

– Razgovarat ću sa šerifom!

– Mogu li ga vidjeti?

– Možeš. Idemo zajedno.

Jim Coller nije više bio lijep momak kakvog je poznavala. Lice mu je bilo blijedo, ispijeno. Kosa neuredna i razbarušena. Kad ju je vidio da prilazi ćeliji, grčevito se uhvatio za rešetke i zacvilio:

– Ja sam se samo branio, Isabelle!

Dugo ga je gledala u oči. Skri-vao je pogled, ali mu je ona vje-

rovala. Dok ga je držala za ruke, grozničavo je šaptala:

– Tata razgovara sa šerifom! On će te izvući! Znam ja da to nisi učinio iz čistog mira. Vjeruj u mene, Jime! Neću te nikada napustiti!

– Ti si mi jedina nada – promrmljao je slomljenim glasom.

* * *

Smily Agostin je angažirao najboljeg advokata. Bio je pripravan položiti kauciju, ali je sudac ostao neumoljiv.

– Ne, ne, gospodine Agostin! On je ubojica!

Suđenje je bilo javno.

Zahvaljujući umješnosti advokata i nekim drugim okolnostima, umjesto da bude obješen, Jim Collier je osuđen na 10 godina zatvora u Yumi.

Bio je slomljen. Izgledao je kao istrošena krpa. Kad su ga vodili u Yumu, nije htio razgovarati s Isabellom, smatrajući da ga je iznevjerila.

Bila je užasno pogođena tom spoznajom.

– Oh, Jime! – plakala je i trčala za zatvorskim kolima. – Jime, saslušaj me! Da je mogao, tata bi žrtvovao sav novac da te spasi! Sve za moju i tvoju sreću! Jime! Nemoj me, dragi, zaboraviti! Ja te nikad neću napustiti...

I nije ga napustila.

III

Subota u Yumi! Dan kad su saluni puni, posebno onaj na ulazu u grad. Nije imao imena i bio je bijedna jazbina, u koju

su svraćali samo oni koji nisu imali novca za nešto bolje.

Te subote, što je uostalom činio i prije, u salun je svratio Percy Smith, stražar u zatvoru. Yuma ga je poznavala kao osornoga, neugodnog čovjeka. Stražarska uniforma koju je nosio izazivala je u ljudi strah, kao i nisko pripasan konjički kolt i goleme ruke što su mu dosezale do koljena.

Svi gosti koji su te subote svratili u salun razjapili su usta od iznenađenja kad je u salun ušla otmjena dama, s dražesnim šeširićem na kosi boje žita, žarkih crnih očiju, uzdrhtalih grudi i sočnih, rumenih usana.

Svratila bi u salun poneka animir-dama, ali nijedna koja bi bila slična došljakinji, iza koje se širio val opojnog parfema.

Iznenađenje je bilo potpuno kad je sjela za stol Percyja Smitha i dražesno mu se nasmiješila, naručivši za njega bocu najboljeg viskija.

Nitko nije čuo o čemu su razgovarali. Samo su vidjeli da se podigla, platila naručeni viski i krenula prema izlazu. Percy je sjedio zamišljen, a onda se zadovoljno nasmijsuljio i nagnuo bocu.

Ispraznivši pola sadržaja, počeo se zadovoljno smiješiti.

Okružiše ga sa svih strana i počеше ga zadirkivati i pitati tko je ta dama.

– Da ti nije kći, stara mješino? – pitao je Billy Baxter.

– Možda je vila s onog svijeta? – cerekao se pijano Frank Callaghan.

– Ili zaručnica?

Percy Smith važno podigne glavu, pogleda ih krvavim očima i zareži:

– Možda će mi biti i žena! Što je? Rastu vam zazubice? Kažem vam: ne zvao se ja Percy Smith »dugoruki« ako je sutra ne budem imao, hi, hi, hi! Robijaši će tucati kamenje, a ja tu damu, ha, ha, ha!

Pomisliše da je pijan i ostaviše ga da isprazni bocu, pa se vratiliše pričama i dotadašnjim razgovorima.

Smith iskapi i posljednju kap viskija, važno se odupre o stol i uzdignute glave, kao paun, pođe prema izlazu.

Na vratima se okrene i upita:

– Da se kladimo da će sutra biti moja?

Nitko se nije želio kladiti.

Jim Coller je teško podnosio Yumu. Stanjio se, postao kost i koža. Ako nastavi lomiti to prokleta kamenje, zacijelo će lipsati. U njemu se nataložilo brdo gorčine, posebno na Isabellu, jer je smatrao da ga je napustila, iznevjerila.

Onda je primio njeno pismo.

»Sutra te čeka konj iza brda. Čekaj me u Cararri, Isabella.«

Pismo je bilo kratko, nerazumljivo. Došlo je tako iznenađeno, baš kad je očajavao. Znači li to slobodu? Bijeg iz zatvora? S toga prokletog kamenoloma? Jer to brdo, koje spominje, jedino je u ovom pustom kraju što okružuje državni zatvor. Znači li to da će ga Isabella uz nečiju pomoć osloboditi?

Proveo je cijelu noć u razmišljanju. Ujutro je jedva stajao na nogama. Percy Smith ošine ga korbacom i zareži:

– Što si se ulijenio, kockaru! Nije to poker, ha, ha, ha!

Bio je tog jutra dobro raspoložen i nestrpljivo je čekao susret s damom koju je upoznao u salunu.

IV

U podne je sunce paklenski peklo. Kamenje je pucketalo. Niz lica i gola tijela robijaša slijevao se potok znoja. Percy se sklonio u hladovinu, ali je pažljivo pazio na zatvorenike.

Stalno je pogledavao na sat. Kad je ocijenio da je vrijeme za odmor, urliknuo je:

– Hajde, bijednici, vucibatine, ološu, na žderanje!

Kuhari su upravo donijeli jelo: juhu od repe u kojoj je plivalo nekoliko komada konjetine.

Jim Coller se sakrio iza kamenog bloka. Drhtao je kao šiba na vodi, pomicao se centimetar po centimetar prema izlazu iz kamenolomom.

Bila je sretna okolnost što se Smith nije uputio prema tom mjestu. On je, umjesto toga, grabio prema grmlju što se prostiralo usporedo s kamenolom. Tamo ga je čekala dama iz saluna.

Ugledavši je gdje sjedi na travi, raširene suknje u polupognutom položaju, dok joj je ispod suknje provirivala dražesna noga, Percy Smith ovlaži usne.

Dama se osmijehne, pokaže mu neka sjedne pokraj nje i zacvrkuta:

– Oh, ta sparina! Nije dobra za vođenje ljubavi.

Umjesto da je poslušša, Percy je sumnjivo odmjeri. Ogleda se, pa upita promuklim glasom:

– I kažeš, zaželjela si se pravog muškarca, a?

– Baš tako – odgovori ona.

– Ti mi se, jarče, sviđaš i zato sam došla.

Polako je otpasao opasač promatrajući je užarenih očiju i jezikom vlažio suhe usne. Onda se spustio k njoj, pa je naglo i grubo poganuo.

– Hej, ne tako brzo! – povikne ona prestrašeno, iznenađena njegovim postupkom.

Umjesto odgovora, on joj podiže suknju, razgoliti je do bedara i promrmlja:

– Mala, nemam ti ja vremena za ljubavne izjave! Čekaju me robijaši i moramo brzo obaviti posao.

Osjećala ga je na svojem tijelu. Prestrašila se njegova pogleda, tih očiju što su buktile strahom, ruke što su je dodirivale i tražile njenu najvišu tajnu.

Učinila je nekoliko pokreta da se izmakne, izmigolji, ali je on još čvršće pritisne. Ona zajecca od bola. Kad joj je raširio noge, shvatila je da se više ne može braniti. Ona osjeti strast što joj struji niz tijelo i zadihano, zastenje:

– Oh, divno je! Divno!

Otišao je. Ona je ležala kao odbačena krpa. Gorko je jecala stideći se što je ostala poražena. Barem da je Jim uspio pobjeći, tada bi sve to imalo smisla. Ka-

ko se ljuto prevarila kad je mislila da će s Percyjem Smithom lako izići na kraj.

Umjesto očižukanja i nekoliko poljubaca, ona mu se podala. Štoviše, odgovarala je na njegove ljubavne pokrete. Bože, zar je izgubila pamet?

Pomisao da je Jim našao ko-
nja i da će je čekati u Cararri
bila joj je jedina utjeha. Ono što
se dogodilo kraj kamenoloma
morala je zauvijek zaboraviti.

V

Kad je nakon tri dana kočijom stigla u Cararru i potražila hotel »King«, gdje ju je trebao čekati Jim Coller, imala je plan da s njim pobjegne u Meksiko.

Sa sobom je nosila 5000 dolara, kojima će početi nov život. Daleko od ljudi. U nekoj divljini, sigurni od potjera i šerifa.

Bila je umorna od puta, prazna, ali je jurila uz stube da ga što prije pozdravi. Kad je otvorila vrata, zastala je na pragu kao gromom ošinuta.

Jim je bio u postelji s drugom ženom!

Pomislila je da sanja. Onda je bijesno kriknuvši poletjela prema toj nesretnici, što je, sva u strahu, gledala što se događa. Jim je bio zbunjen, ali samo na trenutak. Mirno je sišao s postelje, počeo se oblačiti i preko ramena rekao:

– Sad smo kvit, draga! Tebe je obradio stražar, a ja ovu damu, ha, ha, ha!

– Kako se usuđuješ! – vrišnula je i stisnuvši šake počela ga udarati po prsima. – Gade!

Zar tako? Gade, propalico! Ja sam sve za tebe učinila, a ti?

– Hej, umiri se, draga! – keshio se Jim i nastojao je uhvatiti ruke.

Znao je: ako je umiri i poljubi, sve će se dobro završiti. Sve će zaboraviti. Tako je uvijek bilo. No, prevario se, jer je Isabella bila ljutita kao ris. Na kraju, zaplakana i izbezumljena, razočarana i povrijeđena, ponovo je kriknula:

– Za koga? Za koga sam se žrtvovala?! Za bludnika koji ne može čekati ni tri pišljiva dana da bi...!

– Oprosti, Isabella – krotko će Jim. – Proveo sam šest užasnih mjeseci u Yumi. Zaželio sam se žene. Ti si bila daleko i, ovaj, ja...

Sjela je na stolicu. Zajecala je shvativši da je kraj nje prohajao život.

Onda je podigla glavu. Gledala je čovjeka kojem je vjerovala, a koji ju je razočarao. Sve je, dake, bilo uzalud... To saznanje ponovo u njoj razbukta bijes.

– Donijela si novac? Daj ga!

– grubo reče Jim.
– Ti bi želio još i novac? Ne, dragi moj! Nisi ga zavrijedio. Ovog časa odlazim šerifu i reći

ću mu da se u gradu nalazi odbjegli robijaš.

– Ti to nećeš učiniti! – zaprijetio je Jim i počeo je tresti. – Inače...

– Što? Ubit ćeš me kao i onog jadnika u Silverstoneu? Hajde, ubij!

Umjesto toga on je uhvati za ruke, savine ih i ona zacvili od bola.

– Novac! Novac hoću! – mrmrljao je, pljuskaao je i udarao nogama.

U Isabelli se nešto slomilo. Nešto što joj je pomutilo pamet.

Izvadila je derringer, uperila ga u njegova prsa i povukla okidač.

Hitac je odjeknuo poput грома. Vidjela je na njegovim prsima crveni cvijet. Ruku što pritišće ranu. Čula je bolni uzvik i začuđeni pogled.

– Oh, Isabella! Zašto? Mogli smo to sve lijepo srediti... Za glavinjao je, zanio se i stropoštao na pod.

Šerif je ušao u sobu. Našao je slomljenu ženu. Nerado joj je rekao da je uhapšena. Ona se nije branila, samo je zajecala:

– Sve je bilo uzalud!

SUPERSTRIP BIBLIOTEKA

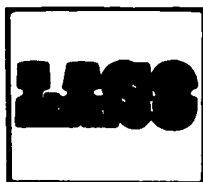
alan ford

**Svakih četrnaest dana nove duhovite
dogodovštine Grupe TNT koja je
osvojila čitatelje širom naše zemlje!**

Potražite na svim kioscima!

U PRIPREMI:

Gordon F. Uvalde:
STAMPEDO REVOLVERAŠA

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 7020 d, a za šest mjeseci 3510 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: SOUR »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-1216, za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US 15,00.

Uplata na devizni račun 30301 – 620 – 16 – 25731 – 3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačke banke, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI)

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d. Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 1973. od 26. XI 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

jeans

KORDSAMT

Novi modeli Levi's jeansa u robnim kućama i prodavaonicama
VARTEKSA, STANDARD KONFEKCIJE I ATEKSA.

kvaliteta je uvijek u modi